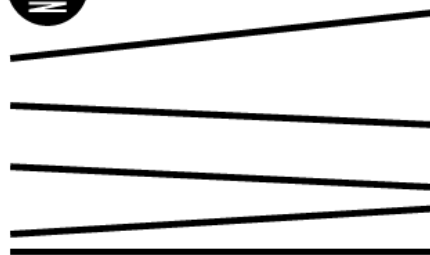

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Fox, Henning.; Henning Fox.

Ingeborgs Medgift : en Fortælling fra
Valdemarstiden

Kolding : M. Heimann, 1883

248 s.

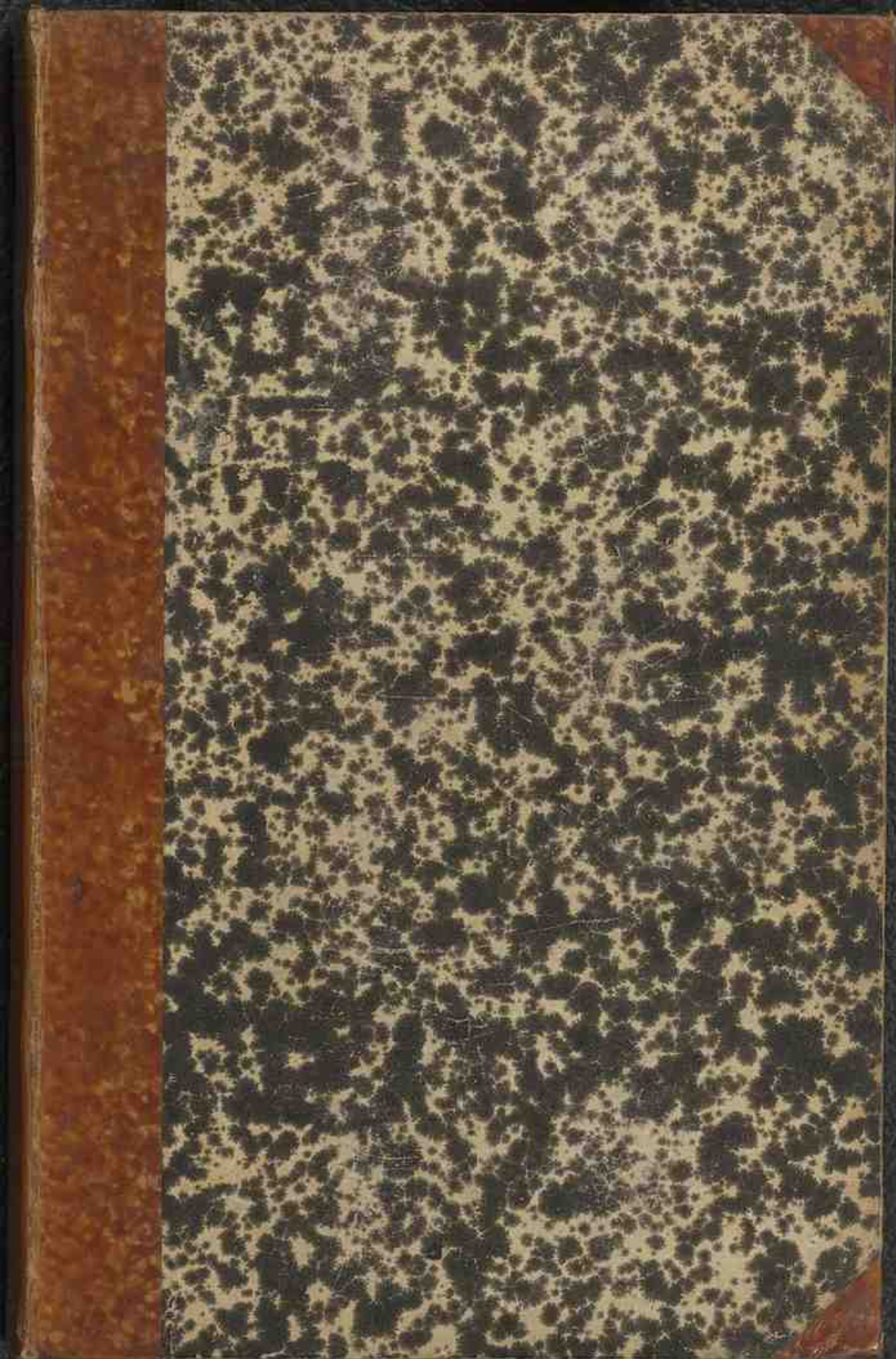
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

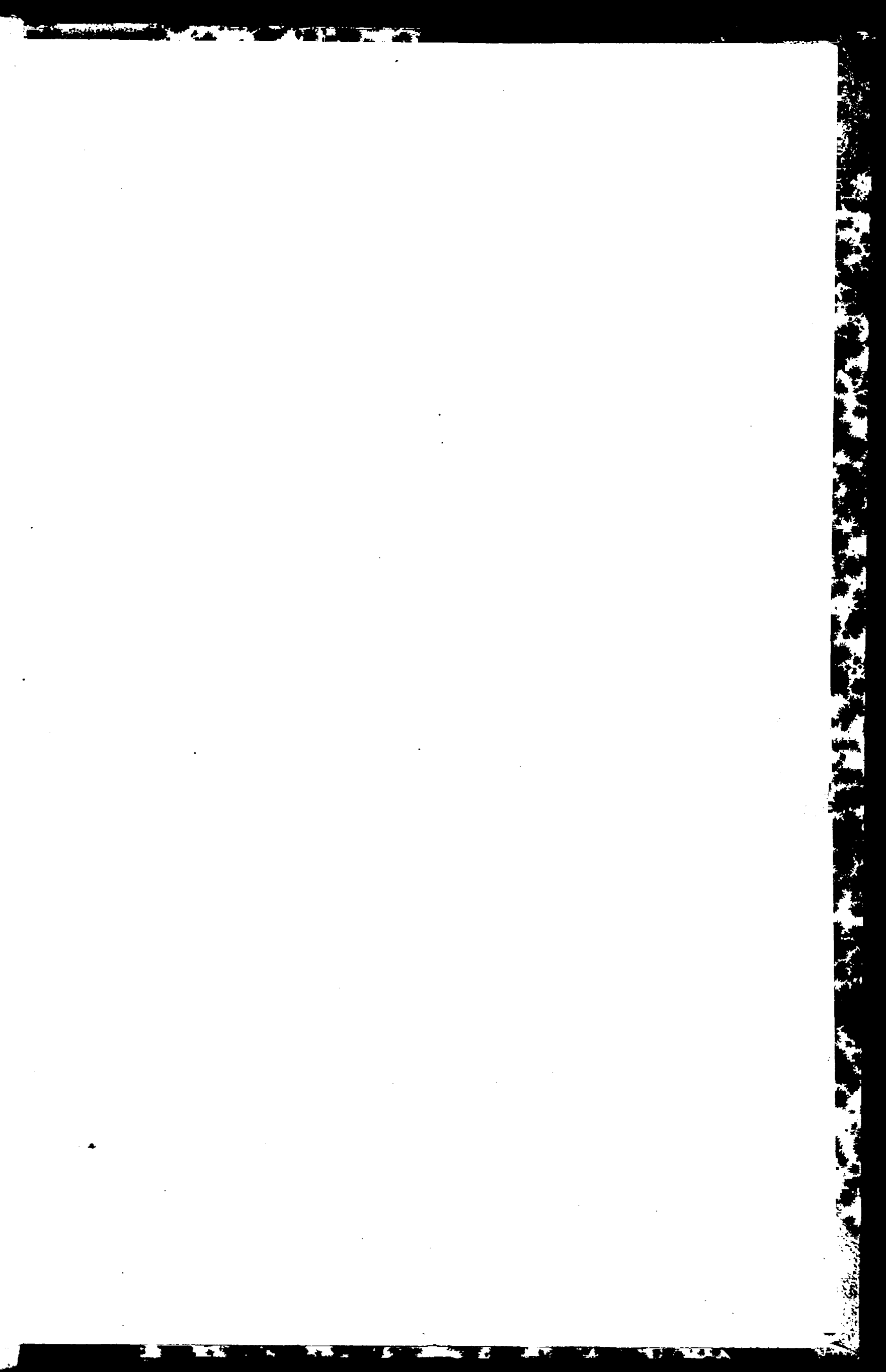
57. - 129.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023414660

Ingeborgs Medgift.

En Fortælling fra Valdemarstiden.

Af

Henning Fox.

Feuilleton til „Koldingposten“.

KOLDING.

Trykt hos M. Heilmann.

1883.

Eftertryk forbydes,

Første Kapitel.

Det blæste af Øst og lakkede stærkt ad Nat. Ude i Vest dannede den sorte Hede en skarp Linie mod den klare, gule Luft; paa den modsatte Himmelside laa lange, flade Skyer, lig et Hav med storknede Bølger, og over dem gik for Blæsten løsrevne, uldne Skytotter, farvede af et halvslukt Purpur.

Mellem Skyerne foroven og Heden forneden laa en tæt, ubevægelig Bræmme i Synskredsen; det var Fyrreskovene foran Strela.

Henover Heden red en Rytterflok i skarpt Trav med Vinden i Ansigtet — To og To, Tre og Fire paa Rad, som det kunde falde. Af de plumpe, rundhovede Skikkelser skjønnedes det, at de vare hærlædte.

Mørket over det flade Landskab blev stedse tættere, og kun hist og her lysnede endnu et sumpet Vandspejl imod Aftenhimlen. Store Vidiekrat og sivbevoxede Moser trak sig med

brudte Linier henover Heden, og hist og her rejste sig stive, keglede Enebærbuske op fra Lyngen som tause, tilhyllede Vidner, der stirrede ondt efter de rappe Ryttere — eller var det maaske Landvætternes Fylgier, som Anelsen om de kommende Tiders Trængsler allerede nu mandede frem?

Thi Gjengjældelsen havde endelig vendt sig imod Venderne. Dette Folk, hvis mægtige og talrige Stammer havde bebygget de flade, skovrige Østersøkyster lige fra Saxland i Vest, det vi nu kalde Holsten, indtil Weichselfloden i Øst, vare efterhaanden blevne en Rædsel for allederes Naboer. Medens Kristendommen over Saxland og Bretland paa sit sejrrige Tog gennem Landene omsider var naaet Norden og lidt efter lidt ved sin milde, fredelige Aand havde øvet sin Indflydelse paa Sæderne, ja endog tilsidst ganske omdannet Folkekarakteren, havde alle Forsøg paa at udbrede Korsets Lære blandt de slaviske Stammer hidtil vist sig saa godt som frugtesløse. Derfor vare de endnu rovlystne Vikinger — paa Grund af deres troløse, snedige Sind — forfærdeligere end nogen Tid Nordboerne havde været; fra deres sandede Indvige og Flodmundinger, saa vanskelige for Fremmede at besjle, hjemsøgte de Sommer efter Sommer de frugtbare danske Landsdele med Ild og Sværd; Landsbyer og Stæder lagdes øde, Gaarde og

Huse bleve plyndrede og Tusinder af Mænd og Kvinder bortførtes til Trældom. Og ad Landevejen øvede de vestlige Vender den samme Færd; Saxland blev hærget og de vilde Hære trængte mere end en Gang højt op i Jylland, udbredende Ødelæggelse og Forfærdelse overalt, hvor de kom frem. Vel havde for over Hundrede Aar siden Magnus den Gode tilføjet deres talrige Skarer et vældigt Nederlag paa Lyrskovsheden ved Kongeaa, og senere havde Sønderjyllands djærve Jarl, den danske Kongesøn Knud Lavard, stænget dem ude saavel af sit eget Jarledømme som fra de danske Strømme; men Snigmordet i Haraldsted Skov havde berøvet Danmark den eneste Høvding, der med personlig Tapperhed forbandt virkeligt Anførersnille, og uagtet den følgende Tid ikke var uden Exempel paa omfattende Rustninger og heldige Toge imod Venden, saa bleve de dog formedelst deres Planløshed og Usammenhæng af liden Virkning, ja Hærgningerne antog tilsidst et saadant Omfang, at hele den jyske Østkyst fra Vendsyssel til Ejderen laa udyrket og paa de større Kjøbstæder nær blottet for Indbyggere; paa Fyn havde et Indfald i Aaret 1157 gjort saaledes lyst, at et lignende Indfald til vilde have forvandlet den hele velsignede Ø til en fuldstændig Ørken. At Forholdet endnu var værre paa Sydkysten af Sjælland og omliggende Øer, der laa Venden nær-

mest, følger af sig selv. Lolland købte sig fri for Plyndring imod at betale en aarlig Skat, og dette ejendommelige Forhold, der i det Mindste paa ubestemt Tid skaffede Øen Fred, havde paa den anden Side givet Anledning til, at hele vendiske Kolonier havde nedsat sig paa Sydkysten, saaledes som endnu Navnene Tillitze, Kramnitze og flere bære Vidnesbyrd om. Falstringerne derimod vilde ikke betale en saadan Skat; de dreve med megen Manddom Fjenderne tilbage eller sluttede hver Gang et nødtvungent Forlig, medens det ogsaa til andre Tider berettes om dem, at de stode i Ledtog med Fjenden og gav dem lønligt Underretning om de danske Rustninger. Da var det i Høsten 1157, at Valdemar, Knud Lavards Søn, blev Danmarks Konge. Han var endnu ikke født, den Gang hans Fader blev myrdet; men da han omsider vandt frem til Skjels Alder, lyste endnu „Knud Hertug“s Bedrifter saa klart og straalende i Folkemindet, at han kun slet vilde have været sin store Faders store Søn, om det ikke havde været hans første Kongetanke at gjenoptage dennes Gjerning. Og heri bestyrkedes han paa det Kraftigste af sin Ven og Fostbroder, Absalon Asgersøn, i hvem han fandt en ligesaa dristig, klartskuende Raadgiver som kjæk og uforfærdet Kriger. Denne Mand, Ætling af Palnatoke, Sønnesøn af Sjællands berømmelige Jarl, Skjalm Hvide, tilhørte

saaledes en af de ypperste og mægtigste Ætter i Danmark. Hans Frænder sadde inde med store Jordegodser i Midtsjælland, medens en Gren af Slægten havde vundet Magt og Anseelse i Skaane og fostret Nordens daværende Kirkefyrste, Ærkebiskop Eskil. Absalon, som allerede tidlig var bestemt for den gejstlige Stand, kom tilbage til sit Fædreland i Slutningen af Borgerkrigenes Tid fra Højskolen i Paris, udrustet med stor Lærdom og glimrende Veltalenhed. Han var med ved Blodgildet i Roskilde, fra hvilket han med Nød og næppe undkom, efter at den ene af de tilstedeværende Konger havde udaandet sit Liv i hans Arme. Aaret efter valgtes han af Domkapitlets samtlige Medlemmer til Biskop i Roskilde; men som Kongens halve Land laa øde, var og hans Bispesæde i en ynkelig Tilstand. „Aldrig faa vi Fred i Danmark, saa længe ikke Venden er underlagt vort Spir“, sagde Dankongen. „Aldrig faa vi Fred, saa længe ikke Venderne ere kristnede“, sagde Biskoppen. Og saa var Pagten sluttet mellem de to største og ypperste Mænd, Riget havde inde, og til Lykke de To, som havde mest at raade, og i Vaaren 1159 stævnede den første Danerflaade ad Vendland til.

Det hele Foretagende var noget saa Nyt og modsat det, man i lange Tider var vant til, at det mødtes med almindelig Uvillie, og kun Faa troede paa et lykkeligt Udfald af Toget. Mere

end et Skib vendte under intetsigende Paaskud om paa Halvvejen, og hverken Bønner eller Trusler frugtede paa de fejge Styrismænd, som førte dem. Med Ledingsflaaden havde det sig i hin Tid saaledes, at de enkelte Skibe rustedes herredsviis, hvorefter de med en vis given Frist, naar der skete Opbud, sejlede til det fælles Mødested; men den danske Sømagt var kommen saaledes i Forfald, at Kongen ikke en Gang ejede eget Skib, saa at han, da Flaaden løb ud fra Skaane, maatte gaa om Bord paa Ærkebispens Skib, og dette trak saaledes Vand, da man stod ud i aaben Sø, at Kongen maatte ty over paa et andet og befale Ærkebispem at vende hjem.

Landgangen skete paa Kysten Vest for Rygen en aarle Morgenstund. Hæren spredte sig i Smaahobe, drog gjennem Skovene og anfaldt uventet Wilzernes Landsbyer, medens Absalon med en Flok dristige Ryttere søgte dybere ind i Landet. Det er denne Trop, vi i den sene Aftenstund have set ride over Heden i Retning af Strela, det nuværende Stralsund.

Forrest red den høje, enogtredivaarige Roskildebisp; paa hans højre Side saas hans djærve Frænde Sune Ebbeson, paa hans venstre den lavstammede Lollik Holmsten Kristjernsøn. De vare begge Hirdmænd og stode i Dankongens Sold.

Bispen havde Ordet. Han taledede hurtigt og vel, med Overbevisningens Varme.

„Jeg attraar ikke Kongegunst, end mindre Folkegunst. Er der nogen Tone, som jeg er forvissat om aldrig vil give Gjenklang i mit Bryst, da er det just det brusende, rullende Raab fra Folkemasserne, der i Dag er et Hosianna, i Morgen et Korsfæst. Baade Dette og Hint har mere end en Gang væltet sig imod mig. Har jeg ikke maattet høre saavel af Bønder og Almuesmænd som af dem, der stode Kongen nærmest, at saadanne Tog til Vendland vare Galmandsværk, at det var Daarskab og Vanvid, om vi i vor Afmagt og Usselhed vilde tænke paa at angribe Fjenden i hans eget Land, at det var det Samme som at føre Riget sin Opløsning og Undergang i Møde. Det skal nu vise sig. At vi ere komne uventede, have vi tilfulde set i Dag; men endnu have vi ikke havt Grund til at angre vor Rejse. Vi kunne jo røve og plyndre, saa lystigt vi ville, uden at en eneste Odd eller Egg løfter sig imod os.“

„Det er den prægtigste Dag, jeg har levet“, brummede Holmsten. Hans hele Hoved var tæt omsluttet af Brynjehættens blanke Masker; ned over den var trykket den lave kjedelformede Hjelm, fra hvis forreste Rand „Nefbjørgen“ som en smal Jernskinne løb ned over Næsen.

Det Lidet, man saa af hans Ansigt, var bedækket af et tykt, sort Skjæg.

„Prægtig nok; jeg klager ikke paa denne Dags Arbejde“, svarede den mægtige sjællandske Jordedrot, der red paa Biskoppens anden Side. „Dog havde det huet mig bedre, om vi vare gaaede lige løs paa Arkon. Saa længe Venderne ypperste Borg ikke er i vor Magt, vinde vi aldrig fast Fod i deres Land.“

„Det glæder mig at høre de Ord i Frændemund“, svarede Bispen. „Jeg sagde det Samme med andre Ord, da vi i Gaar paa Kongens Skib holdt Raadslagning; men vor gamle, sindige Ven Peder Thorstensøn fandt det raadeligere at bie med Arkon til en anden Gang. „Rygboerne ere et stridbart Folk“, sagde han, „og Arkon ligger som en Ørnerede paa sin Klintetop. Gaar det os ilde, da vil hver Gnist af Mod og Lyst være udslukt for lang Tid, og deraf have vi Intet at miste. Lande vi derimod paa en mere fredelig og mindre vel befæstet Kyst, da faa vi lettere Held til at volde Fjeuden Men. Og fremfor Alt kommer det an paa at give vore Folk Tillid til deres egne Vaaben og overbevise dem om, at Venderne ikke ere uovervindelige“. — Jeg maatte sande, at Peders Raad var godt, sikkerlig det bedste, som kunde gives denne Gang, og alle Høvdingerne vare af samme Mening; men gjemt

er ikke glemt. Vil Gud, da kommer Raden næste Gang til Arkon.“

„Kan hænde, vi kunne pirre et Gran til den Rede endnu i Aar“, mælede Holmsten. „Naar Høsten er forbi, have vi endda en Maaned eller to inden Vinteren.“

„Saa gjælder det og, mente Peder Thorstenson, at vende tilbage med et godt Bytte, jo mere desto bedre, for at lukke Munden paa de Misfornøjede og kalde en Rest af den gamle Vikingeaand til Live igjen.“ Det var Biskoppen, som taledes saaledes.

„Kanske Du hørte“, sagde Sune Ebbeson, „hvad Niels Oxe fandt at betænke paa Landsthinget. Saadanne Tog tjente kun til at øde Tid og Penge, mente han. Det var bedre at blive hjemme, dyrke op de øde Gaarde, opbygge vore nedbrændte Landsbyer og enes om gode og tjenlige Love. Sligt trænge vi mere til.“

„Ja for Gud trænge vi dertil“, sagde Biskoppen hæftigt. „Men først og fremmest trænge vi til Landefred, og den fange vi aldrig, saa længe det vrimler af disse ugudelige Røvere i hver Vig, hvert Minde her paa Kysten. Sagtens vil da ogsaa Niels Oxe sige, at jeg gjorde bedre i at blive hjemme og opbygge min Bispegaard, som er halvvejs styrtet sammen, have Tilsyn med Præster og Klærke samt varetage Stiftets Tarv. Kan ogsaa være, at en følgende Slægt

vil sige, at jeg var mere Viking end Kirkehyrde; men det er nu for Tiden saa, at her trænges mere til en Josva, der kan føre an til Brand og Mandeslæt, end til en David, der kan synge yndeligt for Herren og slaa paa Lovsangsharpen. Paa Østresalt er ikkun Plads til et Banner; vi faa at se, om det skal være Kong Valdemars Løver eller Vendlands røde Griffen.“

„Ved min Oldefaders Skjæg“, raabte Holmsten Kristjernsøn, „jeg holder paa Løverne, Herre Bisp! Og det Første, jeg agter at udrette, naar jeg sætter Fod paa Thorestad, skal være at bygge mig selv et Skib og ruste det med mine egne Folk. Thi jeg forstaar, at det herefter skal gaa løs for Alvor, og Du skal ogsaa hver Gang se mig i dit Kjølvand, saa ofte Du sætter Kaasen denne Led. Det giver jeg Dig mit Ord paa.“

„Det Ord tager jeg glad imod“, svarede Biskoppen. „Gid mange af dine Landsmænd maatte være sindede som Du! Men I have en underlig Færd fore, tykkes mig. I betale heller Fjenden med Sølv end med Staal. Det huer mig ikke ret.“

„Saa og, at det ikke staar sig bedre med Eders Troskab“, tilføjede Sune, „end at vi først i sidste Øjeblik turde sende Opbud til Lolland og Falster, der vi rustede os til dette Tog, af Frygt for, at Fjenden skulde faa Bud om vore Hensigter.“

„Ved den volde Gud!“ sagde Holmsten; „jeg tror, I gjøre os storlig Uret. Men fejgt og uselt er det, at vore Bønder den ene Gang efter den anden give Skat til Vendlands Hertuger. Det kogte i mig af Harme, kan jeg forsikkre Eder, der jeg hørte Forslaget fremsat paa Thinge. Jeg sagde, at de maatte dog heller anvende de samme Penge til at befæste deres Gaarde og omdanne hver Landsby til en fast Borg, da skulde Venderne nok gaa dem forbi, thi de ere tilhobe ikkun usle Røvere, som tage, hvad der uden Modstand rækkes dem! saare nødig indlade de sig i Kamp, ligesaa lidt som de føre Blider eller slige Krigsmaskiner med sig. Men mine Ord vare som en Røst i Ørken. Det vilde koste mange Penge og meget Arbejde at opføre saadanne Volde, og saa til Syvende og sidst vidste man dog ikke, om de vilde kunne holde Fjenden ude. Jeg skjældte dem Huden fuld, den hele Forsamling, saa godt jeg evnede, og red hjem, lukkede min egen Gaard med Jord og Tømmer paa bedste Maade, fæstede mig en anselig Huskarletrop og tænkte: Lad dem nu komme, saa mange de vil; en Stund kunne vi altid holde dem ude. Men de glemte at komme, og jeg har aldrig givet en Pending til de Røvere.“

„Holde de saa og, hvad de love?“ spurgte Sune Ebbeson.

„Alle Uvætter, nej!“ raabte Holmsten. „Den

første Gang, Skatten var betalt, løb kort efter en vendisk Flaade op igjennem Guldborgsund, hærgede og brændte paa Falstersiden og aflagde ogsaa med et eller to Skibe et lidet Besøg i mit Nabolag. Det var Flintholm, der maatte holde for hin Nat.“

„Flintholm“, udbød Sune Ebbeson. „Ja, ja, nu véd jeg det. Det var en ulykkelig Tidende, som da bares os til. Har Du ikke“, vendte han sig imod Biskoppen, „hørt Tale om Erik Nielson, Erik Rap, som han ogsaa kaldtes? Han var langt ude af vor Slægt.“

Biskoppen rystede paa Hovedet.

„Hvad er det for en Gaard?“ spurgte han.

„Det er en stor og god Bondegaard, som ligger et Stykke Vej Nord for min ved Flintinge Aa. Der boede, som Sune siger, en Mand af god Byrd ved Navn Erik Nielson. Hans Kone hed Astrid og var en Del Aar yngre. De holdt saare meget af hinanden, og det var deres eneste Sorg, at de ingen Børn havde. Saa efter syv Aars Ægteskab gaves dem endelig Haab om, at deres kjæreste Ønske skulde vorde opfyldt. Erik var en Del Aar ældre end jeg, men en munter og omgængelig Mand; vi kom jevnlig sammen, og han talte ofte baade i Skjæmt og Alvor om den Sag; hans store Glæde lod ham ikke tie dermed. Men inden nogen Sinde det kom saa vidt, at hans Haab gik i Opfyldelse, kom

Ulykken over dem. Venderne omringede Gaarden, dræbte Erik og mange af hans Folk, hvorefter de satte Ild paa alle Husene. Om Astrids Skjæbne derimod véd man Intet. Enten er hun indebrændt eller ogsaa slæbt med i Trældom.“

„Saa!“ afbrød Biskoppen, „lad os nu mindes, hvor vi ere. Her have vi Skoven, og vi gjøre nu klogest i at ride mod Nord, ellers frygter jeg, at vi komme lige til Strela.“

„Det bliver det værste Stykke, der er tilbage“, sagde Sune. „Jeg turde ikke paatage mig at finde Vej her. Skulle vi ind gjennem Skoven?“

„Et Stykke i det Mindste, men det er ikke langt, tænker jeg. Hvor have vi Nordstjernen?“ spurgte Biskoppen, holdt sin Hest an og saa i Vejret.

„Jeg sér flere Skyer end Stjerner“, svarede Sune og spejdede forgjæves efter den blinkende Vejviser.

„Den er væk“, brummede Holmsten.

„Ja, men der have vi de bageste Hjul af Karlsvognen, og saa skulle vi i denne Retning“. Biskoppen lagde ny Kaas og satte atter sin Hest i Gang.

De rede en Stund frem i Taushed. Skoven blev tættere og Mørket tiltog med hvert Skridt.

„Naar vi ikkun vedblive at ride lige imod Nord“, sagde Absalon Asgersen, „da maa vi om-

sider støde paa vore Staldbrodre eller i alt Fald komme til Kysten.“

„Det er ingen let Sag at holde Kaasen her imellem alle disse Stammer“, sagde Sune. „Inden vi naa en Fjerdingvej frem, tage vi kanske Syd for Nord og ere paa samme Sted, hvor vi droge ind.“

„Jeg holder det ingenlunde for umuligt, Frænde“, svarede Biskoppen leende. „Vi ere komne noget for sent paa Tilbagevejen; men nu maa vi stole paa vor gode Lykke. — Se kun til! her er den allerede. Er dette ikke en Vej, saa tager jeg meget fejl. Lad os følge den!“

„Oven i Kjøbet en bred og som det synes stærkt befærdet Vej“, sagde Sune. „Men den gaar i Øst. Den fører naturligvis lige til Strela“.

„I alt Fald fører den ud af Skoven, og det er Hovedsagen. Jeg venter at se mere end et Sejrsblus, saa snart vi atter komme paa aaben Mark, og saa finde vi nok vore Mænd.“

„Lad os haabe det, Frænde“, svarede Sune Ebbesøn muntert, „endog vi bleve enige om, før vi skiltes, ikke at tænde Ild, for at ikke Fjenden skulde samle sig og blive os for mandstærk.“

„Der er Noget allerede, hvad det saa er!“ udbroød Holmsten. „Der glimter Lys imellem Stammerne forude.“

„Det ser ud som Lejrbaal eller Vagtblus“,

sagde Sune og standsede med et Ryk i Tømmen sin Hest.

„Ride vi kanske nu lige ind i Vendernes ganske Hær“, sagde Biskoppen og holdt ligeledes stille. „Da ere vi lovlige faa.“

„Det skal vel nærmere undersøges“, sagde Holmsten og svang sig af Hesten, hvorpaa han gav Tømmen til en af de efterfølgende Ryttere.

„Vil Du blive her hos Folkene, Sune?“ sagde Absalon og steg ligeledes ned. „Jeg gaar med Holmsten.“

Biskoppen og Holmsten gik Side om Side imod Ildskjæret; Vejen, de nys vare slaaede ind paa, førte lige derimod. Alt som de nærmede sig, toge de mere og mere varsomme Trin. Da de vare naaede den yderste svage Ring af Lyskredsen, forlode de Vejen og krøbe paa Hænder og Fødder længere frem fra Træ til Træ og standsede først i Brynet af en stor aaben Plads, hvor de bleve Vidne til et sælsomt Optrin.

Et stort Antal Mænd og Kvinder vare forsamlede omkring flere store Baal. I Midten stod en urgammel, kjæmpemæssig Eg, stærkt belyst af Ildskjæret, og under den laa en mægtig Kampesten, hugget i en hvilende Løves Skikkelse, men plump og skarprygget. En stor Mand stod mellem Træet og Stenen; Absalon og Holmsten iagttoe, at han bar langt Haar og Skjæg, hvad der ellers paa den Tid ikke var brugeligt iblandt de

vendiske Stammer. Derhos havde han en bredskygget Filthat paa sit Hoved og var iført en sid, skarlagenrød Kappe uden Ærmer. Der var megen Uro i den store Forsamling; Mændene øgede stadig de flammende Baal ved med deres Øxer at afhugge og slæbe hid friske Fyrregrene, som de kastede i Ilden, Kvinderne syslede med Kjedler og Gryder og en Mængde Børn løb skrigende og leende om og legede Skjul mellem de Voxne. Pludselig hævede den hvidskjæggede Gubbe sine Arme højt i Vejret og begyndte en dæmpet, ensformig Sang, under hvilken han i Ottetal gik rundt om Egen og Stenbilledet. Lidt efter lidt blev der stille i Forsamlingen; den dannede en tætlyttende Kreds udenom den skarlagenklædte Høvding, de flammende Baal og Stenløven under de vidtrækkende, knudrede Grene.

Da Sangen hørte op og Høvdingen standsede sin afmaalte Gang, begyndte den forrige Uro paany; men nu saa de tvende Spejdere, hvad før var undgaaet deres Opmærksomhed, en halv Snes Fanger med bagbundne Hænder, hvilke Ulykkelige bleve førte frem imod Egen og Stenbilledet.

„En Offerfest“, hviskede Biskoppen sin Led-sager i Øret. „Stenbilledet forestiller Czernebog eller Sorteguden.“

„De fordømte Hedninger!“ knurrede Holm-

sten. „Og kristne Fanger, danske Mænd og Kvinder maaske.“

„Dette holder jeg ikke ud at se paa“, mumlede Biskoppen halvhøjt. „Vi maa sprænge denne Forsamling, hvor faa vi end ere. Lad os skynde os til vore Heste, Holmsten!“

De krøbe ilstomt tilbage gennem Fyrreskovens Tykning ad den samme Vej, de vare komne. Endnu inden de vare naaede ud, hørte de fra Offerstedet en stærk Musik af Horn og Trommer; ogsaa skjelnedes den snøvlende, vedholdende Lyd af Kosstoen, den vendiske Sækkepipe, ledsaget af en vild, mangestemmet Sang, Høje Dødsskrig gennemtrængte det frygtelige Kor.

„Nu skal nok Tarmdansen begynde“, sagde Holmsten og fulgte pustende den snare Biskop.

„Kom, kom!“ raabte denne, rejste sig halvt og trængte i Løb gennem de tætte, buskede Fyrregrene, indtil de stode paa den banede Vej. Afstanden til det Sted, hvor Sune Ebbesøn holdt med Rytterne, var et Kapløb mellem den høje, rappe Biskop og den firskaarne, tunge Hirdmand. Da den Sidste naaede sin Hest, havde Biskoppen alt givet den nødvendige Forklaring og uddelt Befaling til Folkene.

Angrebet skete med den Hurtighed og Slagkraft, som udmærkede alle Absalon Asgersøns Angreb. Medens Hornene skingrede og Mænd og Kvinder under utugtig Dans og kaade Sange

hvirvlede afsted, medens Fangerne en for en slæbtes frem til Gudebilledet, mod hvis skarpe Kam deres Rygrad sønderbrødes, medens den skarlagenklædte Præst med Blodet af de rygende Boller besprængte de afsindige Dansere og Klædningsstykkerne et efter andet slængtes eller sledes itu, sprængte Biskoppen med sin lille Rytterflok ind i den rasende Kjæde. Som paa et givet Tegn fløj Troppen i to Hobe til Højre og Venstre, et rungende Hærraab overdøvede den vilde Larm, de brede Klinger og højt løftede Øxe blinkede i Ildskjæret og foer ned som dræbende, knusende Lyn. Glimt i Glimt, Slag i Slag gik det, medens de stejle Heste, rædde over Skrigene og de nære Baal, fra Højre og Venstre fejede Kredsen i Rundgang. Absalon selv med Suue Ebbeson og Holmsten ved Siden satte i Spring midt ind i Ringen, hvor Myrderiet gik for sig. Hans første Hug gjaldt Præsten, og i samme Nu kløvede Holmstein Hovedet paa en af hans Medhjælpere, just som denne løftede sit jamrende Offer — en halvvoxen Dreng — over Stenløvens frygtelige Ryg. Drengen, som var fuldstændig vild af Skræk og i den pludseligt fremtonende Rytterskikkelse saa en overnaturlig Redningsmand, brugte sine nys frigjorte Arme paa bedste Maade. Han styrtede sig hovedkuls ind paa Hesten, klamrede sig til Stigremmen og sad i et Nu paa Bagen af Gangeren, hvor han

som i usigelig Rædsel slyngede sine Arme om Holmstens Hfter og dukkede sit Hoved dybt i Folderne af hans Kappe.

„Alle Uvætter! Slip! Væk! Vil Du ned, din fordømte lille Djævel!“ skreg Holmsten, idet han vendte sin Hest og svingede sin Øxe til et nyt Hug. „Hvad har Du i Sinde? Hvor vil Du hen? Skrup ned, siger jeg, og gaa ad Helvede til!“ Men alle disse klare og med lydelig Røst fremsatte Opfordringer tonede for Drengens Øre i et ham fuldstændig ubekjendt Tungemaal; han hægtede sig kun bedre fast, borede sit Hoved dybere ind imod Holmstens brede Ryg, og den djærve Hirdmand havde i samme Stund saa meget at tage Vare, at han maatte opgive sin lille Vornede og selv Anden paa Hesten føre Kampen til Ende. Men dette var ogsaa et Øjebliks Værk, thi Venderne tænkte mindst af Alt paa at gjøre Modstand. De flygtede, det bedste de kunde, og tænkte kun paa at undgaa de klingende Hug for at søge Skjul i Skovens Tykninger, hvorhen det var umuligt at følge dem. Da den sidste Flygtning var forsvunden i Mørket, samlede Biskop Absalon sine Ryttere foran de splittede, rygende Baal. Der havde slet ikke været Tale om at gjøre Fanger i denne Kamp, og Overraskelsen blev derfor desto større, da man saa Knøsen titte frem bagved Holmstens Albue.

„Hvordan er Du kommen til ham?“ spurgte Biskoppen og lo, idet han med Deltagelse betragtede det blege, runde Ansigt med de mørke, angstfulde Øjne.

„Ved min Oldefaders Sjæl!“ svor Holmsten, halv ærgerlig over den gryende Munterhed paa Alles Ansigter. „Jeg véd hverken, hvordan han er kommen der eller hvad han vil der. Gud alene maa vide, hvad det er for en Trolldunge!“

Holmsten drejede sin korte, pansrede Hals til Højre og Venstre, saa han blev helt mørkerød i sine Kinder af Anstrængelse, blot for at faa et Glimt af Drengen at se. Og da alligevel al Møje i denne Henseende var forgjæves, ry-stede han som en vaad Pudel sin svære Krop og puffede med begge sine Albuer vekselsvis i Retning af det lille Paahæng, alt imedens han paa djærveste Maade gjentog sine fornævnte Opfordringer og paa det Eftertrykkeligste bød ham følge sine Landsmænd, enten de levende eller de døde.

Skjønt Holmstens Hensigter saaledes vare tydelige nok, og hans Albuer fløj frem og tilbage som Væverskytter, holdt Knøsen sig dog i Sædet. Ogsaa han lod Munden løbe og henvendte sig, som det af de bange Øjekast kunde skjønnes, snart til en, snart til en anden af de leende Hærmænd omkring sig, men hvad han sagde, kunde Ingen blive klog paa.

Dog nu skulde Legen have Ende; den gjæve Hirdmand hævede sig i sine Stigbøjler.

„Bi lidt, Holmsten!“ sagde Biskoppen. „Lad mig prøve paa at tale ham til med de Stumper af hans Modersmaal, jeg har næmmet. Maaske kunde han vise os Vej ud af Skoven og fortælle os en Smule om, hvor vi ere.“

„Det Indfald var ikke ilde“, svarede Holmsten og satte sig paany i Sadlen. „Ja forsøg din Lykke, Herre Biskop! Jeg forstaar ikke en Stavelse af dette Hedningepaks Maal.“

Og saa indledede Absalon Asgersøn varsomt en Underhandling med Drengen: en famlende Tale af usammenhængende Begrebsnavne med Gjentagelser, Misforstaaelser og ny Spørgen, men dog med den Udgang, at Knøsen omsider gav et Hyl af Glæde, nikkede, pegede og pludrede op paany. At en Vejviser heller ikke var nogen Overflødighed, derom overbevistes Alle snart ved at se de mange Veje, som fra Offerstedet løb ud i forskjellige Retninger. Men nu lod man Drengen føre an, og efter en halv Times Ridt var Skoven tilbagelagt og Ryttertroppen paa den lige Vej til en Landsby, hvis Tagrygge man dunkelt skimtede paa Toppen af et Bølgedrag imod den graa Nattehimmel.

„Her faa vi endnu noget at gjøre“, sagde Holmsten og smaalo i Skjægget, da han saa de store Længer forude.

„Ja og her kunne vi saa frit tage til os“, svarede Sune, „thi de fleste af disse Gaarde ere nu uden Ejermænd; de ligge i Skoven paa deres Gjerninger.“

„Det var dog maaske klogest ikke at gjøre denne Standsning“, sagde Biskoppen. „Det vil nu være vidt og bredt bekjendt, hvilke Gjæster her ere komne til Lands, og vi kunne frygte for, at vore Staldbrødre ere gaaede om Bord og kun vente paa os for at drage hjem. Kommer da den samlede Venderflaade over dem, ere de nødsagede til at tage Flugten, men da ere vi tilbage og saare ilde stedste.“

„Vi kunne gjøre det kort af“, brummede Holmsten.

„Godt!“ svarede Absalon Asgersen. „Tør I udsætte Eder for Følgerne, tør jeg ogsaa. Men hør vel efter, naar jeg støder i mit Horn. Saa maa I være rede til at drage videre. Jeg skal holde Udkig.“

Under dette Ordskifte vare de naaede op paa det lave Højdedrag, hvor Landsbyen laa. Herfra var en vid Udsigt mod Nord; man maatte kunne se Havet, naar det var lyst.

„Der have vi Kongen!“ raabte Biskoppen og pegede frem imod Kysten, i hvilken Retning et rødt Brandskjær pludselig viste sig. „Lys saa i Guds Navn op, det bedste I have lært, af vore Staldbrødre kunne se, hvor vi ere.“

Et Jubelraab hilste denne Tilladelse, og i Hobe paa tre og fire joge Rytterne gjennem Gyder og Smøger ned imod de stille Gaarde. Da det gik op for Venderdrengen, hvad man havde i Sinde, hoppede han højt af Fryd paa Hesten og pluddrede op en hel Del, af hvilket Biskoppen fangede Ordene: Husbonds Gaard . . . store Kister . . . slæbe til Skoven . . . Czernebog . . . og dermed stak Knøsen Hænderne ind under Holmstens Albuer, fik Greb i Tømmen og tvang Hesten, idet han med sine Hæle hamrede løs mod dens Sider, i springende Fart ned mod en Klynge anselige Bygninger, inden Holmsten ret kunde besinde sig eller træffe Afgjørelse, om han ogsaa ved denne Lejlighed skulde nytte Vejviser, oven i Kjøbet naar denne rev ham Tømmerne af Haanden og saa at sige bortførte ham paa hans egen Hest.

Den unge Biskop blev ene tilbage. Han svøbte Kappen tættere om sig og lod Hesten gjøre en Vending, saa han fik Ryggen mod Vinden. Dumpe, ubestemmelige Lyde, ledsagede af vedholdende Hundegjøen, nu og da gjennemtrængt af et angstfuldt Nødraab, et halvkvalt Skrig, blandede sig med Blæstens tunge Brusen, som lød op fra store, sorte Fyrreskove. Natten var graa; det sidste Dagskjær var forsvundet og kun hist og her skar Lyset fra en enlig Stjerne

ned mellem de flygtende Skyer; ude i Nord stod en Landsby i Flammer . . .

Absalon krængede Brynjehandsken af sin Haand — der var til dette Øjemed en Split i Hulningen og fremtog af sin Sadeltaske nogle Brødstumper, som han uden at forlade sit Sæde rakte Hesten, en ringe og velfortjent Mundsmag efter det anstrængende Ridt. Derefter glattede han dens af Blæsten piskede Manke og klappede den paa dens blanke, prægtige Hals, medens han talte venlige og opmuntrende Ord til det kloge Dyr. I det samme mærkede han Brandlugten. Hurtig stak han i Handsken, greb Tømmen og drejede Hesten imod Vinden. En tæt Røg væltede op fra den nærmeste Gaard, brat fulgte de slikkende Luer efter. Absalon satte Hornet for Munden og stødte deri, fra den modsatte Side af Byen brød et nyt Ildskjær frem. Derpaa hørtes igjen Lyden af de klaprende Hovslag; snart havde Biskoppen atter sin Trop samlet om sig og i dundrende Trav sprængte Skaren Nord paa gjennem den brændende By.

Andet Kapitel.

Som en venlig Flod — kun mere blaa og klar og frisk end nogen Flod i Verden — snor sig det yndige Guldborgsund, indfattet af solhvide, nejende Axelklynger og Skovenes tætte Kupler mellem de rige Søsterøer Lolland og Falster. Syd for Nykjøbing udvider Sundet sig til en Bredning, der paa Falstersiden giver Plads til den lille Hasselø, i fordums Tid kaldet Halsø, medens Strømmen mod Vest skjærer sig dybt ind i Lollands bløde Lergrund og danner den anselige Prierskovbugt, i hvilken Flintinge Aa udmunder. Paa Engdragene Syd for denne — nu under Herregaarden Fulgsang ser man en lille, med Træer og Buske bevoxet Bakke, vel en sex Hundrede Alen i Omkreds, der bærer Navnet Gammelholm. Ved Gravning her har man i Jorden fundet store, røde Mursten og lignende Levninger af ældgamle Bygninger, ligesom her og

saa endnu findes tydelige Spor af Grave. Her stod i Valdemar den Stores Dage Holmsten Kristjernsøns velbefæstede Gaard, Hovedscenen for denne Fortælling.

Lige hjemkommen fra sin Ledingsfærd sad Holmsten i sin Adelstue paa Thorestad med Dug og Disk foran sig. Paa Bordet tronede en vældig Ølkande med frisk tappet, skummende Øl og ved Siden deraf Skinke, Brød og et dampende Kaalfad. Retterne vare ikke mange, men Holmstens Madlyst trængte sjældent til at ægges, naar Maaltid vankede, og han lod Skinken og Kaalen saa vel som den kraftige Malt-drik vederfares fuld Retfærdighed. Hans brede Kinder glødede, Sveden perlede paa den lave Pande under Krøltoppen og Fedtet glinsede i det tykke, sorte Skjæg, medens Fade, Kander og Skaaler lidt efter lidt tømtes, og en godmodig-glubsk Tilfredshed lyste ud af det soldbrændte, vejrbidte Ansigt.

Der var endnu til Stede i Stuen tre andre Personer, nemlig Holmstens tiaarige Datter, en rødmusset lille Pige med askeblont Haar og klare, blaa Øjne. Hun stod hos sin Fader mellem Bordet og Bænken, stærkt optaget af at undersøge nogle Muslingskaller og Ravstykker, som en af hendes Faders Huskarle havde givet hende. Den anden Tilstedeværende var Holmstens Fader, en kjærnesund Gubbe, stor og sværbygget, grim og

arres, med en lille, forhugget Næse og et langt, tæt Skjæg efter hvilket han alt i sin Ungdom havde faaet Øgenavnet „Kampen“, i vort nuværende Sprog „Sidskjæg“. Han sad i sin Bulstol*) ved Arnen, var nu meget krumbøjet og derhos lam i Fødderne, saa han havde stor Møje med at gaa. Mellem Knæerne holdt han to korte, tykke Krogkjæppe, som sjældent vare ude af hans Hænder. Paa selve Arnekanten endelig sad Ingeborgs Fostermoder, gamle Signil. Hun styrede Gaardens Husvæsen.

„Naa, kjær Fader!“ sagde Holmsten oprømt og lod se en Række Tænder, som ingen Ulv behøvede at skamme sig ved. „Hvorlunde har Du saa levet, siden vi sidst saas? — Gud almægtigste være priset, at jeg træffer Eder alle karske og veltilmode!“

„Hm, levet og levet!“ svarede Gubben knarvorn og stødte et Par Gange i Gulvet med sine Stokke. „Hvordan lever et gammelt Udgangsøg? Du har jo Ketil Bryde, og han skal nok drage Omsorg for det hele. I Gaar rendte de to bedste Kvier bort; dem se vi nok ikke mere.“

„De ere komne igjen begge to“, sagde Signil stilfærdigt henne fra sin Arnekant, „og ellers er alt ved det Gamle, det jeg ved“

„Ja det Du ved“, snærrede den Gamle med

*) Bulstol, en Stol som med Ryg og Armstød var forarbejdet ud af et Stykke Rundtræ.

en tør, stikkende Haanlatter. „Men Du har desværre aldrig vidst stort, Signil, og mindre bliver det, alt som Du ældes.“

„Naa, naa!“ brummede Holmsten og skivede op i Kaalen. „Signil er hidtil kommen godt igennem Verden med det, hun ved, og har vel nu levet sin meste Tid. Hvordan en Gryde Kaal skal koges, det ved hun i det Mindste. Det er længe siden, Fostermoder, at et Maaltid smagte mig som dette.“

„Det fornøjer mig, Husbond, at Du ikke vrager Maden, endog Du er vant til at sidde ved Kongens Bord. Men din Fader er ikke i godt Lune i Dag. Han har ikke en Gang været ude at kjøre i dette velsignede Vejr.“

„Det er sandt, Farfader!“ udbrød Holmsten. „Ja hvordan huer Dig Vognen, Du fik Dagen forinden jeg stak til Søs? Nu har Du da ret kunnet komme omkring baade i Skoven og ved Stranden, baade ude og inde.“

„Vognen kan være god nok; men Tøsen, der skulde trille mig, er et saare dumt Skarns Drog, saa det er et stor Herrens Under, at jeg ikke forlængst har knækket baade Arme og Ben. Ikke en Sten er der paa Vejen, at hun jo kan finde den, og ikke et Hul i Sporet, at Hjulet jo skal derned. Desaaarsag har jeg og svoret, at hun ingen Sinde oftere skal lægge sine Hænder paa

Haandtaget. Det er ikke hendes Skyld, at det hidtil er gaaet godt.“

„Man skulde dog ikke tro, at den Kunst var stor“, sagde Holmsten.

„Det skulde man ikke, men dog havde hun paa et hængende Haar nær i Gaar sat mig i Portgraven, hvorfor jeg og tog min Stok og langede en drivende Rap efter hendes Nakke. Men da skulde hun nok vare sig, der det gjaldt hendes eget Skind.“

„Ja og for saa“, begyndte Ingeborg, som lyttede til med det ene Øre, og hvis Erindringer nu bleve hende for stærke, „da Farfader blev vred, saa løb Ragna ind paa Broen, og saa ka—ka—stede Farfader sin tykke Kjæp“, stammede hun ivrigt og lagde begge Hænder paa Højsædets Armstød, „og saa fløj den lige over Rækværket og . . .“

„Saa, saa saa!“ knurrede den Gamle arrig og forlegen. „Ti Du stille og lad mig fortælle! Det saa Du Intet til.“

„Jo, for jeg stod lige ved Rækværket, og Farfaders Stok kom lige forbi mit Øre.“

„Det er, det er . . . hvad er det, din stygge Djævels Unge fortæller?“ raabte Gubben og slyngede Ædderblikke paa skraa imod Sladderhanken, idet han derhos dundrede voldsomt med begge sine Stokke.

„Gud frelse os!“ udbrød Holmsten og stand-

seede en vældig Bid paa Halvvejen; men Barnet vedblev:

„Og saa gik den lige i Graven, og saa sagde Farfader til Ragna, at hun skulde hente den og saa trille Farfader ind, men Ragna turde ikke komme, for hun var ræd for Fartaders anden Stok; men saa lovede Farfader, at han vilde ikke slaa Ragna, men han vilde give hende en liden Sølvring, hvis hun kunde fiske Stokken op, og hun saa vilde tie stille med . . .“

Holmsten brast ud i en Skoggerlatter, men den Gamle var bleven vred for Alvor. Han rejste sig med Møje fra sin Stol, fik sine Stokke i rette Stilling og var rede til at forlade Stuen.

„Nej hør nu, kjær Fader!“ mælede Holmsten og gjorde Vold paa sin Munterhed. „Du kerer Dig dog ikke om, at jeg ler ad Ingeborgs Barnesnak. Sæt Dig end en liden Stund; jeg har noget med fra Vendland til Dig, noget, Du vil vorde glad over, thi Du kan da give Ragna Løbepas, hvad Dag Du vil.“

Gubben udtalte, at han gad set den Ting i Verden, som kunde gjøre ham glad, og forment, at naar man var blevet et gammelt Udgangsøg og skulde holdes for Nar af sine egne Børn og Børnebørn, saa havde det været lideligere, om man var vorden hængt i Ungdommen; men det meste af denne Tale var ikkun hørligt af ham selv, thi under de nu atter nødvendige

Vidtløftigheder for at blive sat paany, gik hans Stemme mere og mere over i en saaret Kuurren.

Holmsten var færdig med sit Maaltid, og Signil bragte ham Fad til Haandtvæt og Klæde til at tørre sig paa, hvorefter hun begyndte Af-dækningen.

„Have Folkene faaet Nadver?“ spurgte den gjæve Hirdmand, idet han mæt og tilfreds lænede sig tilbage mod Højsædets Ryghynde.

Det kan paa dette Sted mærkes. at man i fordums Tid holdt ikkun to Maaltider om Dagen, nemlig Dagverd og Natverd, eller som vi nu sige Davre og Nadver, samt at det sidste indtoges en Stund før „Kvæld“.

„De have ret nu rejst sig fra Bordet“, svarede Signil paa sin Husbonds Spørgsmaal. Hun var paa Vej ud af Stuen med en Favn fuld tømte Skaaler og Fade.

„Sig til Bent, at han kommer ind med Drengen!“

„Hvad er det for en Dreng, Fader?“ spurgte Ingeborg.

„Det er en saadan Smaaknøs paa din Alder eller kanske et Aarstid ældre, som en mørk Nat ovre i Vendland sprang op paa Bagen af min Hest. For de gramme Hedninge vilde slagte ham.“

Ingeborg stirrede med vidt aabne Øjne paa Faderen og derefter imod Døren, ad hvilken den

mærkelige lille Eventyrer kunde ventes. Hun glemte ganske sine Skaller og Ravstykker; heller ikke gjorde hun yderligere Spørgsmaal.

Ventetiden blev ikke lang; i Døren ud til Gangen, som forbandt Ildhuset med Adelstuen, viste sig en Huskarl og lige foran Fødderne paa ham en slank, mørkøjet Knøs, som Karlen med en Haand i Ryggen skubbede frem, idet Drengen mere af Skyhed for det ubekjendte, han gik i Møde, end af egentlig Frygt, en Smule modstræbende flyttede Benene. Signil fulgte strax efter og satte sig som forhen paa sin Arnekant med Hænderne under Forklædets Brystsmække.

„Der ser Du saa min Gave til Dig Fader!“ sagde Holmsten og gav Huskarlen et Vink om at skubbe Drengen frem foran Gubbens Sæde.

„He—he—he!“ smaanæggede den Gamle og slog et Par Overraskelsens Slag i Gulvet med sine Stokke. „Kunde jeg, for Gud, tænke, at det blev en sælsom Gave, Du havde at bringe mig.“

„Han har opført sig godt og flinkt i alle Maader, siden den Dag vi fik Fingre i ham. „Derhos er han stærk af sin Alder og tykkes lærenem. Han kan blive Dig en god Kjøresvend og ellers yde Dig anden Tjeneste.“

„Det nærer jeg slet ingen Forventninger om. Men jeg siger Tak for Gaven, Søn!“ tilføjede Gubben i en vis velsindet Tone. „Og kan

han saa ikkun hjælpe sig selv, at det ikke bliver mig, der skal yde ham Tjeneste, saa vil jeg være højlig tilfreds.“

„Nu kan Du allenfals danne ham efter dit eget Tykke. Og de Kræfter, han endnu mangler, komme med Alderen.“

„Du har dog vel sørget for at faa ham døbt, Husbond?“ spurgte Signil.

„Naa“, svarede Holmsten, „saa vidt ere vi endnu ikke komne. Vi kunne ikke naa alt paa en Gang.“

„Nej, men saadant maa allermindst forsømmes, gode Husbond“, sagde Signil og skjævede ængstelig efter Drengen. „Slig Hedningehvalp i Huset er det samme som at lukke alle Døre og Glugger op for de ledeste Trolde og Uvætter. Jeg fatter ikke, hvor Du turde sejle over Sø og salten Vove med det lille Djævelskab om Bord!“

„Aa jo, jo!“ sagde Holmsten og lo. „Men vi skulle den Dag i Morgen tale med Pater Johan derom.“

„Den Dag i Morgen! Ja det er ikke for snart. Men jeg vil for Sikkerheds Skyld strø Hampefrø paa Arneilden og lægge en Sølvskilling i Ingeborgs og mine Sko, inden vi gaa til Sengs. I Andre bør gjøre lige saa, ellers lukker jeg ikke mine Øjne til Søvn i Nat.“

„Kjærlingesnak!“ vredsede Gubben og slog et utaalmodigt Slag i Gulvet med Stokken. „Du

tænker snart ikke paa andet end Dumheder, Signil!“

Signil var vant til slige smaa Udfald og agtede ikke derpaa. „Hvad har han af Klæder?“ spurgte hun.

„Netop dem, han staar og gaar i“, svarede Holmsten.

„Da maa Du frem med din gode Rulle Vadmél, Kristjern“, sagde Signil og vendte sig imod Gamlingen, „thi de, han har paa, holde ikke mange Dage, og ynkeligt sidde de. Vi nødes ligefrem til at laane, indtil vi kunde faa ham Klæder skaaret og syet. I dem kan han ikke lade sig se for Pateren.“

Imidlertid havde Ingeborg, uden et eneste Øjeblik at slippe Drengens Ansigt af Syne, vrikket sig paa begge Hæle ned til det nedre Bordhjørne og derfra hen til det næste, idet hun lod Mund og Fingre glide langs Bordskivens Rand. Her blev hun et Øjeblik staaende og besaa i Afstand hele „det lille Djævelskab“ fra Top til Taa, medens hun betænkeligt overvejede, om det var raadeligt at rykke nærmere, hvad hun havde størst Lyst til, saasom det dæmoniske jo altid har øvet sin Tiltrækningskraft paa Menneskens Børn og ikke mindst paa smaa Evadøttre. Lysten overvandt da ogsaa her Betæneligheden; Ingeborg forlod sin Skanse og vovede sig ud paa Gulvets aabne Mark. Med smaa, uhørlige

Skridt nærmede hun sig den fremmede Dreng, ikke i lige Linie, men med Afdrift henimod sin Fostermoder, mellem hvis Knæ hun omsider landede.

„Knøsen, som under den om ham førte Samtale ikke havde haft Øjnene fra det store, grimme Gubbeansigt, men nøje randsaget hver Fold og Fare, hvert Ar og hver Haartjavs, fornam sin nye Nabo og vendte sig om imod hende. Saa stode de en Stund og saa paa hinanden, op og ned ad Klæderne, indtil Ingeborg med et besluttet Kast hævede Blikket mod Faderen og spurgte:

„Hvad hedder han?“

„Det er mer, end jeg kan sige Dig, min Tøs“, svarede Holmsten. „Men vi finde nok paa et Navn, naar vi komme op til Pater Johan med ham.“

Ingeborg saa dybt undersøgende paa Drengen og sagde derpaa:

„Maa han ikke hedde Sigurd, Fader?“

Holmsten lo højt. „Det Navn tykkes mig noget drabeligt for en Træl.“

„Jeg vilde saa gjerne bede om, at han maatte hedde Sigurd“, bad Ingeborg.

„Naa det komme vi vel nok ud af. Vi kunne jo kalde ham Sibbe.“

„Hvorfor ikke ligesaa godt Sigurd, naar Barnet endelig ønsker det?“ sagde gamle Kristjern i en arg Tone og skjævede til Sønnen.

„Dig kan det være lige meget, hvad Navn han bærer, tykkes mig.“

„Ogsaa dersom Ingeborg fandt paa, at han skulde hedde Kristjern Thoreson?“ spurgte Holmsten og lo stærkere end før.

„Men det fandt Ingeborg ikke paa“, sagde Gubben arrigt. „Faa Uger ad Gangen er Du hjemme, og lidet ser Du til din Datter; men beder hun Dig om en ringe Ting, naar Du en enkelt Gang sætter Fod over Tærskelen, siger Du hende kort Nej.“

„Sagen er ringe eller stor, alt som man tager det“, svarede Holmsten lidt utaalmodigt. „Det er ikke at vente, at Ingeborg skulde have nogen Mening om, hvorvidt et Navn er sømmeligt eller ej, og det kan vel heller ikke ligge hende overmaade paa Sinde, enten din Træl hedder saa eller saa. Min Hustrus Fader hed Sigurd, og mange andre gode og velbyrdige Mænd ligesaa; derfor er man skyldig at holde Navnet i Ære, og derfor kalder man ugjærne sin Træl, sin Hest eller Hund saaledes. Det skjønner Enhver, der har Forstand“, sagde Holmsten afvisende.

„Men Sigurd er saadan et fagert Navn, Fader“, indvendte Ingeborg. „Min store Tøjdreng, som blev borte i Vinter, hed Sigurd, og han bør dog nævnes op. Siger Du ikke det samme, Far-

fader?“ spurgte Barnet og løb hen til den Gamle med Smiger og Kjærtegn.

„Jeg siger ingen Ting, min gode Pige!“ svarede Gubben mut. „Hverken Du eller jeg har noget at sige hos Holmsten paa Thorestad. Men hvis Drengen skal døbes, og hvis han skal høre mig til, saa vil jeg ogsaa give ham Navn . . .“

„Og saa skal han hedde Sigurd, Farfader! Du holder med mig.“

„Saa skal han hedde Sigurd!“ gjentog den Gamle og satte begge sine Stokke til Bekræftelse haardt i Gulvet.

„I ere, for Gud, nogle rene, store Børn begge To“, sagde Holmsten. „Ere Kasserne bragte op fra Skuden, Bent?“

„Klædekisten ikke“, svarede Huskarlen. „Den anden satte jeg her ude.“

„Alle Ulykker, Bent! Faa den flux herind! Husk, at det er vor hele Sommerløn!“

Huskarlen forlod Stuen og kom snart efter ind igjen med en firkantet, stærkt beslaaet Kasse, saa vægtig, at det var alt, hvad han evnede at bære. Da han satte den fra sig paa Gulvet, gav det en tungklingende Lyd.

„Er det alt det Guld og Sølv, Du har taget fra Venderne, Fader?“ spurgte Ingeborg og løb hen til Kassen.

„Ja. Kan Du høre, hvor det rasler?“

„Er den fuld?“

„Var den fuld“, sagde Kristjern og blev med Møje drejet saa meget paa sin Stol, at han kunde faa Øje paa den lille Skatkiste, „da lod en Mand nok være at bære den.“

„Maa vi ikke se, hvad der er i, Fader?“ bad Ingeborg. „Farfader vil saa gjerne se og Fostermoder ogsaa.“

Holmsten rejste sig smilende fra sit Højsæde og drog en Nøgle frem, med hvilken han lukkede Kassen op.

Ingeborg lagde begge Haandflader paa Kanten af det oplukkede Skrin og skuede nedbøjet over den.

„Nu røre vi ikke en Smule, Ingeborg lille“, sagde Holmsten og tog først en tung, gylden Kjæde frem.

„Du maa nok røre, Fader!“

„Jeg maa nok“, svarede Holmsten og lagde Smykket i sin hele funklende Længde hen over Kassens tilbagelukkede Laag.

„Men Bent maa heller ikke, eller Farfader, eller Fostermoder. — Nej, hvad er det for en liden Guldhest, Fader?“ raabte Ingeborg og tog i Selvforglemmelse med Haanden ned i de blanke Dynger.

„Ja, hold nu ikkun dine Fingre paa Kanten, Ingeborg. Du skal nok faa det hele at se.“

Og Holmsten lagde frem paa Laaget Smykke efter Smykke.

Signil forlod sin Arnekant paa Grund af Guldets dragende Magt. Da hun ret kom til at se ned i Kassen, kunde hun ikke afholde sig fra et Udbrud af stor Forbauselse.

„Du milde Himmeldronning!“ raabte hun og slog sine Hænder sammen. „Eje de saadanne Skatte i Vendland, da er det nok Umagen værd at sejle derover. Ak, bringer kun alt dette hedske Guld og Sølv os ikke en Farsot eller og anden Ulykke til Gaarden!“

„Jeg tænker, Signil“, svarede Holmsten oprømt, „at det skal bringe os megen god Vin og Most at drikke i Lag med Frænder og Venner som og anselige Gaver til vore Julebudsgjæster. Se nu her, min Ingeborg lille! Hvilken af disse tre Kjæder tykkes Du bedst om? Du maa tage, hvilken Du vil.“

Ingeborg hoppede højt af Glæde. Hun var længe om at træffe sit Valg.

„Men Klæderullen, Bent! Hvor have vi den?“ spurgte Holmsten.

„Den blev lagt ned i Klædekisten.“

„Lad os faa den Kiste op inden Kvæld“, sagde Holmsten. Derpaa vendte han sig til Signil: „Det var til en Vinterkaabe til Dig, Fostermoder!“

„Til mig!“ udbrød den Gamle. „Det er dog uhørt, Husbond alt det, I have taget fra Venderne. Mage til Tog have vi da aldrig gjort.“

Jeg mindes godt, da Erik Emme bød Leding ud og drog med Flaaden til Arkon. Dankongen vandt megen Hæder derved, men Byttet var nok lidet. Erik den Spage kom hjem med Spot og Spe, og hans Eftermænd, Svend Eriksøn og Knud Mogensen, havde ej bedre Skjæbne. En Vinterkaabe til mig Husbond! Jeg siger Dig Hjærtens Tak.“

„Fader! Fader! Har Du set det lille Skrin? Hvad er det til?“ spurgte Ingeborg og pegede paa et saadant, der stod i et Hjørne af den større Kasse mellem de løse Smykker og Penge.

„Det er et Skrin, som vi have taget fra en rig vendisk Bonde, denne Drengs forrige Husbond. Og det er Drengen, jeg kan takke derfor. Han vidste, hvor det var gjemt.“

„Aa, luk op, luk op, Fader!“ bad Ingeborg og trippede utaalmodigt med Fødderne.

„Ja deri kan jeg nu ikke føje Dig, min Pige, i dette Øjeblik, thi Nøglen fik vi ikke med. Vi skulle først have Smeden til at gjøre os en ny. Men efter alt, hvad jeg kan slutte, baade af Drengens Fagter og Skrinets Vægt, indeholder det mange gode Klenodier. Derfor har jeg bestemt, at dette Skrin skal være din Medgift, naar vi en Gang kommer saa vidt, at Du faar Dig en Fæstemand. Dog dertil er endnu mange Dage“, tilføjede Holmsten med Blide og strøg Barnet over de lyse Haar. „Lade vi derfor dette

lille Skrin staa, hvor det staar, og tænke ikke mere paa det denne Sinde.“

„Sagde Drengen, at der var saa mange Penge og Kjæder og Ringe i Skrinet?“ spurgte Ingeborg og klappede paa Laaget.

„Det var i det mindste Meningen tænker jeg. Hvad han siger, kan jo ingen Djævel forstaa.“

„Kunne vi ikke forstaa ham Fader? Taler han ikke ligesom vi Andre?“

„Nej, ved min Oldefaders Sjæl! Det fattes vidt og bredt i den Ting. Du forstaar ikke et Ord af, hvad han siger, og han forstaar ligesaa lidt, hvad Du siger.“

„Det er en god Trøst“, knurrede Kristjern. „Gud ved hvad, han saa skulde her?“

„Ja vi maa jo lære ham at tale Farfader!“ sagde Ingeborg. „Ligesom de maa Brydens lille Dreng.“

„Og maaske holde Tugtemester til ham“, snærrede Gubben.

„Hvad skulle vi med Tugtemester til? Holder Brydens kanske Tugtemester, Farfader?“ spurgte Ingeborg med Overlegenhed, og derpaa lo hun temmelig længe og paa en for Farfader temmelig saarende Maade.

„I kan holde for mig, hvem I vil“, raabte den Gamle forbistret, „og gjøre med ham, hvad

I vil, for mig. Jeg har nok at harmes over foruden den Hvalp og er helst fri for ham.“

„Saa kan han lege med mig, Farfader. Maa han, Fader? Her er aldrig Nogen, som vil lege med mig. Fostermoder har aldrig Stunder og Farfader er altid saa vred.“

„Vred!“ udbrød den Gamle rasende. „Siger din Asens Tøs, at jeg er vred? Kunne I ikke gjøre og lade for mig, som I ville? Attraar jeg andet end Lov til at skjøtte mig selv? Og saa er jeg vred, og saa er jeg det, og saa er jeg det. Men hvad er Du? En ond og arg Trolde-tøs. Og spørger Du hvad vi skulle med Tugtemester til? Var jeg din Fader, skulde Du snart faa det at vide; thi Tugtemester trænger Du til. Guldkjæder trænger Du ikke til, og Leg trænger Du ikke til.“

Dermed satte den Gamle Hænderne mod Stolens Sidestød og hævede sig krumbøjet fremad, indtil han fandt Ligevægten, satte saa begge Stokke mod Gulvet, en i hver Haand, og stod nu som et Bord paa fire Ben. Derpaa begyndte han en møjsom Vandring henimod Døren til sit Rum.

„Gak med!“ bød Holmsten Drengen og pegede paa Døren.

Drengen sprang et Par Trin frem, men tøvede saa atter og saa tvivlraadig paa Holmsten.

„Maa han ikke lege med mig, Farfader?“ spurgte Ingeborg en Smule klynkende.

Den Gamle rokkede videre uden at mæle en eneste Stavelse.

„Drengen gaar nu med din Farfader!“ sagde Holmsten haardt til Ingeborg. „Han er kommen til Gaarde for at yde ham nogen Tjeneste, ikke for at lege med Dig.“

Kristjern Kampen standsede i sin Vandring og drejede Hovedet barsk om imod Holmsten.

„Dersom jeg skal have noget at sige over denne Dreng“, sagde han, „saa skal han nu lege med Ingeborg, indtil det vorder hendes Sengetid, thi deri sagde hun sandt, at hun Ingen har at lege med. Du mindes lidet, at og Du selv en Gang har været Barn, Holmsten! Da vilde Du nok lege og det helst Dagen lang. Men Du har ingen Forstand paa at optugte Børn. Du ved ikke, at der skal Tid til Leg og Tid ti Ave.“

Holmsten brast i Latter og gav sig saa till at lægge Smykkerne ned; men Ingeborg løb med sejrstraalende Aasyn hen til sin Farfaders Dreng, tog ham ved Haanden og holdt ham tilbage, da han atter gjorde Mine til at følge den Gamle.

„Men det værste“, sagde Ingeborg og slap hans Haand, „er, at han ikke forstaar, hvad jeg siger til ham.“ Hun trak Overlæben ind med den samme Mine af fortvivlet Overvejelse, som

hendes Fostermoder altid paatog, naar Ingeborg maatte frem og lade syne en flænget Kjole eller Sko. Og dette Tilfælde indtraf ikke som nogen Undtagelse.

„Jeg tror, jeg vil lære ham at tale, førend vi begynde at lege Fostermoder! Hvad mener Du er rettest?“

„Ja kunde Du faa lært ham at tale først“, mælede Signil, „da var det godt for os Andre med.“

„Bare jeg vidste, hvordan jeg skulde bære mig ad!“ sagde Ingeborg og grundede.

I det samme fik hun et lykkeligt Indfald. Hun sprang hen til Bordet, slog med de spinkle Hænder fladt ned paa Skiven og raabte:

„Bord!“

„Sig Bord!“ gjentog Holmsten og løftede Hovedet fra sin Skatkiste for at se, hvad den Undervisning skulde føre til.

Drengen lagde en umaadelig Nidkjærhed og Villighed i alle Miner og stirrede paa begge de spinkle, flade Hænder, som om det ene gjaldt at bevare Billedet af dem til evig Tid i sin Sjæl og sagde „Bord“ uden at vide, om det var ret eller ej.

Men Ingeborg nikkede opmuntrende til ham, slog paa samme Maade Hænderne i Bænken og raabte:

„Bænk!“

„Bænk!“ gjentog Drengen glædestraalende.
Nu forstod han Meningen.

Ingeborg løb til Døren og dundrede paa.

„Dør!“ raabte hun.

Alle Ting i Stuen, som Ingeborg kunde naa, nævnede hun, Stort og Smaat i Flæng: Arne, Bæger, Skammel, Sprække, Hul, Hynde.

„Nu forfra igjen“, sagde Holmsten, lønlig stolt over, at hans lille Ingeborg kunde begynde slig vanskelig Sag saa snildelig. „Ellers løber det ud i et for ham, min Tøs!“

„Ja og saa er det først, at det gjælder“, sagde Ingeborg. „Saa skal det vise sig, om han har Fatteevne.“

Overhøringen begyndte; Holmsten lukkede sin Skatkiste og lod Bent bære den ind i sit Sengerum.

„Jeg tror nok, han kan lære det, Fader. Naar vi nu tage tyve Ord hver Dag, saa kunne vi vel naa det paa en Uge?“

„Det vil hjælpe“, mente Holmsten.

„Hvor mange Ord er der til, Fader? Er der ti Hundrede?“

„Du skulde heller sige ti Millioner“, rettede Fostermoder.

„Ja, ja“, sagde Ingeborg og nikkede fortrøstningsfuldt til Drengen. „Vi skulle nok naa det alligevel, Sigurd? Men mener Du ikke, Foster-

moder, at han nu havde fortjent en Kage? En af de store med Honning i?"

„Ja jeg synes dog, Ingeborg lille, at mindre kunde gjøre det“, sagde Signil. „De Kager ere til, naar her kommer Gjæster, ved Du.“

„Det skal ogsaa kun være denne ene Gang, Fostermoder, og han har virkelig gjort sig megen Umage. Maa jeg lukke Kisten op og tage en til ham? Nøglen sidder i.“

„Sidder Nøglen i? Men pas nu paa, at Du ikke klemmer dine Fingre!“

Ingeborg sprang afsted.

„Jeg kan vel tage en til mig selv med det samme, Fostermoder?“

Holmsten lo. „Det vilde lidet sømme sig, dersom Du som Lærermester vilde gjøre Dig lige med ham. Saa skjønner han jo ikke, at det er for hans Flid, han faar den.“

„Det sagde jeg ogsaa kun for Moro. Det kan Du da nok vide, Fader!“

„Tag kun Du en Kage, Barn!“ sagde Signil. „Men smæk ikke Laaget i paa Fingrene! Lad mig hjælpe Dig!“

„Nej, bliv kun Du, Fostermoder. Jeg venter med min Kage, til vi skulle i Seng. Saa kunne vi tage os hver en, Fostermoder.“

Ingeborg rakte Drengen den brune Kage.

„Det er fordi Du er flittig“, sagde hun. „Bliv nu saaledes ved.“

Drengen greb Kagen og raabte med tindrende Øjne; „Bord, Bænk, Dør, Arne“, den hele Ramse uden at standse.

„Sig til ham, at han maa spise den, Fader!“

„Det finder han, min Sjæl, nok paa“, sagde Holmsten leende og forlod Stuen tilligemed Bent, sin Huskarl.

„Nu maa vi ogsaa afsted“, raabte Ingeborg. „Vi skulle ud at lege: kom nu, Dreng!“ Og saa trak hun afsted med ham ud i Gaarden.

De løb en Stund rundt om en stor Brændestabel, Ingeborg foran og Knøsen bagefter. Siden prøvede de, om de kunde gaa lige ud ad et smalt Bræt uden at røre Jorden med Fødderne. Drengen havde endnu bestandig sin Kage i Haanden.

Omsider stillede Ingeborg sig foran Drengen. „Spis Du din Kage“, sagde hun. „Den smager saa godt — saa sødt, saa sødt.“

Han stod en Stund og drejede den i Fingrene uden at vende Øjnene fra den. Saa brækkede han den midt over og rakte Ingeborg det ene Stykke.

„Bord, Bænk, Dør! sagde han og lo med hele Ansigtet.

„Nej, nej, min gode Dreng!“ sagde Ingeborg alvorligt og lagde begge Hænder paa Ryggen uden at tage mod den frembudte Halvdel. „Denne Kage er given Dig til Løn for din Flid, og det gaar ikke an, at jeg spiser noget af den.“ Hen-

des Blik droges langsomt, men uimodstaaeligt fra Drengens Ansigt ned til hans Haand. „Men det værste er, at Du ikke forstaar et Ord af, hvad jeg siger. Du kunde maaske tro ilde om mig, hvis jeg nægtede at smage. Saa vil jeg da bide en Mundfuld af den og derved vise Dig . . . Ræk saa hid da!“

Ingeborg aabnede Munden netop saa meget, som var nødvendigt, for at et lille Hjørne af Kagen kunde knibes ind mellem Tænderne. Men just som hun vilde bide til, gav han Slip, og hun maatte hurtigt ile til med en Haand, at ikke Stykket skulde falde paa Jorden.

Han lo, hoppede højt i Vejret og snurrede sig rundt som en Garnvinde. Henne under et af Hsene stod en Bænk; den fik han Øje paa.

„Bænk! Bænk! raabte han, løb did, satte sig og vinkede ivrigt ad Ingeborg.

Hun betænkte sig et Øjeblik, løb saa hurtigt efter og tog Plads ved hans Side. Derpaa spiste de i Taushed, men under megen Smaafnisen, hver sit Stykke af Kagen.

Tredie Kapitel.

Et Par Aar forløb og det var atter Sommer. Holmsten Kristjernsøn holdt nu eget Skib, og hver Vaar fulgte han med sine Huskarle Kong Valdemar og Bisp Absalon paa deres Tog til Vendland. Han var derfor kun den mindste Tid af Aaret hjemme paa Thorestad, thi en stor Del af Vinteren tilbragte han ved Hirden i Roskilde, og paa den lille Borg ved Guldborgsund var der for det Meste ensomt og stille. Saaledes ogsaa paa denne varme Julidag. Alle Ildhusets Glugger vare aabne; ligesaa den øvre Halvdel af Gaarddøren, og Sollyset strømmede hedt og skjærende ind i det store Rum og kastede lange, skjæve Striber hen over de skurede Langborde og sodbrune Panelvægge. Paa den mægtige Arne midt i Stuen, (hvilken Arne aldrig havde kjendt Skorsten), brændte en liden Ild, der brændte kun for ikke at slukkes. Den svage Flamme

tog sig helt graalig og lysforladt ud i Solstriben fra den nederste Tagglug, som lige kunde naa Arnen. Dette var Solemærke paa Thorestad og Viste Nôn, den Tid, som senere med Klokkeslet nævnedes tre om Eftermiddagen. Ildhuset havde væsentlig samme Indretning som Adelhuset, blot en lavere Rang, saasom det var Kjøkken og Opholdssted for Folkene. Altsaa saa man bag Langbordene de samme Bænke og Bænkekister som i Adelstuen og bag dem igjen de lave Paneldøre, som førte ind til Folkenes Soverum og kun ved en alenbred Gang vare skilte fra Bænkene. Langs den ene Væg havde Huskarlene deres Rum, langs den anden Tjenestekvinderne og Hjemmemændene, der alle vare enten Trælle eller i det Højeste Frigivne og altsaa af Trælles Æt. Stuen havde intet Loft, men oppe i Taget lige over Arnen var Røghullet eller Lyren; det kunde aabnes og lukkes med en Luge ved Hjælp af en til samme befæstet Stang, der atter støttedes til Bjælken over Arnen. Fra denne Bjælke hang ogsaa de længere eller kortere Jernkroge ned, der bare Kjedler og Madgryder. Hen under Bjælkene stod en fin, blaa Røgstribe, som især var synlig, hvor Solskinnet fra de søndre Glugger traf den, og oppe over den, i Halvmørket omkring Sparrer og Lægter, hang Skinke og Pølser, tørrede Urter i Smaaknipper og slige Ting; tæt

under Gluggerne paa dertil indrettede Hylder, som hvilede paa Bjælkerne, laa Oste i Træk.

Gamle Signil sad for den ene Bordende med sin Haandten og spandt, medens hun nynnede en ensformig Visestump; til Højre for hende paa den østre Gavlvæg var Døren, som ved den før nævnte Gang forbandt Ildhuset med Adelstuen, thi i hine de store Bulhuses Tider udgjorde hver Stue et Hus for sig, og kun saadanne Rum, mellem hvilke man ofte var nødt til at færdes, vare i det Højeste forbundne med hinanden ved overbyggede Gange. Ved den modsatte Bordende nede ved Gaarddøren stod Kristjern Kampens Dreng og gned Rusten af nogle gammeldags Vaaben.

Han havde i de forløbne to Aar hurtig nemmet Sproget og derhos lært af Kristentroen, hvad han kunde hjælpe sig med. At han i Daaben fik Navnet Sigurd, vil det være overflødigt at nævne.

„Se en Gang ud, Sigurd“, sagde den gamle Kone og løftede Blikket fra sin Hørtot. „Mig tykkes stedse det er, som jeg hørte Nogen gaa derude og liste om mellem Husene.“

Sigurd sprang hen til Døren, men dukkede sig i det samme paa Hug bag den lukkede Underhalvdel. Derpaa gav han et Par Smaahop til Siden, rejste sig saa og gik tilbage til sin Plads, idet han leende sagde:

„Det er Ubbe fra Flintholm her snuser om. Han har bundet sin Hest nede ved Gaardleddet og gjort sig et Ærinde over til Møllen. Han vendte sig om, just da jeg keg ud.“

„Det havde Du ikke behov at skjule Dig for, Dreng“, sagde den Gamle og begyndte atter at sno sin Traad. „Det er Bryden, han vil have fat i.“

„Aa, han gaar saadan og spejder og lurder alle Vegne, siger man. Men han lider ikke, at Nogen lægger Mærke dertil. Nu kommer han!“

Ubbe Finsøn fra Flintholm var en Mand paa fyrretyve Aar med lyst Haar og udstaaende blaa Øjne, dertil et gustent, blankt Ansigt uden Skjæg og Øjenbryn med to snævre, dybe Folder i hver Kind paa langs. Han var en meget rig Mand af god Byrd, men jævn og stille af Væsen; hans Dragt, som han nu traadte ind ad Døren, var en hvid Vadmels Trøje og tilsvarende Broge. Om Livet havde han en Læderrem, hvortil en Kniv i Skede var fastgjort, paa Fødderne Sko med Snørebaand; men det er at mærke om de Saa-ler, Ubbe brugte i sit Fodtøj, at de altid vare af en særegen blød Beskaffenhed, saa man aldrig hørte hans Trin, før han stod der med det samme.

„Hilsæl!“ sagde han og traadte ind. „Du har ikke Ketil Bryde hjemme?“

„Han er med Folkene ude i Skovvænget.

Er det noget, jeg kan sige til ham?" spurgte Signil.

„Hm! Det har ikke saa stor Hast dermed. Men jeg er paa Vej til Kjettinge og kan da med det samme ride derhen.“

Med disse Ord tog han i Knappen paa Ølkandeltaget og løftede det. Kanden stod midt paa Bordet som en stor, enlig Opsats med mægtige Hanke og skurede Jærngjorder.

Han kigede ned i Kanden. Signil skyndte sig at sige:

„Lad mig tappe noget friskt Øl, Ubbe. Det staar og dovner i denne Varme.“

Men Ubbe satte med et Klap Laaget igjen tilrette og svarede:

„Jeg er ikke tørstig.“ Derpaa trak han Enden af en løs Bænk, der stod under Bordet, frem og satte sig skrævs over den.

„Gamle Kristjern sover vel?“

„Ja han gjør“, svarede Signil. „Han forsømmer intet dermed.“

Ubbe fik Øje paa Knappen i en Bordskuffe, som var lige ud for ham. Han tog fat som i Tanker og trak Skuffen lidt ud.

Signil skjævede mistornøjet derhen, men sagde ingen Ting. Ubbe skød sagte Skuffen ind igjen.

„Ingeborg er nok gaaet til Thoreby?“ sagde

Ubbe og rejste sig. Der var en evig Uro over ham.

„Ja, og jeg tænker, hun maa snart være her igjen“, svarede Signil og saa uvilkaarligt efter Solemærket paa Arnen.

„Hun har været gaaende de sidste Dage. Hvi rider hun ikke som ellers?“

„Hendes Hest har faaet skabet Bagkoden og staar med Tælleklud om Benet. Ingeborg vil ikke ride nogen anden.“

Ubbes Blik faldt paa Ostehylden.

„Det er en stræbsom Deje, Du har, Signil! Min har ikke halvt saa mange Oste. Det skal hun dog have at vide.“

Han gik et Par Gange op og ned ad Gulvet — man hørte næppe den svage Sjukken af hans Trin —, standsede et Øjeblik ved Bordenden, hvor Sigurd stod, for at pille lidt ved de der liggende Vaaben, baade de rustne og de blanke.

„Ja saa træffer jeg Ketil Bryde i Skovvængen“, sagde han og vendte sig mod Signil. „Vil Du hilse Kristjern!“

Dermed bød han Farvel og gik, lydløst, som han var kommen.

Noget efter lød der raske Fodtrin paa Trappen.

„Det er Ingeborg“, sagde Signil.

„Nej, det er ikke Ingeborgs Trin“, svarede Sigurd. „Det kan jeg høre.“

Klinken løftedes i Vejret. En spinkel og fin lille Kvindeskikkelse med brune Øjne og røde Kinder traadte ind og bød Hilsæl i Stuen. Hun var klædt i Almuesdragt; dog var hun paafaldende let og livlig i sit Væsen og havde smukke Hænder med et gulladent, solbrændt Anstrøg.“

Det var Gunild fra Næs.

Signil lod Haanden synke og saa op.

„Velkommen Gunild! Saa Du gaar paa Rejse nu?“

„Nu gaar jeg paa Rejse“, sagde hun med et vindende Smil. „Hele Ranselen fuld af Vævning og Baldyring. Ser Du, hvor trind den er?“ vedblev hun og satte den fra sig paa Bordet, medens hun selv tog Plads paa Bænken, Ubbe havde skudt frem.

„Den maa være tuug nok for saa runde og fine Skuldre, som Du har“, sagde Signil og saa med en vis moderlig Ømhed paa den spædlemmede Kvinde.

„Aa, den bliver lettere for hver Dag, der gaar, skal jeg jo haabe. Du slaar vel ikke en liden Handel med mig i Dag, Signil?“

„Nej det er nok altfor dyre og kostelige Ting, Du har, til at jeg og mine Lige kan handle med Dig. Det skulde være . . .“, sagde hun og

satte sin Ten op til Krogen, „dersom der var“

„Ja se koster ingen Penge, gode Signil“, sagde Gunild fra Næs og spændte Remmene op paa sin Ransel. „Jeg har dyre Stykker iblandt, men ogsaa et og andet maaske, som Du kunde være tjent med.“

Signil rejste sig, børstede med en Haand Hørtaverne af sit Forklæde og viskede Øjnene for ret at se.

„Her have vi altsaa først Guds Moder med Jesusbarnet, her er Herrens Himmelfart, St. Peder med Nøglerne. St. Olav med Kirken; her ser Du igjen den benedidede Mø med Lilien — det er Altsammen smaa Mærkeklude til Tidebogen og Psalteret. Skal det være noget af den Slags?“

„Hm! Det var just ikke det; men . . .“

„Saa komme vi her“, vedblev den lille, mørkøjede Ungmø og lod de smalle Fingre fare om i Ranselen, „til et bedre Stykke: St. Jørgen og Dragen, baldyret paa lyseblaat Silke. Det er en liden Borddug. Maaske Ingeborg Holmstensdatter kunde lide den.“

„Nej, nej. Ingeborg tænker, Gud være lovet, ikke paa den Slags Stads endnu, og jeg skal ikke opmuntre hende. Men hun er da heller ikke hjemme for Tiden.“

„Hun er i Thoreby maaske?“

„Ja hun tager tre Gange om Ugen op til

Pateren og lærer Kristendom samt anden god Videnskab hos ham. Men har Du ikke de hellige tre Konger, Gunild? Dem er det jeg søger efter.“

„Det har jeg saa vist. Bi nu en liden Stund! Kaspar, Melkior og Baltasar hed de jo. Mon det ikke skulde være disse?“

„Sagen er den, at min Søsterdatter har en liden Dreng, som drages med en stærk Kolden, og mod den Syge skal det være et ufejlbarligt Middel, har jeg hørt, at bære Billedet af de hellige tre Konger paa Brystet.“

„Her har vi det, Du ønsker“, sagde Gunild, „og det er at faa til godt Kjøb. Jeg sælger mange af de Billeder.“

Da Gunild var borte, sagde Signil med et Suk som for sig selv:

„Ak ja, hvor det gaar op og ned i denne Verden. Ikke var det sunget for hendes Vugge, at hun skulde drage Landet rundt og falbyde Billeder.“

„Det tykkes mig næsten, man kan se paa hende“, mælede Sigurd. „Hun ligner ikke andre unge Huskvinder eller Tjenestemøer, som man ser her omkring, undtagen i Klæderne, og ikke en Gang deri, thi endog de ere graa og grove, sidde de fastere og bedre paa hende end paa andre. Er det ikke saaledes, Signil?“

„Saaledes er det“, svarede Signil med et

Nik og tog atter fat paa sin Ten; „men Gunild fra Næs er ogsaa af ligesaa god Byrd som Ingeborg Holmstensdatter, og ligesom hun, var og Gunild eneste Arving til en god Gaard; nu tilhører den Ubbe paa Flintholm.“

„Hvorledes det?“ spurgte Sigurd.

„Jo dermed hænger det saaledes sammen. Gunilds Fader var en Mand, som hed Eskil Lang. Han ejede Hjem ovre paa den anden Side af Aaen tæt ud til Sundet. Gaardens Navn var Næs; derfor sige de endnu Gunild fra Næs. Gunilds Moder var Vester fra, en god og velbyrdig Kvinde, fager og hustor. Men Eskil Lang havde ikkun en liden Gaard, sammenlignet med Thorestad eller Flintholm, og Lav skulde han holde med de Store; alene derpaa maatte det kjendes, at hans Gaard var mindre, at der ved hans Gjæstebud vankede dobbelt saa dyre Brade og dobbelt saa megen Vin som noget andet Sted. Og ikke nok dermed, men ud paa Kvælden, naar Drikken begyndte at stige til Hovedet, skulde Tærningerne frem, og der blev da slaaet store Slag. Dertil var Eskil Lang saaledes sindet, at enten skulde det briste eller bære; paa Gynger kunde han ikke stalke sig frem. Niels Eriksøn, som da ejede Flintholm, var ogsaa uforknytt af Tænkemaade, og saaledes hændte det, at de to Naboer en silde Nattestund begyndte at raffe om Skov og Eng, Gaard og Grund, indtil Eskil Lang

havde mistet alt, hvad han ejede. Da Spillet tog den Vending, bleve alle Mænd ædru, som sadde om Bordet; men Eskil sprang op med den kolde Sved paa Panden og raabte: „Nu kvit eller dobbelt, Niels Eriksøn! Alt, hvad Du i Kvæld har vundet fra mig, imod Frihed, Ære, Hustru, Barn.“ Da betænkte Niels Eriksøn sig paa at sige Ja. „Dette er endnu større Spil end alle de andre tilsammen“, sagde han og saa alvorligt op paa Eskil. — „Frygter Du kanske for at tabe det, Du har vundet mig fra?“ sagde Eskil. „Det frygter jeg ikke for“, svarede Niels Eriksøn; „men taber Du dette Spil, Eskil, da er Du Træl paa Flintholm til din Død og udstødt af din Slægt. Hvad sige I andre til saadant Spil?“ — „De andre have intet at sige dertil“, skreg Eskil, „End er jeg min egen Herre og sætter ikkun det paa Spil, hvorover jeg raader. Det er Dig alene, der skal svare; men de andre skulde blot være Vidner til, at alt gaar ærlig.“ Saa kastede de, først den ene, saa den anden, og saaledes tre Gange; Niels Eriksøn fik fjorten Øjne op, men Eskil kun elleve. Da stod Eskil Lang op, bød Farvel og gik sin Vej. „Lad os gaa efter ham!“ sagde Gudholtmanden, som og var der. „Jeg frygter han vil tage sig selv af Dage.“ — „Lad ham gjøre som han vil“, svarede en Anden dertil. „Det vil for hans Slægt være det lideligste.“ — „Men ingenlunde vil jeg

have hans Død paa min Samvittighed“, sagde Niels Eriksøn og sprang op. „Vi bør følge ham tykkes mig.“ — Saa skyndte de sig ud; dog Eskil var intet Steds at finde. Han tog sig af Dage den samme Nat; Næs blev tillyst at være Niels Eriksøns lovlige Ejendom, og Eskilds Enke som og Gunild, hendes Datter, maatte forlade Gaarden. Nu ligger der, som Du ved, paa vor Udmark mellem Skoven og Stranden, et lidet Hus; det havde Bents Moder i Fæste, og hun havde i sin Tid nydt meget Godt fra Næs. Der denne Kone hørte, hvorledes det stod til ovre paa Gaarden, gik hun ufortøvet over Aaen, bad Moder og Barn flytte ind til sig og dele med sig det lidet hun havde. Dette Tilbud tog Eskilds Enke imod og kom med Gunild til Bents Moder uden Traad eller Trævl. Du forstaar saaledes, at Gunild og Bent ere opfostrede sammen; men Eskil Langs Enke levede ikke mange Aar, thi Græmmelsen tog stærkt paa hende. Nu er og for lang Tid siden Bents Moder død. Bent fæstede Huset; men Gunild bor deri, som om det var hendes. Hun var en halv Snes Aar, da Ulykken kom over dem; Moderen lagde sig efter at væve og baldyre, udi hvilken Kunst hun sagdes ikke at have sin Lige vidt omkring; hun levede saa længe, til Datteren fik lært hende Kunsten af. Og Gunild hænger i og er flittig som en Bi. Det halve Aar eller mere sidder

hun ved sit Sømmebord eller staar foran sin Væv, og det andet halve aser hun Landet rundt for at sælge, hvad hun har tilvirket. Hun lever ensomt og holder ikke Omgang med Nogen, men altid er hun mild og god, naar man taler med hende. Der er dem, som mene, at hun tjener mange Penge, en hel Del flere, end dem hun bruger; der er ogsaa dem, der have ment, at hun skulde ægte Bent, men Tiden gaar, uden at det bliver til noget. Nu er baade hun og han over de Tredivé.

Der gik ligesom en graa, kold Skygge gennem Stuen. De skarpe Solstriber sluktes i et Nu, og der blev næsten mørkt i Rummet.

Signil vandt Spindet op paa sin Ten, tog sin Rok under Armen og gik til Gaard-døren.

„Jeg skulde dog aldrig tænke, at vi faa Torden?“ sagde hun ængsteligt.

„Det kan være varmt nok dertil“, svarede Sigurd og tørrede sig med et Ærme over Panden.

Den Gamle keg ud, først til Højre, saa til Venstre. „Du mildeste Himlens Dronning!“ raabte hun med Hænderne paa Dørkanten, „hvor det er sort ind over Skoven! Og det stakkels Barn er endnu hverken at høre eller se! Intet har hun med af Kaabe eller Klæde! Hun faar

den Ulykke hun aldrig forvinder, dersom det Vejr kommer op.“

Den Gamle ilede over Gulvet og forsvandt ad den øvre Dør, som førte til Adelstuegangen. Hurtigt var hun igjen tilbage med en stor Bylt Overtøj.

„Lad det gamle Skrammel ligge, Sigurd, og løb afsted med dette Tøj, saa hurtigt Du kan. Jeg tænker, Du maa snart møde hende.“

„Det er nok ellers Tiden, at Husbond vil op“, svarede Sigurd og tog imod Bylten. „Men kanske Du vil hjælpe ham, Signil?“

„Det skal jeg nok sørge for“, sagde gamle Signil. „Se blot til at komme afsted.“

Saa løb Sigurd, det bedste han kunde, ned over Gaarden, over Broen og ud ad Vejen, der førte imod Kirkebyen. medens Uvejret bag ham stedse højere og højere skød sine mørke, tause Mulme op over Synskredseu. Han ilede over Stænget, som gik over Flintinge Aa, siden forbi Strædet, der førte ned til Flintholm. Endelig kom Ingeborg et Stykke højere oppe.

„Det var godt, at Du kom, Sigurd“, sagde hun og fortsatte sin Gang uden at standse. „Lad os gaa til; det bliver ondt Vejr!“

De gik nu lige imod den optrækkende Byge, bag hvilken Eftermiddagssolen forlængst havde skjult sig. Et Glimt af Sundet var synligt ud over Træerne omkring Næs; det var, som om

Natten spejlede sig deri. Alle Træerne stode stille; Espene vendte Blade og Svalerne fløj med urolige Kast hid og did; den hvide Bug tegnede sig skarpt mod Skybjergets Dybder.

Et blegt Lyn foer som et Aandeskær gennem Naturens tause Forventning. Noget efter lød en dæmpet højtidsfuld Rullen.

„Ved Du, hvad Lynilden er?“ spurgte Ingeborg uden at sagtne sin Gang.

„I Barth sige de, at den er Czernebogs Aande; men Du ved sagtens bedre Besked.“

„Ja, heldigvis. Hvilke Forestillinger dog de arme Hedninger have! Nej, det er den Ild, hvoraf Englene ere skabte.“

„Hvoraf ved Du det?“

„Fordi der staar i Skriften: Han, som gjorde Englene af Ildsluer.“

„Ja, Englene var jo til før Menneskene?“

„Naturligvis, Sigurd! Hvorledes kunde ellers Djævlén, som er den øverste af de onde Engle, friste Adam og Eva? Men jeg skal sige Dig, naar de blev skabte.“

„Gjerne hører jeg til, Ingeborg, naar Du fortæller om slige Ting.“

„Englene blev skabte, da Gud sagde: „Vorde Lys!“ Gud gjorde tvende Hovedskabninger: en aandelig og en legemlig. Den aandelige er Englene, den legemlige ere Menneskene. Der ere ni Skarer af Engle, men en Skare af Mennesker.

Og Mennesket blev skabt af de fire Elementer; der fik Kjød af Jorden, Blod af Vandet, Aande af Luften og Varme af Ilden.“

„Lærer Du alt Sligt hos Pateren?“

Ingeborg nikkede. „Men ved Du, hvorfor vort Hoved er rundt?“

„Det har jeg aldrig tænkt over.“

„For at det skulde ligne Verdenskuglen. Saa have vi og . . .“

Et nyt Lyn, foer lig en blaa, skjærende Flammeklinge gennem de irrisblaa Mulme.

„Gid vi vare hjemme! Jeg ved næppe, hvad jeg selv siger.“

„Jo det var, at vort Hoved lignede Verdenskuglen.“

„Ti nu stille og lad os først høre Skraldet.“

Det lod ikke vente paa sig. En brudt, løbende Knalden højt i Luften, som om vældige Aander sønderreve Himmelhvelvingens Klædebon.

„Saa skal Du ogsaa vide“, fortsatte Ingeborg sin Undervisning, „at vi have to Øjne i Lighed med de to himmelske Lys Sol og Maane. I Brystet er Hoste ligesom Tordenen, vi høre paa Himlen, og Aande ligesom Vejret i Skyerne.“*)

Enkelte store Regndraaber begyndte at falde.

*) Efter Eluc. da ius, en Art Lærebog fra Elleve hundred-Tiden af Honorius Augustodunensis oprindelig paa Latin, senere omsat og omarbejdet paa forskellige Sprog, deriblandt paa Islandsk, efter hvilken Udgave ovenstaaende Prøve paa Midalderens Theorier hidsættes.

Nu gik de over Stænget. En stærk Susning, gjennemstrøg de lave, spidsbladede Pilehoveder langs Aaen.

„Giv mig Kaaben, Sigurd!“

Ingeborg slog den om sine Skuldre og Sigurd kastede Klædet over hendes Hoved. Derpaa fremskyndede de atter Gangen, som med Forsigtighed var ført over den skrøbelige Broplanke.

I det samme brød Regnen løs; i graa, flimrende Snore, tætte som Rendegarnet i en Kæmpevæv, styrtede Vandet ned, spottende baade Kaabe og Klæde.

„Dette holder jeg ikke ud!“ sagde Ingeborg og saa sig fortvivlet om efter et Ly.

„Her! Her! Ingeborg!“ raabte Sigurd og travede et lidet Stykke ind paa Marken, hvor de store Pile med de krogede, næsten vandret Stammer bøjede sig over en yppig-grøn Jordvold.

Ingeborg løb efter, og næsten paa samme Tid sloge de to Børn ned ved hinandens Side paa det endnu fuldstændigt tørre Græshynde.

Tause og rædde sadde de og krøb sammen, medens Uvejret rasede lige over deres Hoveder. Dryp i Dryp gjennembrød Regnen Løvtaget; mellem Tuer og Græstotter dannede Vandet smaa Søer, og naar Tordenen tau, hørte de den stærke

Rislen af et lidet, opsvulmet Bækløb, der skyndte sig imod Aaen.

„Du sidder nok ellers der og bliver gennemvaad alligevel, Sigurd!“

„Det gjør ingen Ting med mig“, sagde Sigurd smilende; „jeg bliver nok tør igjen.“

„Jo vist gjør det. Kom og kryb ind under mit Klæde. Det er stort nok for os begge.“

Hun lukkede op med en Arm, og han dukkede Hovedet ind under, medens han samtidig trykkede sig tæt ind til hende,

„Nu holder Du den ene Flig og jeg den anden“, sagde Ingeborg. „Saa sidde vi som i et lunt og godt Telt.“

Saaledes blev det, og atter sadde de tavse en Stund. Saa sagde Sigurd:

„Ved Du, hvad jeg tænker paa, Ingeborg?“

„Nej!“

„At i saadant et Tordenvejr var det sikkerlig, at Gud Herren kom til Adam og Eva, der de havde ædt af Kundskabstræets Frugt. Og saaledes sadde de og krøb sammen under Buskene, da han kom og traf dem, som vi her.“

„Kun at de vare langt mere rædde end vi, Sigurd, thi de havde været ulydige imod Gud, og hans Vrede var over dem. Og saa var desuden Eva saa var Eva Adams Hustru.“

„Men Du kunde aldrig blive min“, sagde Sigurd haardt og brød ud under Klædet, saa

det hele Telt pludselig faldt sammen om Ingeborg. „Adam og Eva vare af lige Ben og Kjød, men imellem Dig og mig er Afstanden stor, ihvor tæt vi end sidde sammen; thi Du er fribaaren og jeg Træl. Tidt nok kaster man mig min Skjændsel i Ansigtet.“

„Jeg ikke, Sigurd!“ sagde Ingeborg sagtomodig, „og det være langt fra min Agt at for-
tørne Dig med mine Ord. Vi have da ogsaa hidtil været gode Venner og haft meget sammen, baade Leg og Alvor. Og saadan kan det nok blive ved, tænker jeg, fordi jeg ikke kan blive din Kone.“

Hun standsede og saa utaalmodigt til ham. Derpaa vedblev hun:

„Kom nu, Sigurd! Hvad ligner det at sidde der og blive vaad! Jeg kan dog ikke gjøre for, at Du blev trælbaaren i et fremmed Land, medens jeg er Ingeborg Holmstensdatter.“

Men da Sigurd endnu ikke gjorde Mine til at komme, flyttede Ingeborg sig tæt hen til ham, slog atter Telt over ham og lagde forsonende sin Arm omkring ham.

„Siger Du nu ikke et Ord mere til mig i Dag?“ spurgte hun sagte og saa ham overtalende blidt ind i Øjnene.

Drengen sukkede tungt uden at møde hendes Blik, og hans mørke Øjne fyldtes med Taarer. Men han jog op med Haanden, tørrede

dem bort med en hurtig Bevægelse og udbød hæftigt:

„Kan hænde at mine Landsmænd komme her en Gang, som før er sket; de spørge ikke da om Fri eller Træl. Kan hænde, at jeg i saadan Stund kunde faa Sværd i Haand, vinde Frihed og Ejendom, vinde fribaaren Mø. Jeg bliver ikke Træl paa Thorestad til min Død!“ raabte han med dirrende Røst og saa Ingeborg truende i Øjnene. „Det maa Du stole paa!“

Ingeborg blev næsten ræd for det vilde Blik. Hun tav og veg lidet fra ham. Ogsaa Sigurd sad tavs, opfyldt af voxende Trods og Begjær efter at prøve Kræfter mod det Samfund, som havde lagt ham uforskyldt i Lænke.

„Og hvis nu dine Landsmænd kom“, begyndte omsider Ingeborg med en Blanding af Frygt og Tillid i sin Barnerøst; „hvis de vilde, gyselige Hedninger brød ind paa vor Gaard en Nat, medens Fader var borte, og de sagde til Dig paa deres Maal: „Hvor fjæler Holmstens Datter sig? Hvor er hans Skatkiste?“ Vilde Du saa sige dem det? Hvis de bød Dig Frihed, Ejendom, Høvdingeskab — kunde Du saa, Sigurd?“

Fra Drengens lukkede Læber kom intet Svar.

„Det var dine Landsmænd, som vilde ofre Dig til Sorteguden; det var Fader, der frelste

dit Liv. Skylder Du ikke ham mere end dem? Kunde det være godt at vinde Frihed paa saadan Vis, som Du tænker? Selv om Du ikke var hærtagen, var Du dog trællefødt, og det kan ingen Mennesker gjøre for. Saa skulde jeg maaske ogsaa harmes, fordi jeg ikke er kongebaaren. Og saa skulde Toste Skov harmes, fordi han er født blind. Her er dog Ingen, som volder Dig nogen Meen, Sigurd. Du har mangen Gang sagt, at Du havde det bedre her end i dit Hjemland, har Du ikke?"

Sigurd drog et dybt Suk.

„Og var det saa ikke godt, at Du lærte Vorherre at kjende? Pater Johan siger, at naar vi dø, saa er der ingen Forskjel paa Træl og Bonde.“

„Hvorfor skal der saa være Forskjel her paa Jorden?“ sagde Sigurd og saa brat op. „Stamme vi ikke Allesammen ned fra Adam og Eva? Er ikke Du, naar vi skulle sige Sandheden, min Søster? Ej, ej“ vedblev han og lo spottende, „det tykkes mig sælsomt, at Vorherre har gjort saa stor Forskjel paa Sødskendekaar. Fortæl nu din Farfader, naar vi komme hjem, hvad jeg sagde nys om mine Landsmænd, saa lader han mig piske.“

„Hvor Du er ond!“ sagde Ingeborg og brast med et i Graad. „Tror Du, Sigurd, at jeg vilde fortælle det til noget Menneske?“

Han tau et Øjeblik. „Græd ikke, gode Ingeborg!“ hviskede han og lagde sin Haand blidt paa hendes Arm. „Tror Du, at jeg nogen Sinde kunde forraade Dig eller din Fader eller noget, som hører Eder til, for hvad man end bød? Du ved ikke, hvor meget jeg holder af Dig, Ingeborg? Og hvad nyttede det, om Du vidste det? Hvad skulde Du kere Dig om din Farfaders Træl? Men dersom jeg var fribaaren! O, Gud! o, Gud!“ vedblev han voldsomt og knugede Hænderne i hinanden. „Gjør mig fri! Gjør mig fri!“

Fjerde Kapitel.

En Række af Aar er lagt tilbage. Sommer efter Sommer have Danernes Snekker hjemsøgt de vendiske Strande med Brand og Plyndring, og herlige Bedrifter med Vidnesbyrd om Mod og Manddom have atter gjort Danskens Navn hædret og frygtet hinsides Østersø og Kattegat. Men paa Thorestad ere Aarene rundne stille og umærkeligt hen som Voverne i det blaa Guldborgsund; intet Hærraab, ingen Vaabengny har vækket Gjenlyden i de drømmende Skove. De store Tidender udefra bares kun derved hid, naar Husbonden i de lange Vinteraftener samlede en lille, lyttende Kreds omkring Arnen, medens Huskarlene i Ildhuset underholdt denne større Forsamling af Gaardens Hjemmemænd og Tjenestekvinder.

Iblandt disse var der Ingen, som med større Deltagelse fulgte Fortællingen over Sø og Land, fra Lejren til Valpladsen, ad Floder og gennem

Skove — end Sigurd. Det var kun lidt, som blev ham til Del af Lyset og Varmen fra det store Ildsted; men fra sit lave Sæde bag Aske-dyngen undslap ham intet Ord. Med Hovedet hvilende i sine Hænder og Albuerne paa Knæerne lod han de mørke Øjne vandre fra Ansigt til Ansigt i den oplyste Ring. Det var jo hans Hjemlands Skove, Floder og Strande, som var Sted for disse Bedrifter; han havde jo med egne Øjne set baade den høje Roskildebisp, hans dristige, lynsnare Tvillingbroder Asbjørn og endnu en og anden af de ypperlige Helte, som idelig nævnedes i disse Fortællinger, ja selv Dankongen havde han fra Krapperummet paa det lollandske Ledingskib set i Lyftingen af det store Langskib, da han vendte tilbage fra sit første Vendertog. Og den Glans, som udstraalede fra hine stolte Høvdingeskikkelser, lyste ikke blot ud over Flaade og Hær; deres Ære var Danmarks Ære, deres Storhed var Danefolkets Storhed — hvor skjærende var ikke Modsætningen til det lumske, vankundige, ulvegramme Hedningefolk, han i sin Barndom havde tilhørt, Landet med de tause Fyrreskove, de vandfyldte Moser og sandede Heder med Afgudstemplerne, Blodofrene og de vilde Fester, fra hvilke endnu et rædselsfyldt Minde levede i hans Sjæl. Har en Træl Fædreland? — Nej! Men skulde Frihedens kostelige Gave nogen Sinde blive ham skjænket,

da maatte han tilhøre Danmark. da maatte disse Huskarle, der halvt tyktes ham overjordiske Væsener, blive hans Landsmænd. Ja at kunne blive som en af dem, iføre sig Brynje og Kjedelhat, sejle som fri Mand over Havet, svinge Øxe og Spyd paa Fjendestrand, tjene hvad Husbond han lystede: det var — ja det var afsindige, formastelige Drømme; men disse Drømme vare Sigurds egentlige Liv.

Vaabenfærdighed i en enkelt Retning skulde dog for Sigurd blive mere end en Drøm, og dermed gik det saaledes til. Gamle Kristjern havde i sin Manddoms Dage været en dygtig Bueskytte, og endnu øvede han sig jævnlig i denne Idræt foran den paa Ladevæggen ophængte Skive, thi Synet var godt og Armene stærke. Naar Huskarlene vare hjemme, savnede han aldrig Delta-gere i denne Leg, og ofte havde han da sin Moro af at udsætte en liden Pris for det bedste Skud; men ogsaa naar den Gamle var eneste Skytte paa Gaarden, maatte Sigurd daglig i Sommermaanederne kjøre ham i hans Hjulstol ned til Gaardledet og yde ham Tjeneste ved Skiven. Da hændte det en Dag, at Ingeborg, som længtes efter sin Legebroder, ogsaa kom derned og fik det Indfald at ville skyde omkap med Gubben. Alle den Gamles Indvendinger frugtede naturligvis intet, og da Møbarnet, trods bedste Villie, ikke evnede at haandtere den svære Staalbue,

maatte Sigurd af Sted for at hente en mindre oppe fra Gubbens Rustkammer, der i alle Retninger var vel forsynet med Vaaben. Ingeborg overbevistes dog snart om, at hun var Farfader betydeligt underlegen, en Erfaring, som forskaffede den Gamle stor Trøst og Lise; men fordi Kristjern Kampen kunde skyde flere Plets kud end Ingeborg Golmstensdatter, derfor var det ikke givet, at hun var ringere end Sigurd; i alt Fald vilde hun se det, før hun troede derpaa. Nu meddelte ganske vist Gubben hende, at slig „Hedningeunge“ og „Trællehvaid“ umuligt kunde tage ærlig Mands Vaaben i Haand, men den temmelig lange Ordvexel endte alligevel saa mærkeligt, at Ingeborg satte sin Villie igjennem. Og det blev ikke ved den ene Gang. I al Hemmelighed overtalte Sigurd sin Legesøster til at komme igjen næste Dag, naar hun saa Hjulstolen trille ad Gaardleddet til, og inden mange Dage var den Gamle mere opsat paa Kapskydningen end hartad noget af Børnene, saa den nu blev en daglig Tidsfordriv for de tre hele Sommeren. Og da næste Vaar kom, og Holmsten med sine Huskarle atter drog i Leding, fandt Gubben lidet Behag i at sende sine Pile uden Følgeskab mod Skiven. Vel brummede han i Førstningen over, at saadan Idræt paa ingen Vis skikkede sig for Møborn og Trælle, men det var med denne Brummen ej synderlig ment, og Sigurd fik for sit Ved-

kommende rigelig Erstatning for alle onde Ord, da Kristjern Kampen med egen Mund en Dag erklærede, at intet Skib i den ganske Danerflaade skulde blues ved at tælle ham blandt sine Stavnboere.

Da Ingeborg var fyldt sytten Aar, kom Holmsten paa Tanke om, at hendes Fostermoders og Farfaders Vejledning ikke var synderlig mere fyldestgørende end Omgangen med Sigurd, og at det var paa høje Tid at foretage en Forandring i det bestaaende, om hans Datter ellers skulde naa sine Jævnbyrdige i kvindelige Færdigheder og dannede Sæder. Nu havde gamle Kristjern tidt og mangen Gang anklaget Holmsten for, at han kun skjøttede lidet om sin Datters Optugtelse, saa fra den Side fattedes det ikke paa Maning; heller ikke paa, hvad der burde gøres. „Nej var Tøsen min“, vrantede den Gamle, „saa skulde hun snart blive furet ud af Gaarden. Hvi har Du ikke for længe siden sendt hende hist over til din Søster Karen? Hun er Kone i sit Hus; hun ved, hvad der skikker sig for en Ungmø, og der hjælper det ikke, hun siger „jeg vil“ og „jeg vil ikke.“ Nævnte Karen var gamle Kristjerns eneste Datter og Gubbens Øjsten. Hun ejede en Gaard i Vjngerlev paa den anden Side af Sundet, hvilken By senere ved Sammenlægning med Varløse fik Navnet Væggerløse. Men da det omsider kom dertil, at Holm-

sten havde faaet Sagen ordnet med sin Søster, og Dagen før Ingeborgs Afrejse blev bestemt, kom den Gamle i det hæftigste Raseri, dundrede i Gulvet med sine Stokke, saa hele Huset rystede, og svor paa, at han aldrig havde kjendt Mage til slig unaturlig Fader, der kunde have Hjærte til at sende sit eneste Barn i Landflygtighed, og forlangte indtrængende at vide, hvorfor hun skulde jages bort fra sit Hjem, hvad Ulykke hun da havde gjort, og om der var noget, hun ikke kunde lære paa Thorestad fuldt saa godt som andet Steds. Den Morgen Ingeborg skulde sejle, var han ganske ustyrlig, og da heller ikke det hjalp, rev han sin tunge Filthat af Hovedet og kastede den lige i Ansigtet paa Sigurd, som just kom gaaende med hans Mælkebrød, rejste sig derpaa fra sin Bulstol og vaklede efter Sædvane ind i sit eget Rum, hvor Ingeborg maatte opsøge ham for at byde ham Farvel. Men saa snart der efter den Dag var mindste Smule paa Færde i Gaarden, hvad enten der nu skulde brygges, bages eller slagtes, tages Løg op eller plukkes Æbler ned, da passede Kristjern Kampen paa som en Smed, at en liden Mundsmag kunde blive sat til Side, og da maatte Sigurd af Sted med Jollen for at bringe Hilsen fra Farfader til Ingeborg. Sigurd og hans forlums Legesøster saas saaledes jævnlig, og uagtet Afstanden i mere end en Henseende var ble-

ven større mellem Holmstens Datter og Kristjern Kampens Træl, vedblev Sigurd dog altid at være langt mere for hende, end hans Stilling i Samfundet kunde retfærdiggjøre. Dertil bidrog ikke blot hans stærke, slanke Yndlingeskikkelse og høviske Væsen, men vel først og fremmest, at han var Baandet mellem Barneaarene og Ungmøalderen, at han var Budbringer fra Hjemmet og altid havde Meddelelser at føre, som turde gjøre Regning paa den fuldeste Deltagelse.

Det var tidligt paa Vaaren i 1168. Atter var der budt Ledning ud over alt Danmarks Rige, og Herremænd og Bønder rustede sig til Toget, det bedste de evnede. Holmstens Snekke var forlængst sat i Vandet, var bleven digtet og beget, og Huskarlene arbejdede daglig derude paa at gjøre den sejlklar. Paa Gaarden blev der baget og brygget, thi det var et stort Mundforraad, der skulde stuves ned i Bunken, og i Smedien klang Hammeren fra aarle Gry til silde Kvæld; de mange Brynjer skulde bødes og nittes, Skjolde pansres, Øxer skæftes og Pile smedes. Kongen havde den samme Vaar opholdt sig en rum Tid paa Lolland og var dragen Øen rundt paa Gjæsteri med et talrigt Huskarlefølge. I Slutningen af April ankom han til Kongsgaarden Frejlev, nu en Landsby indenfor den sydlige Vig af Prierskovbugten, hvor nogle Dage forud alt tvende Langskibe havde lagt sig for Anker

for at modtage Kongen og hans Hird, naar han til den berammede Tid agtede at indskibe sig til Masned og stille sig i Spidsen for Ledingsflaaden.

Solen var gaaet ned. Ind over de bronze-farvede Skove stod endnu paa Himlen et brand-rødt Skjær, som temmelig brat gik over i et koldt, gult Lys, i hvilket store violblaa Skypramme med Purpurkøl syntes at sejle. Luften var frisk, vaarsvanger og uden sagteste Vind; Sundet spejlede Kysten; man hørte Droslerne fløjte i Krattet. Paa Skibsbroen ved Thorestad var Dagværket til Ende, og der var bleven tyst og stille. Og tyst og stille var der paa de lave, lange Strandenge med deres Tuer og stive Sivbuske, hvor Myggene surrede, paa den krumme, tangsatte Bred, hvorfra nu og da et sagte Skvulp var at høre, paa den tørre, hvide Vej, der ad en Dæmning førte op til Gaarden. Man skimtede netop i Voldens Skygge den stærke, jernbeslagne Plankeport, Gaardleddet og over det Palisaderækkens Kam — en sort, takket Linie mod den gulblanke Luft.

Portlaagen knirkede. Man kunde i den stille Kvæld høre det helt ned til Broen. En Mand kom ud af Voldskyggen, helligdagsklædt, med Kappe over Skulderen og gjordet med Sværd. Han tog Vejen ned til Stranden og fulgte Bred-

den Nord paa med sindige Skridt. Det var Bent, Holmsten Kristjernsøns Svend.

Lige i Skovbrynet, næppe et Pileskud fra Stranden, laa Huset, hvor Gunild boede, Bents Hus. Der standsede han og bankede paa. Derhos nævnede han sit Navn.

Gunild kom flux og lukkede op. Han traadte ind i Stuen og satte sig paa Bænken foran Bordskiven.

Paa Arnen brændte et stærkt Blus af Grenebrænde; det var den eneste Lysning i Stuen, da Døren atter blev lukket. Men udviskede, flygtende Skygger jog Skjæret op og ned over Vægge og Bohave i ellevild Dans som til en uhørlig Musik.

Gunild tog atter den Plads ved Arnen, hun havde forladt for at lukke Bent ind, og fortsatte sit Arbejde med Garnvinden foran sig. Vinden gik sin rappe, kredsrunde Gang; men Bent sad taus henne i Halvmørket og stirre hen paa Gunild, paa Garnet og de glidende Pinde, der syntes at mødes og vige fra hinanden paa den lyse Baggrund af Ilden.

„Nu have I vel snart Eders Skude sejlferdig?“ sagde Gunild for at bringe Bent paa Gled.

„Men til liden Nytte, frygter jeg.“

„Hvad skal det sige, Bent?“

„Jo Husbond kom ilde afsted i Morges, da

han vilde gaa om Bord i Snekken og forvred sine Fod. Han er nu ej bedre til Gangs end gamle Kristjern.“

„Hvilket Uheld dog! Hvorledes fik I ham hjem?“

„Ja han humpede selv afsted, som han kunde bedst, mellem to af Karlene; men det er det ikke bleven bedre af, og i Seng vilde han ikke.“

„Det kan jeg tænke.“

„Vi spurgte ham, om vi skulde gjøre Skuden færdig eller standse med Arbejdet. Men han lod os vide, at i Leding vilde han, om han end skulde bæres om Bord.“

„Ja, naar Holmsten Kristjernsøn faar noget i Sinde, skal det ske, om saa Himmel og Jord sætter sig derimod.“

„Man kunde tænke I var i Slægt med hinanden, Du og Holmsten Kristjernsøn, Gunild“, sagde Bent med et Smil. „Har Du det ikke ligedan?“

„Hvorfor mener Du det?“

„Du vil ogsaa, hvad Du vil. Jeg kjender Dig jo ud og ind, Gunild! Aldrig kunde Du holde den Tanke ud at fæste Dig i Tjeneste, at gjøre, hvad en Anden bød Dig. Derfor lever Du dette Liv, saa vidt forskjelligt fra andre Kvinders.“

„Saamænd“, svarede Gunild. „Jeg følger da min Lyst og fornærmer Ingen dermed. Tykkes Dig ikke ogsaa, at jeg har det ligesaa godt som

nogen af de tjenende Kvinder, Du kjender, i det mindste saa længe jeg har Helsen, og Du under mig Tag over Hovedet?“

„Skal jeg sige min Mening, da har Du det værre end nogen Trælkvinde.“

„Det var en sælsom Tale den“, svarede Gunild og standsede Vinden med Nøglet i sit Skjød. „Er jeg ikke Herre over min Dag og min Nat? Kan jeg ikke gaa og komme, naar jeg vil? Det kan end ikke Du, Bent!“ sagde hun og vendte sig paa sin Skammel imod ham.

„Kan vel være“, svarede Bent sindigt; „men hvad forstaar Du ved at være Herre over din Dag og din Nat? Fra Morgen til Aften og halve Natten med træller Du ved Naal og Væv, saa Du næppe under Dig tilbørlig Hvile. Og den Tid af Aaret, Du ikke slider i din Lænke, stripper Du Landet rundt som en simpel Omløberske og maa døje noget af alle Slags.“

Han blev va'r en Rødme, som steg op over hendes Hals og Kind; han frygtede for at have saaret hende og vedblev, idet han rejste sig og traadte frem foran Bordet:

„Ja, nu er jeg ved det, som i mange Aar har brændt mig paa Tungen, og det er saa bedst jeg taler rent ud, ihvad end Du monne tænke derom. Se, Husbond og jeg var for et Par Dage siden ude i Skoven, vi have, som støder op til Toketorp, og saa sagde Husbond: „Kunde der

ikke blive et godt lille Bol af de to Udlodder, her ligge? Du skulde gifte Dig, Bent, saa kunde Du faa dem i Fæste, og hvad Tømmer til Huse . . .“

Hun afbrød ham, idet hun blussende saa op daa ham:

„Sig ikke mere, Bent! Ikke denne Gang! ikke nu!“

„Jo, nu skal det være“, svarede Bent med en Smule Dirren i Stemmen, „for ellers bliver det aldrig, Gunild, og jeg har sat mig for, at en Gang skal det siges. Men jeg kan jo gjøre det kort, thi Du fatter alt Meningen; vilde Du ikke faa det bedre, Gunild, om Du flyttede med mig derud?“

Gunild sad med begge sine Hænder i Skjød-
det og holdt om Garnnøglet. Bent stod tæt foran hende og saa ufravendt ned paa hendes Hænder.

Da Gunild intet svarede, tog Bent paany Ordet:

„Jeg er jo af ringe Byrd imod Dig, og derfor har jeg haft saa svært ved . . .“

„Aa, tal dog aldrig om Byrd“, afbrød Gunild og saa et Øjeblik op. „Da Moder og jeg ikke havde det, hvortil vi kunde hælde vort Hoved, da var det din Moder, som gav os Ly og stod os bi. Og til sin Død var hun mig en trofast

Støtte, og siden har Du ydet mig Hjælp og Bistand indtil denne Dag.“

„Derfor er jeg alligevel . . .“

„Det er ikke Byrd, der skiller“, svarede Gunild med lavt Mæle.

„Men det kommer saa alligevel derfra“, svarede Bent. „Aa ja! Jeg tænkte det nok. Det kan ikke være anderledes. Alle Dage har jeg været Tjener og Tyende, og saa var Fader og Moder før mig. Aldrig et eneste Skridt gik vi paa egen Haand, men stedse efter en Andens Bud og Villie. Det sætter sig i Blodet. Du, Gunild, hører til en anden Slægt, en Slægt, af hvilken der kun gjøres Herrer og Fruer. Ulykken kom over Jer; det er sandt. Der var en Tid, da Du paa en Maade var mere arm og hjælpeløs end jeg; men Du var af anden Byrd, og det viste sig i den Maade, paa hvilken Du optog Kampen. Det er denne Skillevæg, som er imellem os. Jeg vidste det jo. Den har været der fra vor tidligste Barndom og er aldrig vegen. Naar vi legede sammen, da var det altid Dig der var Frue, og jeg var din Bryde. Den har været der, hver Gang jeg har siddet hos Dig her, hver Gang vi have talt sammen, og naar jeg saa, hvor træt og alene Du var, og tænkte paa, at jeg dog kunde byde Dig bedre Kaar, saa var denne usynlige Væg der alligevel og gjorde mig ræd for at tale ud.“

„Og faldt det Dig aldrig ind, at der var saa meget andet, Du kunde lægge paa Vægtskaalen for Dig?“ sagde Gunild bevæget og saa dybt og længe paa ham. „Den Byrd er forlængst vippet, kjære Bent!“

„Naar kun saa er, da er alt godt“, sagde Bent trohjærtet og hele hans Aasyn lyste, medens han stille lagde sin Haand paa Gunilds Skulder. „Aa det vil ogsaa blive helt anderledes for Dig, kan Du tro, at sætte Foden under eget Bord og brygge af vor egen Malt at spinde Ulden af vore egne Faar. Og saa dele altsammen, Gunild! Dette Liv her er armt og usselt imod.“

Men under disse Ord gled der ligesom en mørk Skygge over Gunilds Træk. Hun drog Skulderen til sig og svarede koldt:

„Vi ere nu blevne for gamle til slig Daarskab, Bent! Det er bedst for os begge, at hver gaar sine Veje.“

Han lod langsomt Armen synke og stirrede paa hende uden at forstaa, som om han ikke troede sine Øren.

„Saa ved jeg ikke“, sagde han smerteligt. „Vi ere blevne for gamle, siger Du. Var dit Svar blevet anderledes, hvis jeg tidligere havde talt til Dig?“

„Nej nej! Jeg tror ikke“, udbrød hun og begyndte hæftigt at græde. Hun skjulte sit An-

sigt i Hænderne; Garnnøglet trillede hen ad Jorden.

„Men hvad er det da?“ spurgte Bent og tog Garnnøglet op uden ret at vide det. „Nu har jeg levet med den Tanke i saa mange Aar, at Du en Gang skulde blive min Kone — o, Gud! Jeg kan ikke tænke mig, at den helt er bristet. Gode, allerkjæreste Gunild!“ vedblev han med brudt Stemme og lagde paany Haanden paa hendes Skulder, sagtere endnu end første Gang. „Jeg har haft Dig saa kjær, fra vi vare Børn. Jeg har aldrig tænkt paa nogen anden Kvinde.“

„Gaa, gaa, Bent!“ raabte hun med skjærende Røst og rejste sig hæftigt. „Jeg kan ikke. Jeg kan ikke, siger jeg. Vi ville aldrig blive lykkelige.“

Han fo'r sig med Haauden over Øjnene og gik langsomt henimod Døren. Endnu en Gang tøvede han ligesom paa Nippet til at vende sig igjen; men saa traadte han over Tærskelen og lukkede efter sig.

Hun stod stille og lyttede, indtil hans Trin tabte sig, gik saa hen og skød Skodden for. Derpaa begyndte hun en Vandring frem og tilbage i Stuen, op og ned med hurtige Skridt, medens hun uafbrudt vred sine Hænder og stumme Taarer løb ned over hendes Kinder.

Omsider stod hun stille, knugede begge sine

Hænder imod Brystet og sukkede dybt, en efter anden Gang, som om hun skulde kvæles.

„O, Gud, o, Gud! Nu er det sket“. sagde hun højt. „Jeg vidste jo, det maatte komme en Gang. O, det var sværere, end jeg havde troet. Men nu er det forbi.“

Hun begyndte atter at gaa frem og tilbage, men med roligere Skridt. Siden lagde hun Brændsel til Ilden, tog Garnnøglet, som Bent havde sat fra sig, og satte Vinden til Side. Derpaa lagde hun sig paa Knæ foran Arnen, tog med begge Hænder om en af de store Kampestene, som dannede Sidevægge, og væltede den ud. I den derved frembragte Aabning stak hun Armen ind lige til Skulderen og trak frem af det dybe Skjul et lidet Skrin, som hun satte sig med paa Skjødets.

„Aa det er godt, det er godt, at det er forbi“, sagde hun med et tungt Suk og lukkede op. „Nu glemmer han mig og slaar de Tanker af Hovedet, og jeg glemmer ham. Fra nu af skal intet hindre mig i at stride frem imod Maalet.“

Skrinet var halv fuldt af Penge, smaa og store, de fleste Sølvmonter, ogsaa en enkelt Guld-mønt hist og her, og mindre Smykker af samme Metal blinkede der imellem.

Længe sad hun og talte, stillede Pengene op i Ruller og Rækker, grublede, regnede og

grublede; derpaa styrtede hun atter det hele i Skrinet. En Stund sad hun og stirrede paa alle disse graa og gule Metalstykker, jog saa med begge Hænder ned og øste dem frem og tilbage, saa det klang og raslede. Saa smækkede hun med en pludselig Bevægelse Laaget i, gjemte atter sin Skat og lagde Arnestenen til Rette.

„Jeg ræddes stundom for at blive gjerrig“, sagde hun og rejste sig. „Det er mig en Lyst at tælle, at øge, at høre dem klinge, at lade de kolde, blanke Mønter rulle gjennem Fingrene. Og det vil blive værre herefter, thi fra nu af skal al min Tanke være hos min Skat. Fra nu af skal jeg stræbe mere end før. Aa, han glemmer nok sin Sorrig, og jeg glemmer ogsaa ham. Jeg har ikke Tid til at tænke paa Elskov og Hjærtetekvide. Men hvor er han brav og god og trofast! Hvor tænker han ærligt og dybt. Altfor dybt! Var det intet andet end den Skillevæg, Du indbilder Dig, kjære Bent, da skulde der være saa lidet i Vejen for at række Dig Haand. Og alligevel havde Du maaske Ret i dette, Du sagde om Byrden. Det høje Maal, jeg har viet mit hele Liv, springer ud derfra. Men havde jeg Lov til at slaa Hjærtets helligste Følelse i Kvag for denne Sags Skyld? Lov til at volde min trofaste Ven denne Smerte? Jo, jo! Ikke blot Lov havde jeg; det var en hellig Pligt mod os Begge at gjøre det. Thi havde jeg givet ham mit Ja,

vilde jeg have været nødt til at bringe et Offer, som selv ikke han havde kunnet opveje. Tyve lange Aars Kamp og Strid vilde da have været forgjæves, troløst vilde jeg da have handlet mod min Moder, mod mig selv, mod vor Slægt. Maaske skal jeg have stridt forgjæves, men Muligheden om, at det kunde være lykkedes, hvis jeg havde holdt ud til Enden, vilde have forfulgt mig Nat og Dag og have gjort os Begge tifold mere ulykkelige, end nu er sket . . . Den kjære Bent med sine Udlodder! Jo, der var alligevel noget i, hvad han sagde om vor forskjellige Byrd; men nu er det overstaaet. O Gud ske Lov, at det er overstaaet!“

Femte Kapitel.

Den følgende Dag var Søndag. Efter Davren vare de fleste af Huskarlene gaaede bort, Nogle til Kjettinge, Andre til Thoreby for at byde Farvel til Frænder og Venner; atter Andre, hvis Slægt boede fjærnere, havde taget Heste og vare redne af Gaarde — Alt i Anledning af den forestaaende Leding, saa at ikkun faa Folk vare hjemme. Sigurd havde hjulpet gamle Kristjern til Sengs ved Middagstide og gik og drev om, en Tid mellem Husene, en Tid nede ved Stranden. Det var en varm Foraarsdag med bagende Solskin og Flaader af sejlene Trækfugle paa den høje, blaa Himmel. Det myldrede i den hele Natur med Spirer og Grøde; Basthinder sprængtes, Knopper svulmede og Myriader af nyfødte Pulse aabnede Livets Kredsløb. Hvad Frosten havde bundet, hvad Sneen havde tynget og den lange Decembemat stænget inde, det stod nu i Gjenfødelsens herlige Kraft. Friheden var vun

den for alt og alle. Hver Lænke var søndret eller paa Veje dertil; hver Celle, hvert Hylster, hvert sluttende Skjæl maatte give Plads for den unge Kim; ingen er saa spæd, at den jo ejer Ret til at voxe. Og kunde saa en trælbunden Menneskesjæl se sig midt i Vaaren, midt i al denne Frihedsjubel uden at alle spirende, gjærende Kræfter maatte røre sig? Er han ikke saa meget Led af den store Natur, at han i usigelig Smerte, i glødende Attraa maa ruske i sin Lænke, rasle med alle Laase, løbe Skulderen mod alle Mure for at kunne synge med, naar den mægtige Frihedshymne klinger fra alle Struber rundt om ham? Men evner han end ikke dette, da maa han med et nagende Sjælefavn, som kun Hjemve er at ligne ved, synke ned i sit Bur og prøve, om han kan drømme noget af alt det, som for hele den øvrige Skabning er lys og levende Virkelighed.

Og denne Tilflugt tog Sigurd, i hvem en trælbunden Ungdoms hele Higen og Gjæren var oppe. Han følte just paa denne Vaardag hin ubestemte Naturtrang til at voxe, til at sprænge, til at handle i Frihed og øve Mands Gjærning; men hver en Vej var stænget. Kun Ensomhedens Drømmevej stod ham aaben.

Han begav sig ind mellem Udhusenenes mange Længer, gik ind ad en Staldør, krøb over et Par Skillerum og stod i Loen. Over den var

Tagrummet sat til med Halm; ad en Stige søgte han derop, og det var ikke første Gang, thi her kunde Ingen overraske ham, naar han udstrakt paa Ryggen i det tykke, tørre Halmlag, omgiven af Stilheden og Mørket, tænkte sig langt borte fra Kristjern Kampeus Hjulstol og Ildhusets Trællebænk.

Han famlede sig frem paa alle Fire mellem Dynger af løs Halm og regelløst opforkede Knipper, lagde sig derpaa mageligt til Rette med Hænderne under Hovedet og saa lige ud i Mørket. En svag Lysning trængte dog op fra neden gjennem Hullet, hvor Stigen stod; da han havde ligget nogle Øjeblikke, traadte Lægterne frem som lyse Striber, og lige over Hullet, hvor Lysningen faldt stærkest, kunde han skimte de store, støvtykke Spindelvæve. Men saa gik Blikket og Tankerne bort til andre og lysere Egne, uforstyrret af de stikkende Straa og den svage Knitren i Halmen, som vedblev at lyde omkring ham længe efter, at han havde fundet Lejet.

Nogle Minuter vare alt forløbne i dybeste Stilhed, da med et en Røst lod sig høre tæt ved ham paa den anden Side af et stort Halmknippe.

„Er det Dig, Fin?“

Sigurd fo'r sammen, uagtet han strax havde kjendt Bents Stemme.

„Nej det er mig“, svarede han ikke uden Forlegenhed.

„Lig saa stille!“ bød Stemmen but. „Jeg vil sove.“

Sigurd var paa en brat, opskræmmende Maade bleven kaldt tilbage til den mørke, fattige Virkelighed, og hans kjære Billeder vilde ikke ret forme sig igjen. Naboskabet med den ældste af Holmstens Huskarle trykkede ham; dersom Bent ved Nadveren fandt paa at spørge, vilde man gjøre Løjer med hans Asyl og drille ham paa allehaande Maader.

Lidt efter raslede det i Halmen bag det store Knippe.

„Sover Du til Middag?“ lød det med en Kjende af Spot.

„Ne—j!“ svarede Sigurd og trak langt paa Nægtelsen.

„Hvad ligger Du da her for?“

„Jeg gaar ogsaa nu“, svarede Sigurd undvigende og rejste sig op paa Knæ.

„Ikke for min Skyld“, sagde Bent paa sin alvorlige, godmodige Vis og kastede med et Spark Knippet, som skilte dem, til Side. „Jeg lagde mig herop for at blunde lidt, for jeg sov maadeligt sidste Nat, det bliver sagtens ikke til noget. Jeg troede, det var sorte Fin, da jeg hørte Trin paa Stigen. Han og jeg er nok de eneste Karle paa Gaarden i Dag.“

„Og Gorm“, tilføjede Sigurd.

„Naa og Gorm. Ja ham er der heller Ingen, der savner“, sagde Bent med bitter Betoning.

Sigurd havde intet imod at faa en lille Samtale i Gang med Holmstens højtbetroede Svend; en saadan Lejlighed gaves ej lettelig en anden Gang, og Bent havde dette Jævne, Støtte hos sig, som altid vækker Tillid og Hengivenhed hos den Yngre og ringere Stillede. Han slog derfor nyt Spor ud fra det givne Punkt og sagde:

„Husbond siger, at Du og Gorm have de bedste Buer af alle Karlene her paa Gaarden.“

„Det kan nok være.“

„Er din Bue saa stiv som Husbonds, Bent?“

„Du havde vel stor Lyst til at prøve, om Du kunde spænde den?“

„Hm! Det tænker jeg ikke paa. Ja Husbonds kan jeg nok spænde.“

„Faar Du Lov til det?“

„Jeg har ikke gjort det, naar Husbond var til Stede.“

„Det kan jeg tænke. Ellers havde Du nok ogsaa faaet over Nakken — med begge Stokke paa en Gang.“

„Kjender Du Nogen, der skyder bedre end Husbond?“

„Aa, jo. Jeg kjender mere end En. Asbjørn Snare for Exempel. Jeg kunde unde Dig, Sigurd, at se ham staa i Stavnen og haandtere sin Bue.“

„Han er Broder til Bispen?“

„Ja, og Bispen giver ham ikke stort efter; men sig mig en Gang, Sigurd, hvordan staar det egentlig til i dit Hoved? Du tænker kun paa Vaaben og Leding, paa Skibsrustning og Selskab. Hvorfor gjør Du det?“

„Det tykkes mig“, svarede Sigurd, „at disse Ting ere de eneste, det er værd at tænke paa.“

„Men slige Tanker ere dog for Dig idel Daarskab. Du er nu en Gang ikke født til saadan Idræt.“

Sigurd slog Øjnene ned, tog et Straa mellem Fingrene og pillede det i Smaastykker.

„Hvad lignede det efter, mener Du, om jeg ikke havde andet i Hovedet, end Responsorium og Alleluja, Tider og Vigilier, Alterlys og Messer? Det maa altsammen blive Præstens Sag. Bedst for alle er det, naar Hver passer sit.“

„Kunde jeg da aldrig“, spurgte Sigurd næsten hviskende, „vorde fri? Der er dog dem, som . . .“

„Naa, saadan! Kanske pønser Du paa, en Gang, naar Lejlighed gives, at tage en Baad og ro til din Hjemstavn. Men om det og lykkedes Dig, var Du ej derfor ligefuld Træl og dertil en god Del mere ilde faren? Slaa alt det af Tankerne, Sigurd, og hvis det er sligt, Du lægger Dig herop for at gruble paa, da lad det fare, thi det vor-

der din Ulykke. Har Du hørt tale om en stor Apostel, som hed St. Povel?"

Sigurd nikkede.

„Saa læg Dig paa Hjærte et Ord af ham: Er Du kaldet til Træl, da lad det ikke bekymre Dig. Enhver bliver udi det Kald, han er sat af Gud.“

„Jeg ved det, jeg ved det“, sagde Sigurd hæftigt. „Men han føjer til: Kan Du vorde fri, da vælg hellere dette.“

„For Gud, jeg tænkte ej Du var saa bibelfast. Føjer han det til? Hvem har sagt Dig det?"

„Det har Gunild paa Næsset.“

„Har Du talt med hende om de Ting?"

„Ja mere end en Gang. Og hun siger, at de Ord staar der.“

„Saa kan Du ogsaa stole paa det. Hendes Ord er ligesaa godt som Præstens.“

„Hun siger ogsaa“, vedblev Sigurd med stigende Mod, „at naar jeg opfører mig godt, saa bliver jeg maaske fri om nogle Aar. Det er noget, som har været Sæd fra Arilds Tid, at Trælle nu og da blive frigivne, og det hænder stedse hyppigere, thi mange Præster sige, at Trældommen har sin Rod i Hedendommen og parer sig slet med Kristentroen.“

„Det kunde ligne Gunild at præke Dig saadan noget for. Men har hun saa ikke fortalt

Dig, om end Du vorder frigiven, da er Du derfor ikke fribaaren? Det blive først dine Børn, om Du indgaar Ægteskab og faar nogle.“

„Gunild siger dog, at der er to Veje at gaa, ad hvilke man kan vorde fuldkommen fri, og det er i Kongens Tjeneste og i Kirkens. Men til Kirkens Tjeneste kunde jeg aldrig faa Lyst.“

„Og hvor skulde Du nogensinde komme i Kongens Gaard? Den Tjeneste kappes de gjæveste Mænds Sønner om. Sligt gaar nemt, naar man tænker det, men Virkeligheden er anderledes. Nu har jeg tjent Holmsten Kristjernsøn i saa mange Aar, jeg tør dog vel sige, at jeg har tjent ham tro; jeg har mange Somre paa Rad fulgt ham i Leding, og ingen Sinde have vi været blandt de Bageste, hverken Husbond eller jeg; men hvad vandt vi derved? Nogle faa Mark Sølv, han nogle flere, jeg nogle færre, og glade kunne vi være, at os blev sparet Liv og Helsen til denne Dag.“

„Jeg forlanger ikke mere“, sagde Sigurd, „og Sølvet kunde det være det samme med. Blot en Gang slippe denne Lænke“, og han gjorde en hastig Haandbevægelse mod sin Hals, hvor Trællemærket var fastsmeddet —, „og staa i Forrummet paa en Ledingsskude med Vaaben i Haand! Jeg begjærer ikke større Hæder.“

„Men for Djævelen, Dreng!“ udbød Bent

utaalmodig, „hvem skulde falde paa at sende Dig om Bord paa noget Ledingsskib?“

„Gunild siger, at der er Bondesønner nok, som ere uglade ved denne aarlige Vaabenfærd. Træl maa de ej sende, men vel den Frigivne; de ville give Penge til, siger Gunild, thi mangel Gang er det næppe nok, de kunne opdrive Stedfortrædere, naar Leding udbydes det hele Land over; men jeg skulde gaa saa gladelig uden at kræve en eneste Pending.“

„Du fortjener at komme af Sted, Sigurd, og skulde der komme den Dag, at jeg kan lægge et Ord ind for Dig hos Husbond eller hos gamle Kristjern, og mit Ord maatte have noget at sige, da skal jeg tale din Sag, det bedste jeg kan.“

Trællen formelig styrtede sig hen over den brave Huskarls Knæ, greb hans Haand med begge sine og kyssede den med Voldsomhed.

Bent skubbede sig op i siddende Stilling og sled sin Haand til sig, saa snart det blev ham muligt.

„Vent nu med din Glæde til Tid er“, sagde han mat. „Endnu har Du intet at skabe Dig for.“

„Nej, men det var dog som Gunild sagde“, udbrød Sigurd og tørrede sine vaade Øjne, „at jeg skulde tale med Dig en Gang, for der var Ingen, der kunde staa mig bi som Du.“

„Sagde Gunild det?“

„Ja, og jeg kunde trygt gjøre det, sagde hun, uden at frygte for, at Du skulde drive Spot

dermed i Ildhuset eller fortælle det til de andre Karle. Hun kjendte Dig, og hun havde kjendt Dig, fra I Begge vare Børn, og Du — ja Du skulde have hørt alt det, hun sagde om Dig.“

„Var det ondt?“ spurgte Bent med en underlig Hosten.

Sigurd lo. „Du ved bedre, end Du spørger. Du er vist Gunild som en god Broder.“

„Kunde Du have Lyst til at lære, hvordan et Sværd og et Glavind skal føres?“ spurgte Bent afbrydende.

Sigurd gav et højt Hop i Halmen og forsøgte med nogle højtidelige og sjældent brugte Ord, om han kunde takke efter Fortjeneste.

„Ja saa nærmere derom til Vinter“ sagde Bent og rejste sig. „Læg Du Dig nu igjen og tag fat hvor Du slap.“ Da han var kommen et Par Trin ned ad Stigen, standsede han og sagde ligegyldigt:

„Skulde Du en Gang, medens vi ere borte, se Gunild og komme paa tale med hende om dette, skal Du ikke sige hende noget om, at hendes Navn blev nævnet.“

„Nej ikke et Ord“, forsikkrede Sigurd. Han var i Stand til at love den brave Svend hvadsomhelst. Glædedrukken kastede han sig tilbage i Halmen og gjorde i sin Henrykkelse de sælsomste Ansigtsforvridninger, medens Bent langsomt gik ned ad Stigen.

Sjette Kapitel.

Ubbe Finsøn havde en Halvbroder ved Navn Gumme. Denne Mand havde Embede som Kjøgemester; med sine Madsvende, Kjedler og Krydderposer fulgte han Hirden, naar Kongen drog om paa Gjæsteri, og saaledes var han og denne Vaar kommen til Frejlev. Samme Dag, Bent og Sigurd taltes ved oppe paa Halmloftet, kom Gumme ridende over til Flintholm. Begge Brødrene vare alene.

„Jeg har i flere Dage ventet at se Dig, Broder“, sagde Ubbe; „men da Du vedblivende lod vente paa Dig, nødsagedes jeg omsider til at sende Bnd. Jeg frygtede tilsidst for, at Du vilde have forladt Landet uden at se ind til mig.“

„Havde Du ikke sendt mig Bud om at komme“, svarede Kjøgemesteren, „da kunde det gjerne have hændet som Du frygter for, og vilde det i alle Tilfælde have været det klogeste; men jeg formoder, Du har særegne Grunde.“

„Vist har jeg særegne Grunde“, svarede Ubbe, idet han aandsfraværende tog Broderens Hat, som denne havde sat fra sig paa Bordet, og stirrede dybtsindigt ind i Pullen. „Jeg agter mig i Dag til Thorestad for at bejle til Holmsten Kristjernsøns Datter og haaber, at Du som min næreste Frænde vil gjøre mig Følgeskab.“

„Ja saa! ja saa! Du vil bejle til Holmstens Datter. Hun maa være en Del Aar yngre end Du, kan jeg vide.“

„Hun er omkring ved en Snes; men det er jo ligegyldigt med Alderen, naar vi ellers passe sammen.“

„Gjør I det?“

„Ja jeg skjønner ej rettere. Holmstens og mine Jorder ere kun skilte fra hinanden ved Aaen, og Ingeborg er eneste Barn. Han flakker hver Sommer om paa Søen, og er han hjemme, ved Ingen, hvad Øjeblik han springer sig til Døde. Ingeborg kan være faderløs naarsomhelst, og moderløs har hun været i mange Aar. Desuden tager Holmsten sig slet intet af Gaarden, men overlader alt til sin Bryde; det kunde ogsaa gøres bedre.“

„Ja, jeg rider naturligvis med Dig; men lad det ske snart, thi jo mindre vi ere sammen denne Gang desto bedre.“

„Hvad skal det sige?“ spurgte Ubbe og pil-lede ved Hattefjeren.

„Det skal blot sige saa meget“, svarede Kjøgemesteren, „at jeg har liden Lyst til at miste mit Embede, fordi Du er min Halvbroder. Og jeg fangede forleden Dag nogle Ord, som . . . ja dersom de kom Holmsten for Øren, saa fik Du ikke hans Datter.“

„Guds bittre Død!“ raabte Ubbe og smed Hatten langt hen ad Bordet. „Er der Nogen, der har Mistanke?“

„Mistanke vil jeg ikke en Gang sige. Men Du var for en Maanedstid siden i Kjettinge?“

„Ja. Jeg havde Ærinde did.“

„Vel. Men Du er set lige foran Skoven i Samtale med en Mand, som er mistænkt for at staa i Ledtog med Venderne. Tag Dig derfor i Agt! Lad det være sidste Gang, Du taler under fire Øjne med den Mand.“

Ubbe var meget urolig og han gjorde sig forgjæves Umage for at dølge sin Tilstand. „Vi ere ilde stedte her paa disse Øer“, sagde han. „Ulykken hænger idelig over vort Hoved og vi vide ikke en Gang tra hvad Side det kommer.“

„Jeg siger ingen Ting derom, og jeg vil intet vide. Enhver er sig selv nærmest, og Kongen er stundom langt borte. Denne Gang, ved Du vel, gjælder Toget Norge.“

„Hvad siger Du?“ udbrød Ubbe. „Nej, derom havde jeg ingen Anelse. Jeg troede, det som sædvanlig gjaldt Venden.“

„Saaledes skal det se ud, og det er ikkun Faa, som vide rettelig Besked, for at ikke Normændene skulde faa Underretning før Tiden. Men lad os nu komme afsted til Thorestad. Jeg er glad ved, at det ligger paa min Hjemvej, thi som jeg siger: alt for længe tør jeg ikke være borte; ved Hove skal man fare varlig frem. Jeg ved ikke noget om dine Handeler og — nej, nej, nej, Ubbe! Jeg vil Ingenting høre, hverken Ondt eller Godt — nej, nej, nej! siger jeg. Ikke et Ord. Skynd Dig nu og lad os komme afsted!“

En halv Time senere red Ubbe og Kjøgemesteren ind paa Thorestad.

Holmsten laa ved Arnen paa en hyndebredt Løjbænk med et Ulveskind over Benene. Nogle Spydstager stode ved hans Side og indenfor hans Rækkeevne laa der flere nysmedede Jern og Remme, skaarne af Aaleskind. Holmsten var i fuldt Arbejde; han havde ingenlunde opgivet at tage Del i Toget. Kristjern Kampens Stol var tom, thi den Gamle sov sin Middagssøvn.

De to indtrædende Gjæster spurgte først til Holmstens Befindende og fik derefter at vide de nærmere Omstændigheder ved Uheldet.

„Det er det, jeg siger til Gumme“, mælede Bejleren, „Du sætter Liv og Lemmer saa længe i Vove, at inden vi tænker derpaa, er din Datter faderløs. Og denne Hændelse, som saa uformodet har berøvet Dig din Førlighed, og som jeg

førte fortælle i Gaar, modnede en Tanke, jeg længe har baaret paa; jeg sendte flux Bud til Frejlev efter Broder Gumme og bad ham komme, det snarest ske kunde; han lod ikke vente paa sig, og nu ere vi her saa, maaske Du alt kan tænke i hvilken Anledning.“

„Hm!“ brummede Holmsten og lod sine smaa, glubske Øjne vandre fra den Ene til den Anden. „Jeg formoder, det er en gammel Stræng, Du der slaar paa, Ubbe, og tykkes jeg helt vel om din Tale, endog jeg ikke af dette lille Uheld vil tage Anledning til at tænke mig Ingeborg faderløs, hverken i Aar eller ad Aare. Men jeg vil lade min Fader kalde ind. Tag imidlertid Sæde, gode Venner, og se selv til at finde Eder Plads ved Bordet. Jeg evner end ikke i Dag at humpe derhen ved egen Hjælp.“

Holmsten tog en liden Benpibe frem og gav et skarpt Stød deri. Fra Nedredøren kom en Tjenestemø løbende, og fra Døren ind til Kristjerner Sengerum stak Sigurd Hovedet frem.

„Er din Husbond ved at staa op?“ spurgte Holmsten Trællen.

„Han har just nu rejst sig.“

„Saa lad ham komme ind. Her ere Gjæster.“ Derpaa vendte han sig imod Pigen i Nedredøren: „Du kan sige Signil, at Ubbe fra Flintholm og hans Broder ere her. Lad os faa noget Øl!“

Kristjern vaklede ind med begge Stokke

langt forud for Fødderne; under de buskede Bryn sendte han et Par hvasse Strejfblik til Siderne for at se, hvem Gjæsterne vare. Spidserne af det side Graaskjæg fejede Hænderne, der rystede omkring Stokkens Haandtag under Anstrængelsen for at bære den svære Gubbekrop. Da han var kommen til Sæde i sin Stol, brummede han et Hilsæl i Skjægget; Brødrene traadte i dyb Alvor hen og rakte ham Haanden, en efter anden.

Holmsten laa saaledes paa sin Løjbænk, at han vendte Fødderne mod Arnen og Ansigtet mod Gubbens Stol; Ubbe satte Arnebænken til Rette, saa at den stod mellem Løjbænken og Kristjerns Stol og vendte sit Rygstød mod Arnen. Paa denne Bænk tog Bejleren og hans Broder Sæde.

„Nu ja“, tog Ubbe Ordet og rakte sig saa langt frem, at han fik fat i det Spydblod, Holmsten havde lagt fra sig, „vort Ærind er dette, Kristjern, at jeg agter at bejle til Ingeborg, din Sønnedatter.“

„I kjende jo Begge min Broder“, sagde Kjøgemesteren, „hartad bedre end jeg, og mine Ord kunne saaledes ikke have stort at betyde ved denne Handel. Ubbe har kjendt Ingeborg, fra hun var Barn, og faaet hende kjær. Flintholm staar ikke tilbage for Thorestad, og skulde det ske, at Holmsten, hvad Gud forbyde, fandt Braddød — han vover tidt nok sin Hals baade

ude og hjemme —, da staar Ingeborg ikke ene og hjælpeløs; hun faar i Broder Ubbe, mener jeg, en god og forstandig Husbond, og han vil ikke lægge sin Hustrus Fædrenearv øde.“

„Hvad mener Du om dette gode og hæderlige Tilbud, Fader?“ spurgte Holmsten.

„Det vedkommer ikke mig“, mumlede Gubben. „Jeg har intet at sige over Ingeborg.“

„Fader mener, at vi først skulle høre Ingeborgs Mening. Og sandt er det, at denne Sag vedkommer hende mere end baade Fader og mig. Jeg giver af ganske Hjærte mit Samtykke, og Ingeborg have vi bestemt at hente hjem fra Falster i Morgen, saa vi kunne snart faa at høre, hvad hun siger dertil.“

„Hvad hun siger dertil? Ja hvad hun siger dertil? raabte den Gamle iltert. „Nej ingenlunde var det min Tanke, at vi først skulle høre Ingeborgs Mening, thi om slige Sager kan ingen Ungmø dømme. Men Du har altid været saaledes sindet, at Ingeborg skulde have sin Villie i alle tænkelige Maader, og det er ikke din Skyld, at hun er bleven en saa fager og velartet Mø, som hun visselig er, særdeles efter at hun er kommen under Karens Tugt.“

„Nu, men hvad er din Mening?“ spurgte Holmsten utaalmodig.

„Min Mening er, at Du først og fremmest skal vogte Dig for at bryde ned, hvad Karen

troligen og med Møje har bygget op. Hun har sikkert ikke lært Ingeborg, at hun kunde løbe af Gaarde, naar hun selv fik det i Sinde, med den første den bedste Spydskarl. Jeg ved ikke, enten Du vil svare Ja eller Nej paa Ubbe Finsøns gode og hæderlige Tilbud, og jeg vil intet Ansvar bære i denne Sag, men vil Du din Datter vel, da lader Du alt vorde afgjort, inden hun kommer til Gaarde. Heller ikke er det svært at vide, om hun bliver glad eller ej, thi for det Første ser hun da, at Du har tænkt kjærligen paa hendes Fremtid, som det er en Faders Pligt, og dernæst kommer hun ej længere bort fra sit Hjem, end vi daglig kunne høre fra hende og jævnlig kunne se hinanden. At Sligt i særdeles Grad maa ligge Ingeborg paa Hjærte, kan Du tænkelig ikke skjønne, thi Du ved Lidet om, hvor hun hænger ved Hjemmet; men jeg“, vedblev den Gamle og glippede med vaade Øjne, „ved, at hver Gang, hun fik Budskab herfra, var som en Feststund for hende“.

„Nu, i Guds Navn! Men saa ere vi vel enige da, og Du giver dit Minde til Ubbe?“

„Broder Ubbe er jo en Del ældre af Aar end Ingeborg“, sagde Køgemesteren med et listigt Smil; „tænkeligt, at Kristjern heller gav sit Minde til en jævnbyrdig Ungersvend, tænkeligt og, at Ingeborg havde kastet sine Øjne paa en

af Holmstens Huskarle; der er vel iblandt dem mere end en af god Byrd?"

„Ingenlunde!“ skreg Gubben og dundrede med sin Stokke i Gulvet. „Just i Henseende til Alder er Ubbe den rette Bejler, thi ingen Mand kommer til sin fulde Fornuft, før han har halvtredie Snes lagt tilbage, og mangen Gang næppe nok endda. Havde Holmsten brugt sin, da havde han nu ikke ligget, som han ligger, og mangen Kone havde ej nødig at gaa fra Gaard og Grund med Tiggerposen, om hun havde handlet klogt i Tide.“

„Saa lade vi den Handel være afgjort“, sagde Ubbe og rakte Haand først til Kristjern, dernæst til Holmsten, medens Køgemesteren lagde sin Haand paa de Andres til Stadfæstelse. „Det Nærmere ville vi nok blive enige om.“

„Jeg har for lang Tid siden bestemt, hvad Ingeborg skal have i Medgift“, sagde Holmsten. „Du har set Skrinet, Ubbe, og ved saa nogenlunde, hvad den indeholder. Vi tog det“, vendte han sig imod Køgemesteren, „for ni Aar siden hos en rig Bonde i de Wilzers Land, og jeg har af og til lagt nogle Stykker til. Kunde jeg gaa, skulde jeg have hentet det ind og vist Dig det, men nu faar det være til en anden Gang.“

„Det Fornemste er, at Broder Ubbe har set det og er tilfreds“, sagde Gumme og lo. „Jeg

kan da sagtens være det. Men hvad har Du, Broder, tænkt at give Holmsten for hans Datter?"

Det var fra gammel Tid Skik, at Bejleren udredede en større eller mindre Sum efter hans Stand og Stilling til Brudens Fader, hvilken Sæd havde sin Rod i Hedenskabet og den ældgamle Forestilling, at Hustruen var Mandens Slavinde og saaledes maatte kjøbes af Bejleren. Aarhundreder efter at Hustruens Stilling var bleven en hel anden vedblev Brudgommen ligefuldt til Brudens Fader at udrede denne Sum under Navn af „Mund“.

Efter at ogsaa dette Spørgsmaal var ordnet til alle Parters Tilfredshed, skulde Dagen for Fæstensøllet bestemmes. Holmsten foreslog først at udsætte det til Høst, naar han var vendt tilbage fra Ledingen, men gamle Kristjern var heri af anden Mening.

„Hvortil denne Opsættelse?“ sagde han.
 „I Morgen kommer Ingeborg hjem, i Overmorgen holde vi Fæstensøl og den næste Dag sejler Holmsten med sine Huskarle til Masned i Kongens Følge, om da ellers hans Fod bliver til at støtte paa forinden, hvad jeg ikke tror. De Gjæster, vi tør vente, kunne faa Indbydelse i Dag eller senest i Morgen, og af Mad og Øl have vi fuldt op. Et lidet Gilde Aftenen forud for Eders Afrejse plejer vi alligevel at fejre, og kjender jeg Ubbe ret, da vil han ikke stille

større Krav til Fæstensgildet end rimeligt kan være.“

„Dette Forslag huer mig allerbedst“, sagde Ubbe.

„For Gud!“ udraabte Holmsten oprømt. „Det drømte jeg mindst om i Nat, at jeg i Morgen skulde gjøre Ingeborgs Fæstensgilde. Men Intet kan være mere efter mit Sind; jo færre Omstændigheder desto bedre.“

„Saa er den Sag i Orden“, sagde Køgemesteren og rejste sig. Og nu vil jeg byde Eder Alle Farvel, thi jeg har ringe Stunder til at sidde her.“

„Naa, gode Ven!“ sagde Holmsten, „større Travlhed kan Du vel ikke have end at Du kan drikke et Bæger med os paa din egen Broders og min Datters lykkelige Fremtid. Jeg ser, at Signil har sat Alt til Rede, vi mangle kun at faa skænket i; det maa vel en Køgemester kunne besørge siden det nu er saa, at de halve af os ere aflægs,“

„Det gjør jeg gjerne“, sagde Gumme og lod Handlingen følge paa Ordene. Han rakte Holmsten og Gubben hver et Bæger; derpaa drak de Alle vel tilmode en Skaal for Ubbe Finsøn og Ingeborg Holmstensdatter.

Syvende Kapitel.

Aarle den næste Morgen sejlede Sigurd for en frisk Brise med den lille Baad over til Falster for at hente Ingeborg hjem; hun havde nu i to fulde Aar været under sin Farsøsters Tugt og var, som Kristjern Kampen sagde, en sjælden fager og vel artet Ungmø. Sigurd fortøjede Baaden og gik op til Gaarden som saa mangen Gang før, og Ingeborg, der vidste, at han skulde komme og allerede for længe siden havde set Baaden under Opsejling, modtog ham i Døren til Ildhuset med et straalende glad Ansigt.

„Velkommen, Sigurd!“ raabte hun fornøjet. „Og Du bringer jo frisk Vind og god Bør. Hvor jeg glæder mig til at sejle og saa komme hjem! — Allerkjæreste Farsøster!“ vedblev hun og tog den Tiltalte omkring Livet. „Du tykkes vist, jeg er et utaknemmeligt Skarn, siden jeg kan være saa glad i den Stund, jeg byder Dig Farvel. Aa nej, nej! Jeg véd godt, at Du har bedre Tanker om mig. Jeg skal aldrig glemme

hvor meget jeg forskylder Dig. Men hjemme er hjemme. Det forstaar Du nok, gode Farsøster !“

„Saa, saa!“ smaaskjændte Kristjern Kampens Datter, i mange Stykker sin Fader lig. „Lad det nu være godt! Det var bedre, Du hjalp mig at faa lukket din Klædekiste; jeg kan ikke for min Død faa den Nøgle drejet.“

„Lad Sigurd, gode Farsøster! Du staar og aser Dig fordærvet.“

Sigurd opdagede et Baand, som var imellem; det blev saa puttet ind og Kisten lukket.

Ingeborg samlede nogle Smaating. „Vi kunne vel spise Davre paa Thorestad, Sigurd?“

„Det tænker jeg; men jeg skulde hilse Karen Kristjernsdatter, om Du vilde følge med Ingeborg hjem, eller, hvis Du foretrak det, komme senere paa Dageu, thi vi skulle have Gilde i Kvæld.“

Ingeborg gik frem og tilbage paa Gulvet og klappede højt i Hænderne af Glæde.

„Gilde! Gilde! Hører Du, Farsøster? Det er fordi Fader og Huskarlene drage i Leding i Morgen. Ja, Du maa endelig tage med, gode Farsøster. Du har kun været hjemme en eneste Gang i de to Aar, jeg har været hos Dig.“

„Nej, paa ingen Vis!“ udbrød Karen med stor Bestemthed. „Jeg rejser ikke saa langt

ud, naar det ikke er højst nødvendigt. Men her er din Rok, Ingeborg! Hvor gjøre vi af den?"

„Det er nu ikke blot for Ledingens Skyld“, sagde Sigurd nølende, „at dette Gilde skal være. Men Ubbe fra Flintholm og hans Broder vare paa Thorestad i Gaar.“

„Det er dog aldrig“, udbrød Ingeborg med en pludselig Anelse og alt Blodet steg hende til Hovedet.

„Jeg kan se paa Dig, at Du har gjættet det“, svarede Sigurd med et forskende Blik paa den fordums Legesøster.

„Hvad er det?“ spurgte Karen Kristjernsdatter utaalmelig. Hvad staar Du og gjør Fagter for?“

Ingeborg havde uvilkaarlig spændt begge sine Hænder om Brystet og var efter den pludselige Rødme bleven forunderlig bleg og stum.

„Det er“, sagde Sigurd uden at kunne undertrykke en let Skjælven i sin Stemme, „at jeg skulde indbyde Dig til Fæstensgilde. Ubbe Finsøn var hos os i Gaar og bejlede til Ingeborg og han fik Ja.“

„Nu, det er jo en god og glædelig Tidende“, sagde Karen, tog Ingeborg i Haanden og gav hende et Kys paa Kinden. „Jeg ønsker Dig Held og Lykke, Barn! Du faar Dig vist en god og forstandig Mand, og det er meget værd i

disse urolige Tider. Jeg føler saa tidt og ofte Savnet af min Husbond.“

„Men skal da Fæstensøllet være alt i Dag?“ spurgte Ingeborg, og man saa af hendes stirrende Blik, hvor lidt hun endnu havde rystet Overraskelsen af sig. „Det havde dog ikke saa stor en Hast, tykkes mig.“

„Der er jo heller Intet at vente paa“, sagde Karen. „Jeg kan godt forstaa, at Holmsten vil have den Sag fra Haanden, inden han drager bort. Saa til Høst fejre I Bryllupet og Du har et Par Maaneder eller tre til at ordne dit Udstyr.“

„Ja det kommer an paa, om Ingeborgs Fader kommer med i Leding denne Gang“, sagde Sigurd. „Et lidet Uheld tilstødte ham i Gaar.“

„Min Gud! Har Du flere slige Tidender endnu?“ sagde Ingeborg og sendte Trællen et uvilligt Blik.

Sigurd fortalte, hvad der var at fortælle; Ingeborg satte sig paa sin Kiste med korslagte Arme og hørte halvt aandsfra værende til.

Med Sigurd vexlede Karen nu en Del Ord saa vel i Anledning af Broderens Uheld som det forestaaende Fæstensgilde. Ingeborgs Tanker syntes at være langt borte.

„Nu skal Du ikke se saa betænkelig ud, min gode Pige“, sagde Farsøster Karen opmuntrende, „thi det Uheld, der er overgaaet din

Fader, kuude være langt værre, og det at faa en Mand som Ubbe Finsøn er heller ikke saa slemt, tykkes mig. Mangen Ungmø ønsker sig nu at være i dit Sted, og saa ganske uventet kommer det Dig da heller ikke, thi derom har der været talt i mange Aar, at Ubbe Finsøn ikkun ventede paa, at Du skulde blive mandvoxen, for at gifte sig.“

„Aa jeg havde alligevel saadan aldrig tænkt, at det skulde blive Alvor“, svarede Ingeborg grublende, „og saa kommer det saa brat, uden mindste Varsel.“

„Ja sid nu ikke der og hæng længer“, sagde Karen med rap Stemme; „for det er Altsammen saa godt og vel, som det kan være, og Du har ikkun Grund til at takke Vorherre af inderste Sjæl og Sind. Tag nu din Kaabe paa, Barnlille, og se til, I komme afsted. Jeg bør skynde paa Dig, thi hjemme vil der nok være Et og Andet at bringe i Orden inden Gjæsterne komme. Og nu skal Du hilse Fader og Broder Holmsten og hver af Slægt og Kjendinge, der ellers komme. Farvel, Ingeborg lille! Og lev vel og lykkelig, til vi ses igjen!“

Ingeborg kastede sig om sin Farsøsters Hals og brød ud i Taarer. Efter en lang Omfavnelse, der dog næppe var Udtryk for den Rørelse, det skulde have Udseende af, kastede Ingeborg sin Kaabe om sig og gik med hurtige Trin ad Stran-

den til, medens Sigurd og en af Karens Gaardsvende fulgte efter med Tøjet. I Leddet vendte hun sig, vinkede til Farvel imod Farsøster Karen, som stod paa Trappen, og forstærkede end yderligere sine Skridt. Da Sigurd og hans Følgesvend kom til Broen, sad hun alt i Baaden, tæt indsvøbt i sin Kaabe. Hun saa til i Tavshed, medens Kisten kom om Bord, lod dem sætte Kurve og Kasser, hvor de fandt det for godt, uden at ytre Ønske om nogen Forandring, takkede Sigurd med et sygt Smil, da han svøbte et Tæppe om hendes Fødder og nikkede med et mildt og blegt Ansigt til Karens Tjenestemand, da han kastede Fangelinen ind og ønskede lykkelig Rejse. Sigurd fastgjorde Skjødets og greb Rorpinden, Vinden fyldte Sejlet og med spillende Boug og krængende Side stod det lille Fartøj ud i Sundet.

Ingeborg vendte Ryggen mod Forstavnen og Sejlet. Hun skubbede sig op i Vindsiden, saa hun fik Rygstød af Rælingen og sad saa der vedblivende tavs og med nedslagne Øjne. Sigurd skottede nu og da derhen; det noget smalle Jomfruansigt var stadigt blegt; et Par korte Pandetotter af Haaret, som havde sneget sig udenfor Hættens Kant, blæste som et Par lyse Silkeflok hid og did over det ene Øje; næsten hele Tiden sad hun og bed sig i Underlæben.

Endelig sagde Sigurd:

„Jeg er lidet tilfreds med, at en Meddelelse af min Mund skulde gjøre Dig uglad. Du havde frydet Dig saa saare til at komme hjem og til Sejladsen i Dag.“

„Det have Mange oplevet“, sagde Ingeborg og saa hen paa Sigurd, „at jo mere vi glæde os forud, desto større bliver Skuffelsen.“

Efter et lidet Ophold hævede Ingeborg igjen ligesom tøvende sine Øjne og sagde:

„Du staar og undrer Dig over, at jeg i Morges var saa lystig og nu saa tung om Hjertet. Mon det gaar saaledes fra Yderlighed til Yderlighed med hendes Sind? tænker Du. Aa jeg ved slet ikke, hyordan det er fat med mig,“ vedblev hun og satte sig med Ryggen fastere op til Rælingen. „Det er vist saa godt Altsammen, som det kan være; det sagde Farsøster Karen jo ogsaa, og ellers havde Farfader og Fader ej heller givet deres Samtykke; men alligevel falder det mig sært at tænke paa, at jeg skal bo paa Flintholm, at jeg skal tilhøre Ubbe Finsøn, og saa at det kommer saa pludseligt, Sigurd. Men Du kan vel ikke forstaa alt det?“

„Det tykkes mig dog jeg kan.“

„Det er ogsaa nu kun et Øjeblik, medens vi ere ene, at jeg sidder her og surmuler. Naar vi komme hjem, skal det være forbi. Det var jo Synd imod Farfader og Fader, om jeg ikke

vilde være glad. Saa er det og bedrøveligt, at Fader skulde komme saadan afsted. Det Ene med det Andet.“

Hun fæstede igjen sine Øjne imod Kjølbædtet og tav stille en Stund. Man hørte kun den spillende, rislende Lyd foran Bougen, nu og da et Par klaprende Slag af Raasejlet, nu og da den træge Knirken af Roret.

„Det er saamænd to eller tre Aar siden“, begyndte Ingeborg paany, „at jeg saa Ubbe. Hvordan ser min Fæstemand ud?“ spurgte hun med et Forsøg paa at smile.

„Aa, jeg tykkes ej at have set ham anderledes. Udvortes som indvortes bliver han sig selv lig.“

„Jeg ved ej af at have set ham i anden Dragt end hvid Vadmels Trøje og Listesko. Var han og saaledes klædt i Gaar, da han bejlede?“

Sigurd fortalte med mørke Miner Alt, hvad han vidste om Ubbes Dragt, Lader og Udseende; imens sad Ingeborg og indprentede sig uvilkaarligt igjennem Sammenligningen Sigurds Person, saaledes som han stod der foran hende. Hun blev vaer, at han var en usædvanlig slank og stærkbygget Ungersvend, kom og nu for første Gang til at tænke paa, at Kristjern Kampen, hendes Farfader, holdt ham vel med Klæder. Han havde mørkeblaa, vide Buxer af grovt Klæde

og stærke, ufarvede Lædersko paa Fødderne, snørede op ad Smalbenet med Remme, dertil en rød, ulden Skjorte og Bælte med Kniv i Skede. Skjorten stod aaben i Halsen; under Hagen saa man et Par blankslidte Led af Jærnhalsbaandet, men Hovedet bar han stolt og frit; de mørkeblaa Øjne, der for det Meste vare rettede styrende fremad, og kun nu og da sænkede et kort Blik over hendes Ansigt, spejlede en stærk og stræbende Sjæl. En let, sort Skygge laa over den dristige Læbe, og i det fra Siden fallende Sollys tegnede sig en tæt, lys Dunrand om den solbrune Kind. En smalskygget Straahat samlede det sorte Haar, der i et krøllet Vilrede snoede sig bredt om Øren og Nakke. Let var at se, at Kristjern Kampens Træl havde gode Dage hos sin gamle, vanskelige Husbond, at intet Slid bøjede Nakken, at ingen voldsom Villie, trods Alt, hvad der kunde tyde derpaa, kuede Sindet.

Da Sigurd tav, drog Ingeborg etlidet, undertrykt Suk; det var maaske ikke hørligt, men Trællen saa den smertelige Stigning af Barmen under Kaaben.

„Jeg tror ikke, jeg drak Fæstensøl med Ubbe Finsøn i Kvæld, dersom jeg var i dit Sted“, sagde Sigurd og saa frem over Forstavnen.

„Det er nu bestemt saaledes. Har Du ikke selv bragt den Tidende hid?“

„Du har jo ikke bestemt det. Har Du slet Intet at sige? Om Du nu sagde nej?“

„Hvor kan jeg sige nej, naar Fader og Farfader sige ja? Ogsaa Farsøster kaldte det godt og vel; hele min Slægt er lyksalig derover.“

„Det nytter lidet, naar Du ikke er det“, sagde Sigurd. „Om saa hele Verden fald paa, at jeg skulde ægte din Fostermoder, jeg sagde dog nej.“

Og Sigurd tog et Tag i Roret, som om han vilde lande paa Halsø eller allenfals dog for at vise, at der burde sættes ny Kaas.

„Det er vel Ingen, som tænker paa at gifte Dig med Fostermoder“, sagde Ingeborg stødt.

„Det haaber jeg ikke; men om jeg skal tale frit til Dig, saaledes som i gamle Dage, da passer Ubbe Finsøn ikke bedre til at være din Fæstemand, end Signild vilde passe til at være min Fæstemø. De ere begge noget for gamle.“

„Der er stor Forskjel paa Ubbe Finsøns og Fostermoders Alder“, svarede Ingeborg afvisende. „Og det kan netop være godt for en ung Hustru at have en Husbond, der staar støt og erfaren i Livet.“

„Aldrig vilde jeg have slig Husbond“, udbrød Sigurd heftigt, „Thi da fik han i alle Sager Ret og jeg altid Uret.“

„Nu skal Du dog ikke gjøre Dig unødige Sorger i den Henseende“, sagde Ingeborg og gav et lidet misfornøjet Kast med Nakken.

„Jeg ser, Du sætter Dig for at tage Styret i Tide; vare Du og Ubbe Finsøn jævnaldrende, og havde I det rette Sindelag imod hinanden, da opstod ikke slige Forsætter. Da toge I gladelig fat begge To; den Ene vilde bære heller end den Anden, men Ingen tænkte paa at styre; det maatte falde, som det kunde, og under det fælles Arbejde, den fælles Sorg og Glæde vilde I Begge voxe op Side om Side, bindes fastere sammen. Thi Mand og Hustru blive nok ikke Et, fordi Præsten siger det, eller fordi der drikkes Bryllup; at blive som Et, er tænker jeg, et helt Livs Væxt, Side om Side i Kjærlighed.“

„Du har tænkt meget over de Ting“, sagde Ingeborg spottende, medens hvert Ord gav Gjengklang i hendes Hjerte. „Jeg vil dog nu lige fuldt være ved frit Mod og haabe, at det Altsammen skal gaa bedre, end Du spaar.“

„Ogsaa jeg vil haabe det Bedste. Der er heldigvis mere Trældom i Verden, end det skal lade.“

„Og saa?“

„Saa finder man sig bedre i Lænken. Jo mere man lærer Verden at kjende, jo mere man kommer til at se ind bag de mange Forhæng, desto mere viser det sig, at Friheden er en stor og latterlig Indbildning. Og er det ikke en stor Trøst, naar man selv er ufri?“

„Du maa vel vide det“, sagde Ingeborg, medens Blodet steg hende stærkt til Kinderne. „Du er jo trællefødt.“

„Det er jeg“, sagde Sigurd med et gramt Blik. „Men kan hænde, der er dem, som kalde sig fribaarne, der have mere Trællesind end jeg.“

„Nu tier Du kvær!“ raabte Ingeborg med dirrende Røst. „Det er taabeligt, at jeg saa længe har villet høre paa Dig. Hvad Forstand har Du paa Giftermaal, paa Frihed, paa Kjærlighed, paa Noget af alt det, Du staar der og disker op med. Du skulde blues over din egen Frækhed, og jeg skal bede Farfader . . .“

Ingeborg standsede brat; men Sigurd spurgte med hvide Læber:

„Hvad skal Du bede Farfader om?“

„Om at tæmme din Tunge.“

„Hvordan?“ spurgte Sigurd tirrende.

„Ved Du det ikké? Ved Du ikke, hvordan man tugter en Træl?“

Sigurds Øjne lynede. Han knyttede den Haand, han havde fri, og det saa ud, som om han vilde springe løs paa hende. Men hun drejede Hovedet stolt og saa bort imod Kysten; Kristjern Kampens Træl kunde ikke true Ingeborg Holmstensdatter.

Men intet Ord blev mere vexlet imellem dem paa den øvrige Del af Sejladsen.

Ottende Kapitel.

I samme aarle Time, som Sigurd steg i Baaden for at hente Ingeborg hjem fra Falster, gik Ubbe Finsøn med urolige Skridt frem og tilbage i sin Stue paa Flintholm. Nu og da standsede han foran en Krogshylde, en Kiste, et Lukke i Panelet for at vrikke med en Nøgle eller opmærksomt undersøge en Vindepind, en Spaanæske, en umage Vante eller hvad saaledes hans ransagende Blik stødte paa; men det var dog aabenbart, at Ubbes Tanker vare langt fra alle disse Ting, som hans Fingre syslede med. „Jeg ved ikke mine levende Raad“, mumlede han halvthøjt og fik fat i en Grydeske, der henne fra Arnen stak ham i Øjnene. „Der maa Bud afsted, Bud afsted uden Ophold, og hvem? hvem i den vide Verden? Hvem kan jeg stole paa uden mig selv? Og jeg kan ikke røre mig. Man har Mistanke, sagde Gumme, og nu dette usalige Fæstensgilde

netop i Dag; jeg kan ikke gaa et Skridt udenfor mit Led, at man jo vil udspørge og fritte i hvad Hensigt. Og denne vendiske Rævepels, denne snu Dombor! Lod han mig ikke vide, at han havde Øje med mig, at det havde været sparsomt med Tidender herfra de sidste Aar!"

Ubbe stod midt paa Gulvet i sin hvide Vadmeststrøje med Skindhue paa Hovedet og Snøresko paa Fødderne. I højre Haand holdt han den langskaftede Ske og slog sig med Slevven i den flade venstre, medens han fortsatte sin Grublen.

„Nu gaar Flaaden til Norge. Det holdes lønligt, og sandsynligvis er jeg endnu den Eneste udenfor Hirden, som har Underretning. Men om en Dags Tid eller to vil det være Hvermand vitterligt, og da er der mere end en her Syd paa, som vil haste med at være den Første til at bringe Dombor Tidende. Og det fik jeg jo grant indprentet. at det alene er dette Norge-tog de lure paa, for at oprette al den Skade, de i senere Tid have lidt. Saa have vi hele den vilde Jagt, og saa Gud naade den, der ikke har sin Gaard fredlyst,"

Ubbe gik igjen frem og tilbage en Stund.

„Jeg er aldeles raadløs“, udbrød han fortvivlet. „Jeg skal, jeg maa for enhver Pris have Baad til Venden, og Vinden er god. Det Hele er faa Timers Sejlads. En gammel Kjær-

ling kunde jo udrette det Ærind, en Dreng kunde jeg sende; men hvor er den Kjærling, hvor er den Dreng? Og det er lige meget, hvad det koster. Dombor giver gjerne et halvt Rige for den Tidende, at hele Danerflaaden er paa Vej til Norge.“

Da aabnede en Tjenestemø Døren og stak Hovedet ind.

„Gunild fra Næs er her ude og vilde gjerne tale med Husbond.“

Da slog Ubbe med Grydesleven i sin flade Haand, og det jublede i ham: „Gunild er Manden!“ — „Lad hende komme herind!“ sagde han roligt til Pigen og fortsatte sin Gang op og ned over Gulvet.

Et Øjeblik efter stod Gunild i Stuen.

„Du har vel ikke mere Uld at undvære, Ubbe? Jeg vilde gjerne have to Pund endnu; den giver saa fin en Traad, at jeg aldrig før har haft den saadan.“

„Det kan dog være, vi have nogle faa Pund endnu. Det er saa et finere Arbejde, Du har i Gang for Tiden. Faar Du nu Sligt betalt, saa Du kan staa Dig derved?“

„Maadeligt nok mangen Gang.“

Ubbe holdt sin Ske frem foran sig og stirrede paa Bagen af Sleven, som om han saa sig i et Spejl.

„Kunde Du ikke have Lyst til at tjene en

Slump Penge paa en Gang? Du strider dog saatrolig for hver Øre.“

Gunilds Øjne funkledede; en højere Rødme gød sig over hendes Kind.

Hun svarede med Ro og Langsomhed i sin Stemme; „Det kommer an paa hvormed!“ Men Ubbe havde set det Glimt af Begjærlighed, der var fløjet over hendes Ansigt, og vidste, at her vilde ej være større Modstand, end at den lod sig overvinde, og han vidste tillige, at klogere og troere Medhjælperske kunde han ikke faa.

„Ja hvormed?“ gjentog Ubbe. „Det er kun et lidet Ærinde; men det kræver et Bud, som man kan stole paa.“

„Det kan Du paa mig“, sagde Gunild med et fast Blik paa Ubbe.

„Det ved jeg forud, ellers havde jeg ikke talt til Dig om dette, thi jeg kan faa Ti for En.“

„Hvor gaar Rejsen hen?“ spurgte Gunild.

„Til Rygen.“

Gunild blev hvid i sit Ansigt og sagde ikke et Ord.

„Du behøver ikke at se saa forfærdet ud“, sagde Ubbe og drejede hurtigt sin Ske i Hænderne. „Gjør Dig et Ærind til Falster og laan Dig en Baad. Du har før sejlet ene derover, ved jeg. Naar Sejlet er sat, holder Du blot paa langs i Sundet, og naar Du er forbi Sundshoved, holder Du i Øst-Sydøst; Børen er god,

og Du vil snart se de hvide Klitter forude. Den første den bedste Fisker, Du møder, eller den første den bedste Bonde, naar Du er kommen til Land, befaler Du at føre Dig til Høvdingen Dombor. Jeg skal give Dig Jerntegn med, som hver en Vende vil bøje sig for; den hele Færd er saa simpel og farefri, som at gaa fra Flintholm til Thorestad.“

Alt dette fremførte Ubbe med rolig Stemme, medens han lod Skeen løbe rundt i Fingrene.

„Og hvad skal jeg sige Dombor?“

„Ikkun det, at Danerflaaden sejler til Norge.“

„Aldrig, Ubbe Finsøn.“

De tre Ord kom saa afgjort, at det var let at høre, at de ikke vilde blive tagne tilbage. Men hvorfor vendte da Gunild sig ikke bort fra Forræderen og gik? hvorfor blev hun staaende og stirrede ham stift ind i Øjnene, som om hun tvivlede paa, at hendes Ord alene stod til Troende, at ogsaa Blikket skulde som et dybt præget Stempel stadfæste Afslaget?“

„Du faar fem Mark klingende Sølv for den Rejse og det endnu i Dag. Dombor giver Dig kanske det Dobbelte.“

„Det bliver femten“, sagde Gunild og trak Vejret kort.

„Sagen staar saaledes, Gunild, at vil Du eller jeg ikke bringe Venderne denne Tidende,

saa vil ti Andre gjøre det. Om to Dag ved hver Pog, hvorhen Toget gaar, og da vil det ikke længe forblive Dombor uvitterligt. Skulde saa Hertugerne faa i Sinde at aflægge os et Besøg, saa have vi lidet for, at vi fortav, hvad vi vidste før nogen Anden. Er der noget Ondt i, at jeg gjerne vil redde Flintholm og hvad mit er? Vi kunne dog ikke hindre Venderne i at komme her.“

„Men ser Du dog ej, Ubbe Finsøn,“ sagde Gunild, medens Rødme og Bleghed vexlede paa hendes Kinder, „at det er et sort Forræderi mod vore Landsmænd?“

„Nej, det ser jeg ikke, Gunild. Fordi det lyster Kong Valdemar at give disse Øer til Pris for Fjenden, derfor har jeg ikke Lyst til at se min Ejnodom gaa op i Luer, medens jeg selv slæbes i Trældom. Han maa vel ikke agte disse Ejlande meget værd, allenfals maa han mene, at han kan vinde Mere, ved at hjemsøge Norge. Vi faa da hjælpe os, som vi bedst kunne.“

„Og naar saa Venderne have faaet Tidende om, at Flaaden er paa Vej til Norge, saa komme de?“

„Det er deres Hensigt.“

„Saa maa vi hellere gaa til Kongen, Ubbe, vi To, og sige ham det. Du skal se, saa gaar han ikke til Norge. Saa blive han hjemme og værner vore Ejlande.“

„Er Du fra Samlingen, Gunild?“ udbrød

Ubbe skrækslagen. „Enten maatte vi da og meddele ham, at vi stod i Ledtog med hans Fjender, og da er det let at skjønne, hvad vor Lod blev, eller og kerer han sig Intet om vor Tale, men styrer lige fuldt Nord paa.“

„Send et andet Bud, Ubbe. Jeg kan ikke gaa dette Ærind. Hvi gaar Du ikke selv?“

„Fordi jeg i Kvæld skal drikke Fæstensøl med Ingeborg Holmstensdatter, som Du vel alt har hørt, og fordi det er Tiden om at gjøre. Et andet Bud kunde jeg faa, hvad Øjeblik jeg vilde, men dels anser jeg Dig for at være mere tro og kløgtig end manges Anden, dels under jeg ikke Alle og Enhver den Løn, som her bydes. Naar jeg gaar der ovre paa Markerne, som en Gang hørte din Fader til, da tænker jeg manges Gang paa din kummerlige Stilling. Derfor kunde jeg unde Dig disse mange Penge; de ere let tjente. Du kunde jo kjøbe halve Næs tilbage derfor — og Du er den Eneste, som jeg ikke kan sige Nej til, naar Du fordrer at kjøbe.“

Der lyste en sælsom Ild ud af Gunilds Øjne, da Ubbe nævnede Næs. „Vil Du sikre mig de femten Mark?“ spurgte hun hviskende.

„De fem skal Du faa strax, og bliver der ikke bedre Kjøb, da tør jeg og indestaa Dig for ti andre, naar Du har endt din Rejse.“

„Men hvordan kommer jeg tilhage?“

„Paa Dombors Skib. Du kan lade ham sætte

Dig i Land, hvor Du vil paa Lolland eller Falster.“

„Naar de kommer for at hæрге? Nej, nej, nej! Aldrig i Evighed!“

„Lad dette Spil faa Ende, Gunild! Jeg ved, Du kan ikke lade halve Næs gaa fra Dig, naar det bydes for saa godt Kjøb, thi enten Du eller en Anden fører denne Tidende til Venden, naar den dog kommer der, betyder Intet. Mig tykkes, Du har bødet nok for Andres Brøde. Da din Fader slog de raske Tærningslag, som kostede ham al hans Ejendom, hans Frihed, Ære og Liv og stødte hans Hustru og Barn i Elenighed, da kom hverken din Konge eller dine Landsmænd og sagde: vi give Eder Gaarden tilbage. Enhver maa skjøtte sig i denne Verden. Vi staa dog os selv mindst ligesaa nær som Folk i Thoreby eller Kjettinge. Du har jo ogsaa Penge selv, Gunild“, vedblev Ubbe med sikker Overlegenhed. „Naar Du faar disse femten Mark, kan Du jo indløse hele Næs.“

„Tyve“, gispede Gunild.

„Mangler Du tyve Mark?“

Gunild nikkede.

„Godt. Du faar ti Mark, naar Du gaar herfra, og ti fordrer Du af Dombor. Saa mener jeg, Du kan være tilfreds. Ha, ha, ha! Det er jo en Betaling, som den Onde kunde købe Skokke af Sjæle for.“

Gunild stod længe tavs. Endelig sagde hun:

„Hvad mener Du om at sende Kristjern Kampens Træl? Han nærer en uudslukkelig Tørst efter Frihed; han har Tillid til mig, og dersom jeg tør love ham Fribrev af Dombor og Tjeneste paa hans Snekke, da besørger han Ærindet bedre end nogen Anden. Han kan tage den Baad, han selv saa tidt færger til Falster med, og Ingen vil nære ringeste Mistanke til Nogen af os.“

„Maaske ikke saa ilde, dersom vi blot kunne lide paa ham; men den bedste Plan mislykkes ofte, naar der ere for Mange indviede i den.“

„Han skal nok holde Tand for Tunge. Det er han nødt til, om han vil lykkelig og vel herfra. Han skal ogsaa nok faa Dombor opsøgt og give ham Budskabet, thi ellers faar han jo ikke sit Fribrev. Han kommer ikke tilbage og fortæller Nogen her, hvem der har sendt ham; men hvordan jeg skal komme fra Vendland og hertil igjen uden at Nogen mærker Uraad, det skjønner jeg ikke.“

„Ja gjør som Du finder for godt. Et Fribrev til en Træl koster i hvert Fald ikke Penge, hverken Dombor eller mig, og Hovedsagen er, at vi bringe Tidende først. Du skal dog ikke nævne mit Navn for Trællen, men paa det Jertegn, jeg medgiver Dig, ridser jeg mit Mærke,

saa ved Dombor, hvor Efterretningen kommer fra.“

„Godt. Giv mig Tegnet!“

Ubbe listede afsted paa sine blødsaaledede Sko og kom snart ind igjen med en liden Læderkapsel med en Snor ved, som han rakte Gunild.

„Og hvis Trællen nu ikke vil?“

„Du kjender ham ikke“, sagde Gunild og lo, medens hun tørrede den kolde Sved af sin Pande. „Men vil han ikke, saa skal jeg besørge dit Budskab.“

„Og naar han saa forraader os?“

„Saa er dit Navn ikke nævnet, og kun jeg staar i Stikken. Men de ti Mark faar jeg nu, og Resten . . .“

„Naar Hertugerne komme her, er og Dombor med. Jeg skal indestaa Dig for dem. Det vorder ej da knapt for nogle Mark til og fra; derfor tinger jeg ikke med Dig. Men hvorledes vil Du faa Trællen afsted?“

„Dit Fæstensgilde staar jo paa Thorestad i Aften, siger Du. Der bliver da nok Lejlighed for mig til at titte indenfor Gaardleddet og give Sigurd et Vink, om ikke før, saa naar det skummer. Naar Drikkelaget er ret i Gang, vil han let kunne snige sig bort og er han først i Baaden og har Sejlet sat, da er dit Ærind snart udført, om ellers Børen vil staa.“

Ubbe havde ikke glemt, da han hentede

Jertegnet, at medbringe en velfyldt Læderpung, som han satte paa Bordet. Han tog nu Bismen og vejede ti Mark Sølv af, men der var mange Guldstykker i Pungen; de regnedes at være otte Gang mere værd end ligesaa megen Vægt i Sølv. Gunild stak Pengene til sig og forlod Stuen, medens Ubbe velfornøjet gav sig til at tænke paa, hvorledes han paa den værdigste Maade kunde udruste sig selv og sin Hus-trop til det forestaaende Fæstensgilde.

Niende Kapitel.

Paa en aaben Plads inde i Skoven nær Thorestad herskede der hen imod Skumring stor Travlhed. Den løse Overjord var skovlet bort og Lerbunden dreven med tunge Træklodser, saa at i Løbet af nogle Timer et fast og jævnt Jordgulv var tilvejebragt. Ikke langt derfra, hvor et lidet Hasselkrat skilte Skoven fra Engene ud til Stranden, var der opslaaet Borde og Bænke, og alle de Lejlændinger og Gangkoner, Frigivne og Trælle, som havde Tilhold i eller omkring Gaarden, skyndte sig at lægge sidste Haand paa Værket ved hist og her at opsætte Fakler og Begblus. I Hallen var Gjæstebudet i fuld Gang; nu og da bar Vinden Støjen, Latteren og Glædesraabene ud gjennem Glugger og Vindøjer over de stille Volde. Uagtet Fristen havde været kort, glemte Gjæsterne ikke at give Møde i rette Tid. Det var ikke blot Ubbes og Holm-

stens Frænder og næreste Kjendinge, men ogsaa en stor Del af Hirden, der laa paa Frejlev, som var indbuden, og Gildesfolkenes Tal var meget stort. Naar Maaltidet var endt, vilde Gildesfolkene i et langt Optog drage ud i Skoven med Ubbe Finsøn og hans Fæstemø i Spidsen; derefter skulde der danses til Spil af Piber og Trommer. Som Følge deraf var endnu længe før Solbjærg en Mængde Nysgjerrige strømmet hid fra de nære Byer; ad Vej og langs Strand saa man Unge og Gamle styre imod Skoven for at se paa Optoget, paa Dansen, paa de fremmede Hirdmænd i deres rige Dragter, paa den gamle Fæstemand og den unge Fæstemø.

Ogsaa Gunild fra Næs var kommen ud i Skoven denne Kvæld; det var ellers sjældent at se hende paa slige Steder. Hun mødte Sigurd, just som han gik fra Skoven, hvor han havde deltaget i Arbeidet.

„Ere I nu rede til at tage imod dem?“ spurgte Gunild.

„Nu maa de komme, naar de ville“, svarede Sigurd med en Mine saa mørk, som om han havde gravet Faldgruber for den hele Gildes-skare.

„Jeg skal tale med Dig“, sagde Gunild dæmpet.

„Ikke nu. Jeg maa op til Salen for at trille

af med den Gamle, naar Maaltidet er til Ende. Gid alle fire Hjul ville knække under Vejs!“

„Skam Dig, Sigurd! Hvor kan Du huse saadanne onde Tanker paa denne Gildesdag? Mød mig bag Hasselkrattet ud til Stranden, naar Du har faaet den Gamle sat til Drikkebordet.“

„Har Du Noget i Sinde med mig?“

„Det vil Du faa at vide. Tøv kun ikke for længe.“

Signrd ilede op til Gaarden. Gunild gik ind i Skoven, hvor man alt havde begyndt at tænde Faklerne.

„Han er just i den rette Stemning“, sagde Gunild til sig selv. „Sagtens er det et sort Forræderi, jeg gjør mig skyldig i, men jeg har lidt og stridt for meget i mine Dage til at jeg kan lade Lønningen slippe mig af Hænderne, naar den bydes mig. Jeg er kun et Redskab og har Intet at svare til. Ubbe maa bære Skylden, hvis der er nogen, thi enten han nytter mig eller en Anden til at udføre det skumle Ærinde, forandrer ikke Sagen. Kunde han ikke faa Ti for En! sagde han. Og to Mennesker ved jeg dog, som ville blive lykkelige. Den flinke stakkels Knøs, som sukker efter Frihed for enhver Pris, hvor vil han ikke juble, naar jeg lægger for ham alt det, han higer og tragter efter! Og saa min kjære, kjære Bent! Tænk, naar han kommer igjen fra Norgestoget! Saa er Næs atter

mit. Mit. Mit. Saa har jeg bødet, hvad Fader har forbrudt, saa har jeg opfyldt, hvad jeg lovede Moder paa hendes Sotteseng at stride for, og saa siger jeg til Bent: nu er jeg din. Nu skal jeg blive hos Dig alle Dage. Ikke paa disse fattige Skovlodder skulle vi bygge vort Hjem, kjære Bent! Nej paa Næs, paa vor egen Gaard, paa mine Forfædres Gaard. Saa kommer Tiden, da jeg kan betale igjen, hvad Du og din Moder gav, da jeg var fattig og hjælpeløs. O, Gud, lad det lykkes! Det er ingen Synd, kan ingen Synd være.“

Gunild var kommen ind i en Klynge af Nysgjerrige, der stod langs Randen af Hasselkrattet og ventede paa Toget. Hun gav kun liden Agt paa, hvad der foregik omkring hende, saa optaget var hun af sine egne Tanker og Fremtidsdrømme. Hun vakttes først ved Lyden af en stærk og liflig Musik, som pludselig bruste hende i Møde inde fra Skoven. Kongen havde fra Frejlev lønlig sendt alle sine Spillemænd hid, og nu modtog de den kommende Gildesskare med klingende, dundrende Spil af Piber, Lurer og Trommer. Og se, der kom Ubbe Finsøn i sin bedste Stads med Ingeborg Holmstensdatter ved Haanden; Alle trængte sig frem for at se Optoget, og Gunild, som ikke i Tide havde sat sig i Forsvarsstand, blev trængt tilbage; hun saa kun et Glimt af Ingeborgs Ansigt, og det

tyktes hende, at det var blegt og alvorligt. Men Gunild fandt sig taalmodigt i at blive trængt tilbage; nu kunde hun sagtens finde sig deri; det var jo paa Vejen til Næs, til Bent til hendes eget Fæstensgilde.

Ingen lagde Mærke til, at Gunild forsvandt bag Hasselkrattet, thi nu begyndte Dansen til Pigernes Sang og alle Tilskuerne flokkedes om Dansepladsen. Tiden gjordes hende ikke lang; før Gunild havde ventet det, stod Sigurd foran hende.

„Her er jeg!“ sagde han.

„Nu kan jeg løse dit Halsbaand“, sagde Gunild hviskende.

„Gud signe Dig for de Ord“, svarede Sigurd.
„Hvorledes vil Du bære Dig ad dermed?“

„Naar Du har faaet gamle Kristjern i Seng og Rusen er paa sit Højeste, saa sniger Du Dig ned til Stranden, tager Baaden og sejler til Rygen. Du melder Dig hos Dombor, hvem Du kjender af Navn, og siger til ham: „Nu sejler Danerflaaden til Norge! — Saa spørger han: „Hvad koster den Tidende?“ — Saa svarer Du: „Fri Mands Navn og fulde Ret, dertil en Plads paa dit Skib!“ Og Du vil have begge Dele, saa snart Du har nævnet det.“

Sigurd stod et Par Sekunder, som om han betænkte sig. Saa slog han saa uformodet begge sine Arme om Gunild og trykkede hende til sit

Bryst, saa hun nær havde skreget højt af Overraskelse.

„Tak! Tak!“ hviskede han hende i Øret. „Saaledes huer det mig allerbedst nu at fange Frihed.“

Hun gjorde sig med Lempe fri for hans Favntag, drog den Læderkapsel frem, hun havde modtaget af Ubbe, og rakte ham den.

„I denne Læderskede er en Metalplade, som Du skal overgive Dombor. Det er Jertegn paa, at han kan stole paa dine Ord.“

„Godt, godt!“ hviskede han ivrigt og snappede den. „Jeg havde tænkt mig at vinde Frihed paa anden Maade; men lige meget, hvor det Gode kommer fra, naar blot det kommer. Her bliver jeg dog kun en ussel Træl og aldrig Andet. Naar selv den Bedste truer med Pisken, fordi — Men nok derom. Dit Ærinde skal blive besørget, Gunild, og aldrig skal jeg glemme, hvor dybt jeg staar i din Gjæld. Hils ved Lejlighed Bent og fortæl ham, . . . men Gunild!“ sagde han eftertænksomt, „hvorledes kommer Du til at sende saadant Bud til en vendisk Høvding?“

„Det behøver Du ikke at kere Dig om, Sigurd. For Dig er det Hovedsagen, at Du vinder den Frihed, Du attraar. Allenfals behøver Du ingen Skrupler at gjøre Dig med Hensyn til Dig selv, thi Du tjener dine Landsmænd og flyer

kun dem, som reve Dig bort fra dine Fædres Jord. Hvad Ansvar, jeg har, tænker jeg at kunne bære. Jeg beder Dig ikkø at tænke ondt om mig. Lev vel!“

Hun rakte ham Haanden. Han holdt den et Øjeblik i sin og hviskede:

„Dette er Bent uafvidende.“

„Gaa nu! Og lykkelig Rejse!“ Hun trak Haanden til sig og fjærnede sig hurtigt langs Krattet Nord paa. Hun gik hjem efter.

Sigurd kastede sig ned i Græsset, saa lang han var; med Albuerne mod Jorden og begge sine Hænder under Kind laa han og stirrede ned i Grønsværet. Der var tyst og stille omkring ham. Hinsides det tætte Hasselkrat til Venstre bares en blandet, summende Lyd til hans Øre af de muntre Gildesfolk i Skoven, til Højre skilte en lav Jordvold Engen fra Strandbredden og paa Volden en ved Mellemrum brudt Række af sorte Slaaentorn og Brombærranker. Han kunde i den Stilhed, som omgav ham, og som ikke forstyrredes af den fjærne, dæmpede Larmen, høre Vinden hviske i Stargræssenes tørre Buske hinsides Tjørnene og nu og da et enkelt Bølgeslag klukke mellem Stenene.

Det stønnede i Trællens Bryst med glade, stridige Tanker. En og anden Gang fornåm han midt inde i Brystet ligesom en sød, legemlig Berøring et Nydelsesgys ved Tanken om at være

saa nær det Maal, imod hvilket han havde skuet saa fuld af Attraa og Længsel. En og anden Gang lod han sine Albuer glide fra sig, saa han kunde hvile Brystet mod Jorden; han trængte til at føle ligesom et Modtryk mod den svulmende Glæde, der fyldte ham.

Og saa klang Ingeborgs Ord, som hun den samme Morgenstund havde slynget imod ham, for hans Øren: „Jeg skal bede Farfader om at tæmme din Tunge.“ — „Aa, det behøver Du ikke at bede om“, lo Sigurd. „Gamle Kristjern Kampen vil kunne spare sig den Ulejlighed. Ingeborg! Ingeborg!“ hviskede han til Mosset og det bløde Straa, der bøjede sig lydløst for hans hede Aandedræt. „Aldrig havde jeg troet, at slige Ord skulde gaa over dine Læber, at det skulde være det sidste, jeg vel faar at høre af Dig. Hvor gjerne vilde jeg ikke have givet Liv og Blod for din Skyld. Og jeg troede, ja hvorfor ikke tilstaa det med Ord, som dog saa mangen Gang rørte sig i min Tanke, at havde Skjæbnen givet mig en bedre Lod, da havde Du heller taget mig til Husbond end nogen Anden. Men sent vil jeg alligevel glemme Dig. Du har dog mangen Gang, saa stolt Du er, været god mod din Farfaders Træl. Ingen har været saa god imod mig som Du, og Ingen har saaret mig som Du.“

Men Gunlid! Hvem begriber, hvorledes hun

kommer til at sende slige Budskaber til vor snilde Høvding? O, der er Ingen, der forstaar den underlige Kvindes Færd. Og hvorfra ved hun, at Flaaden gaar til Norge, og hvorfor skal Dombor have den Underretning? Skulde kanske Skjæbnen føje det saaledes, at jeg end i denne Vaar skal være med at besøge dette Land, som jeg nu staar i Begreb med at forlade? Flygte herfra som Træl, komme tilbage som Fri og svinge Hævnens Sværd! Det var en herlig Leg. Men kommer jeg her igjen“, vedblev han og rejste sig i siddende Stilling, „jeg skulde dog aldrig glemme, at I behandlede mig saa godt, som en Træl kan vente, at I friede mig for Offerpræstens Kniv . . . Hu! Disse mørke, hæslige Skygger fra min Barndom! Disse vilde, blodige Fester! Disse afsindige Forestillinger! Er det saaledes Alt endnu? Jeg har ingen Grund til at længes tilbage til mit Hjemlands dystre Fyrreskove, sandede Heder, vankundige Folk. Jeg havde heller ikke drømt, at Friheden skulde komme fra den Kant; men at den kommer, at denne Lænke skal bryde, at mit Ord kan gjælde iblandt Mænd, at jeg kan føre Vaaben og Værge, have Stemme paa Tinge, købe og sælge — det er Maalet, og i Morgen ved denne Tid er det naaet!“

Han sprang op og gik tilbage igjennem Krattet. Da han naaede Udkanten, saa han hele det

brogede Billede for sig i Lyset af de osende Fakler. Til Højre Drikkebordene med rygende Boller, blanke Krus og Kander, kredset af Mænd i højrøstet Samtale, til Venstre Dansepladsen med Sang og Spil, de taktmaalte Trin og de bølgende Ringe og Kjæder. Sigurd fulgte Krattet til Venstre. I Skyggen af en vældig Tvillingbøg, som var lige ud for Pladsen, standsede han, lænede Armen mod Stammen og saa gennem Kløften spejdende ind i den lyse Ring. Han vilde her, uset af Alle, se hende endnu en Gang; det blev vel den sidste.

Men forgjæves var al hans Spejden. Han kunde kjende hvert Ansigt, baade Ungersvendes og Mørs, naar de under Dansen kom i Nærheden af en Fakkel, men hendes ranke Skikkelse, hendes lyse Haar, hendes fagre Ansigt var der ikke. Med et Suk lod han Armen synke og vilde just vende sig for at gaa bort, da han hørte lette Trin bag sig og i samme Øjeblik en mild, dæmpet Stemme, der nævnede hans Navn.

„Sigurd!“ klang det blødt.

Han vendte sig overrasket, forvirret og følte alt Blodet stige sig til Ansigtet. Der stod hun foran ham i sin Festdragt: den skarlagensrøde, stramt siddende Silkekjole, der saa ubeskriveligt fremhævede den slanke Pigeskikkelse, Sølvbæltet og det askelyse, prægtige Haar, der i to tykke, blanke Lokker laa over Skulder og Barm

og med Spidserne viklete om Bæltet efter Dattidens Sæd. Hendes Ansigt var endnu saa blegt, Mundens korte Linie saa smertefuldt tegnet og de klare blaa Øjne saa alvorlige, saa dybe og sorgfulde.

Sigurd fangede hendes hele Billede i et eneste Blik og kunde ikke faa et Ord over sine Læber.

„Tilgiv mig!“ hviskede hun.

„Beder Du mig om Tilgivelse, Ingeborg?“ stammede han.

„Det er det Mindste, jeg kan gjøre. Vil Du glemme de onde Ord, som i Morges fløj mig over Læben. Jeg angrer hvert et saa bitterligt.“

„Aa, Gud, Ingeborg!“ sagde han med bævende Røst og fornam Taarerne i sine Øjne. „Har man nogen Sinde hørt det før, at en Ungmø som Du beder sin Farfaders Træl om Tilgivelse?“

„Du har vel ogsaa været noget Andet og Mere for mig end Farfaders Træl?“

„Ja, Ingeborg. Thi jeg føler i denne Stund, at jeg er din Træl og vil vedblive at være det til min sidste Stund.“

„Da blev Du Træls Træl“, hviskede Ingeborg med Skjæmt i Tonen og undveg skjæmtende Forstaaelsen. „Det vilde Du nok sidst af Alt være?“

„Jeg ved ikke . . .“

„Ved Du ikke, at mangel Fribaaren har Trællesind. Tror Du ikke, at dine Ord ramte?“

„Sagde jeg, at . . . Det ved jeg ikke; det har jeg aldrig ment. Saa var det nok mig, Ingeborg, der skulde bede om Tilgivelse.“

„Der har Du den“, sagde Ingeborg og gav ham Haanden.

I næste Øjeblik smuttede hun bort. Sigurd saa hendes ranke Skikkelse tage Vejen hen imod de Dansende; der tabte den sig i de muntre, skiftende Klynger.

„Ingeborg! Elskede Ingeborg! Sødere Ord hørte jeg aldrig i mine Dage end dit: „Tilgiv mig!“ Og dog ere de mig en Malurtdraabe i mit skummende Frihedsbæger. Det tykkes mig i denne Stund bedre at være Træl, hvor Du er i Gaarde, end at være Fri og aldrig mere gjense Dig.“

Tiende Kapitel.

Ved samme Tid nærmede en lille Klynge af Mænd sig Festpladsen. Der De kom ind i Lyskredsen, bleve de tørst et Øjeblik staaende midt imellem Dansepladsen og Bordene, som om de vaklede i Beslutningen om, til hvilken Side de skulde gaa; derpaa rettede de deres Skridt hen imod de Gamles Lav og traadte ind imellem Drikkebordene.

Der opstod en stor Bevægelse iblandt Holmstens Gjæster, da de vare komne saa nær, at man blev dem vaer. Holmsten gjorde et Forsøg paa at springe op, hvad han dog paa Grund af sin ombundne Fod maatte lade fare, men alle de andre Mænd rejste sig hastigt og blottede deres Hoveder, medens den højrøstede Underholdning i et Nu forstummede og gav Plads for en ærbødig Tavshed.

Det var Kong Valdemar selv, der med et lidet Følge havde begivet sig hid for at drikke

et Bæger med sin Mand Holmsten Kristjernsøn og ønske Fæstensfolkene til Lykke.

Kong Valdemar var høj, mager og solbrændt, med sorte Bryn og strænge Øjne. Han gik da i sit otteogtredivte Aar. Det brunrøde Skjæg var tæt og svært over Munden og paa Hagens Hjørner, hvorfra det faldt ned over Brystet i to lange udtyndede Spidser. Han bar løst over sin guldbræmmede Skarlagenskjortel en mørkeblaa Kappe, hægtet ved den venstre Axel med en glimrende Svang, en Ormeslyngning af smedet Guld, og bar ved venstre Hofte et kort Sværd med gyldent Fæste. Vi skulle med det Samme som hans Ledsagere nævne hans uadskillelige Ven og Fostbroder Bisp Absalon af Roskilde, Jungherre Buris, Søn af Henrik Skatelaar, som havde taget Del i Knud Lavards Mord, Absalons Broder Asbjørn og deres Frænde Sune Ebbesøn. Der blev hurtigt gjort Plads for Kongen og hans fornemme Ledsagere og nogle af Gjæsterne bredte Hynder paa Bænkene med deres Kapper, hvor Kongen, Bispen og Prinsen beredte sig til at tage Sæde.

„Tilgiv mig, Herre Konge!“ sagde Holmsten med sit stærke Mæle, „at jeg ikke staar op og byder Eder Velkommen. Man har baaret mig herud som et Svøbelsebarn og kommer til at bære mig ind igjen, thi jeg vil gjærne have Alt med og tykkes ej om at sidde ene ved Arnen,

medens mine Gjæster herude slaa Tappen af Tønden.“

„Det er undskyldeligt, Holmsten“, svarede Kongen skjæmtende, „at en Mand ikke kan rejse sig, naar han har siddet en rum Tid ved Drikkebordet, tilmed naar han holder sin eneste Datters Fæstensøl. Da er det og ret heldigt at have slig omvunden Fod, som Du der sidder med, at kaste Skylden paa.“

„Hvordan kunde Du komme saa ilde afsted, Holmsten?“ spurgte Biskoppen og satte sig ved Kongens højre Side. „Hvi varer Du Dig ikke bedre?“

„Han anede, der var en Bejler i Farvandet“, sagde den altid muntre Asbjørn Asgersen. „Thi sprang han saa højt af Glæde, at Benet tog Skade.“

„For Gud!“ raabte Holmsten end mere rød og blank i Ansigtet denne Kvæld end ellers. „Du skulde være den Sidste, Asbjørn, der spottede mig, Du, som i dine Dage har gjort saa mange halsbrækkende Spring. Men dine Ben ere endnu ikke saa møre som mine. Jeg vædder, de holde ikke til de naa mine i Alder.“

„Vi faa Dig saa ikke en Gang med i Morgen, Holmsten“, sagde Biskoppen, „thi Du agter vel ikke at lade Dig bære om Bord i din Snekke?“

„Det er min Agt“, svarede Holmsten fast,

„dersom Foden ikke kommer sig saa meget, at jeg kan humpe over Broen. Men der er mange Timer til Morgen.“

„Og saa længe der er Tid er der Haab“, faldt Buris Henriksøn ind.

„Skulde han sidde her i Kvæld og holde Gildeslag“, skjæmtede Asbjørn paany, „ja kanske drikke alle sine Gjæster under Bordet og melde sig syg i Morgen, naar vi gaa i Leding! Det vilde lidet skikke sig.“

„Alvorlig talt, Holmsten,“ sagde Kongen, „jeg giver Dig ikke Lov til at gaa om Bord. Karsk og uskadt maa man være, naar man stævner ud; hvad Stand vi komme tilbage i, raader Herren for.“

„Du vil ikke formene mig at følge dit Banner, Herre Konge, for denne lumpne Skades Skyld. Den kan være helet ligesaa brat, som den er kommen. Inden vi faa Fjenden at se, er min højre Fod ligesaa stærk igjen som den venstre.“

Da maatte den alt være i rask Bedring. Men saaledes er det jo ikke. Hvad siger Du, gode Kristjern?“ sagde Kongen med forstærket Røst og vendte sig til Gubben i sin Trillestol. „Kan Du ikke ave din halsstarrige Søn?“

„Jeg har intet Mere at sige, Herre Konge!“ svarede Kristjern og satte et stort forvredent Smil op over hele sit grimme, vejrbidte Ansigt.

„Jeg er nu vorden et gammelt, usselt Skrog, som kun staar i Vejen hvor helst jeg kommer; men deri skal man finde sig, naar man har de fire Snese paa Bagen.“

„Ja, og Holmsten skal ogsaa finde sig i, hvad jeg byder ham. Saa snart dine Gjæster bryde op herfra, Holmsten, saa gaar Du i din Seng, og der bliver Du til Du kan bruge din højre Fod ligesaa godt som den venstre. Saa snart jeg kommer til Frejlev, sender jeg Dig Pater Johannes hid. Han er en duelig Læge og hans Raad skal Du følge. Din Snekke og dine Huskarle skulle bie paa Dig, til Du vorder ganske karsk, og er det da, som jeg haaber, at dette ikke tager mange Uger, saa følger Du efter, og kan Du endda naa at dele baade det Onde og Gode med os. Alt Andet er Daarskab.“

„Det er første Gang, Herre, at jeg er utilfreds med, hvad Du byder . . .“

„Saa lad os ikke tænke mere derpaa“, svarede Kongen og greb Sølvbægeret, man havde sat foran ham. „Vi vare jo, næst efter at høre til din Helsen, komne for at ønske Dig megen Lykke og Glæde af denne Dag. Din Datters Fæstemand hører til de fredelige og stille Bønder, der med Flid og Troskab røgter den Plet, som Fædre og Frænder gav dem i Arv; gid han da ogsaa kjærlig og tro maa røgte din Datters Lykke og vise sig din Tillid værdig!“,

Kongen tømte sit Bæger og sagde, efter at Holmsten havde takket for Skaalen:

„Nu lyster det mig at hilse paa Fæstensfolkene. De ere sagtens i fuld Dans og lade sig nødig trække hid; men kommer jeg didhen, vorder der strax en stor Forstyrrelse og Uro, saa Du faar alligevel, Holmsten, lade gaa Bud efter dem. Dog lad det ske i Stilhed.“

Paa et Vink af Holmsten gik der Bud efter Ubbe og Ingeborg. Kongen drak endnu et Bæger paa deres Fremtids Held, rejste sig derpaa tilligemed sine Mænd og bød Selskabet Farvel. Endnu inden han var kommen ud af den oplyste Ring, traadte en af de tilstedeværende Gjæster, en lollandsk Adelbonde af Holmstens Slægt, frem for ham og bad Kongen høre sig. Kongen gik lidet afsides med ham mellem Træerne og deres Samtale tog en rum Stund.

Imidlertid havde gamle Kristjern, saa snart Kongen havde budt Farvel, kaldt ad Sigurd, hvem Nysgjerrighed efter at se Kongen havde lokket hen i Nærheden, og befalet ham at trille sig hjem til Gaarden. Da nu Kongen forsinkedes i sin Bortgang, tyktes det Jungherre Burris, at det kunde være Moro at se en liden Stund imens paa Dansen. Asbjørn Snare og Sune Ebbesøn fulgte Prinsen, men Biskop Absalon havde

imidlertid indladt sig i Samtale med gamle Kristjern.

Da denne i en dæmpet, arrig Tone nævnede Trællens Navn og Biskoppen skønnede hans Hensigt, sagde han til Gubben:

„Agter ogsaa Du kanske at forlade Drikkebordet nu? Hver Mand gjorde klogt og handlede vel mod sig selv, om han fulgte dit Exempel.“

„Skade, at vi først vorde saa kloge, naar Nødvendigheden tvinger os dertil.“

Imidlertid var Sigurd kommen til og havde stillet sig bag den Gamles Stol, Den tause Beundring og Ærefrygt, hvormed han halvt i Løn stirrede paa Helten, tildrog sig dennes Opmærksomhed saa han fæstede Øjne paa den stærke, smukke Ungersvend og saa nøje paa ham.

„Hvad er det?“ spurgte han brat. Som alle store Feltherrer havde Biskoppen en ypperlig Hukommelse. „Har jeg ikke før set den Knøs, Kristjern? — Var det ikke Dig, som for en Del Aar siden viste os Vej til Volgast? Mig tykkes jeg husker dine mørke Øjne.“

„Det var mig“, svarede Sigurd.“

„Du er voxet godt siden den Gang. — Har Du Fornøjelse af ham? spurgte Biskoppen med et Smil.

„Lad os ikke tale om Fornøjelse“, brummede Kristjern. „En forbandet Æsel er han.“

„Da lyver hans Aasyn“, sagde Biskoppen misfornøjet.

„Jeg mener af en Træl at være“, skyndte Kristjern sig at tilføje, da han mærkede, at Biskoppen tog hans Ord bogstaveligt. „Et rent Djævels Asen til Alt, til at skyde, trække, løbe, springe — lige meget hvad. Han skulde helst ikke have hørt det, men Du, forstaar mig ellers ikke, mærker jeg.“

„Naar saa er“, sagde Absalon og drejede sig helt imod Sigurd, „da burde Du tage det Baand af hans Hals og sætte ham ud paa Holmstens Snekke. Jeg ved ikke, om det lader sig hævde, hvad mange udmærkede og ypperlige Mænd mene, at al Trældom burde ganske hæves; men det ved jeg, at den, som kan gjøre fri Mands Gjerning, ogsaa bør bære fri Mands Navn.“

„Ja, ja“, knurrede Kristjern. „Nu vil jeg byde Dig Godnat, Herre Bisp . . . Tril fort, din Lømmel!“

Sigurd satte Vognen i Gang. Biskoppen blev i Halvmørket Glimtet vaer fra Trællens Øje; et Blik fuldt af Længsel og Attraa strejfede ham og han forstod, at det var hans Ord, der havde tændt denne Lue. Som efter en pludselig Indskydelse fulgte den unge Prælat endnu med et Par Trin Vognen og sagde:

„Tænk over miue Ord, Kristjern! Du har

selv været en ypperlig Hærmænd i din Tid og Du ved, vi trænge til alle de Arme, vi kunne faa.“

„Nu vil jeg ønske Dig en lykkelig Rejse, gode Biskop!“ svarede Kristjern med Nakken til. „Sejr og Lykke følge Dig!“

Hen ad den krogede Skovvej trillede Vognen, skudt frem af Sigurds stærke Arme. I hans Hoved tumlede Tanker af den mest modsatte Art. Denne høje, unge Biskop, Nordens dristigste Kæmpe, den lyseste Aand, det største Hjærte, der havde været ham uforglemmelig siden den Stund, han saa hans Sværd lyne i Offerblussenes Skjær, hvem han siden stedse havde drømt om en Gang at tjene under, naar han førte Danerflaaden over de store Strømme til fjendtlige Kyster, og han, Trællen, havde faaet fri Mands Navn — nu mødtes han for anden Gang med denne høje Helt, og al hans Tale var et Slag for hans Frihed . . .

„Til Højre! Til Højre! Din Hund! Du sætter mig jo lige i Afgrunden“, raabte gamle Kristjern og løftede truende sine Stokke. „Jeg vil være fordømt, om han ikke alt gaar der og indbilder sig, at han staar paa Bispens Langskib som Mærkisman. Men jeg skal rive Dig ud af Drømmen, kan Du tro! Eller mener Du, at fordi denne Biskop lader falde et Par venlige Ord,

saa kan Du knække Halsen paa mig i det første det bedste Hul?"

Men nu blev det rent forfærdeligt. Nu stod Vognen helt stille.

„Sover Du, dit Djævels Asen? Skulle vi holde her i Nat?"

Sigurd var kommen hen paa Siden af Vognen.

„Husbond! Jeg maa tale med Bispen. Jeg maa tale med ham og det i denne Stund."

Gamle Kristjern troede, at han skulde tabe Næse og Mund.

„Han skal have Alt at vide. Jeg vil betro ham det Hele, ihvor det end gaar mig selv."

Kristjern Kampens Forbavselse steg end yderligere ved disse uafbrudte Sætninger, der udstødtes med aandeløs Hæftighed.

„Hvad skal han vide? Hvad har Du at betro Bispen?"

„At det er mine Landsmænds Agt at overfalde Riget med deres hele Magt, saa snart Danerflaaden er borte."

„For Gud og Sankt Hjælperen!" raabte den Gamle med stive Øjne. „Hvad er det for en Tidende? Hvor har Du slig Underretning fra?"

„Lige meget. Biskoppen skal have Alt at vide, før han gaar herfra. Eller mener Du ikke det Samme, Husbond?"

„Saa vend Vognen og kjør tilbage. Jeg

maa selv fremsætte den Tidende for Biskoppen, thi dine usammenhængende Ord bliver han lidet klog paa. Heller ikke ved Du, hvorledes man sømmeligen taler til saadan Høvding, som er vant til at sidde ved Kongens højre Haand. Kjør ikkun Du lidt hastigere til; men tag Dig nu i Agt for Hullet, at vi ikke paany komme deri. Kunde jeg dog tænke paa, at Du gaar der bagved og ruger over slige Tanker! Holdt! Der henne staar Bispen! han er endnu alene. Spring hen og sig ham, at Kristjern Kampen ønsker at tale et Ord med ham. Men tiltal ham høvisk og med Huen i Haanden. Husk og sig „Herre“! Saadan tiltaler man fyrstebaarne Mænd og Landets Biskop.“

Sigurd fløj hen til det Sted, hvor Biskoppen stod. Denne ventede, at Kongen snart vilde komme tilbage, og havde derfor ikke indledet nogen ny Samtale eller paany nærmet sig Bordene. Paa Sigurds Opfordring fulgte han villig med og stod snart foran den Gamles Vogn.

„En Tidende af stor Vigtighed, som just nu kommer mig for Øre, nødsager mig til at lade Dig kalde, Herre! Knøsen her fortæller mig, at det er Vendernes Agt at overfalde Riget med deres hele Magt, saa snart Flaaden er sejlet.“

„Hvad er det for sælsom Tale?“ udbrød

Biskoppen og fæstede sit Falkeblak paa Trællen. „Hvad ved Du om vore Fjenders Hensigter?“

„Ikke meget, Herre! svarede Sigurd og saa frimodigt op. „Men den Tidende skulde bringes Dombor, at Danerflaaden sejler til Norge, og hvad det har at betyde, er let at skjønne.“

„Skulde Du bringe den Tidende til Venden?“ spurgte Biskoppen.

„Man lovede mig det Dyreste og Bedste, nogen Mand kan erholde: Friheden, og jeg modstod ikke den Fristelse — thi jeg skylder ikke Danerfolket Noget.“

„Men nu forraader Du jo Vendernes Hensigter for mig?“

„Fordi, Herre Biskop, at — jeg kunde ikke Andet. Det tykkes mig umuligt at gaa Bud til Venden i Nat efter at jeg havde staaet Dig saa nær i Kvæld. Jeg ved ikke ret, jeg havde saa ringe Tid til at overveje, jeg forstod, at Du talte gode Ord for mig til Husbond, Herre! Og saa var der en Magt i mit Indre, som drev mig til dette, jeg ved ej selv hvordan.“

„Har Du noget Jertegn?“

Sigurd skyndte sig at lægge den lille Metalplade i Biskoppens Haand.

Denne gik hen til den nærmeste Fakkell og besaa den nøje, drejede og vendte den og kom

atter tilbage. Han lagde med Blide sin Haand paa Sigurds Skulder og spurgte:

„Hvem gav Dig det Budskab?“

Sigurd stod et Øjeblik stum. Derpaa rystede han paa Hovedet og sagde:

„Det kan jeg ikke sige.“

„Vover dit Djævels Asen at svare Biskoppen saaledes?“ begyndte Biskoppen at buldre løs.

„Vil Du flux ud med Sproget eller jeg skal partere Dig Led for Led.“

„Hav mig undskyldt, Herre Biskop! Jeg kan ikke sige det uden at vorde en Forræder mod . . . imod . . .“

„Godt! Jeg vil ikke friste Dig“, sagde den højsindede Biskop. „Du skal have Lov til at fortie Navnet, endog det er en Forræders Navn. Vi skulle passe paa desto bedre; han vil ikke tiere skade os. — Men nu, gode Kristjern, skal Du give denne Knøs sin Frihed og det i denne Stund. Thi vi Daner kunne ikke betale ham mindre i Løn end Venderne vilde have gjort. — Og saa melder Du Dig ved første Gry i Morgen hos mig, min brave Svend! Thi jeg skjønner, at Du hellere vil tjene Dankongen end Venlands Hertuger.“

Sigurd vendte sig med Øjnene fulde af blanke Taarer mod sin Husbond og sendte ham et stumt, bønligt Blik.

„Jeg kan ikke glemme“, brummede Gubben,

„at Du vilde fly, stjæle Dig Baad og lade mig aldeles i Stikken. Men nu triller Du mig hjem, og saa kan Du rejse for mig, hvorhen Du vil. Jeg vil ikke se eller høre Dig mere, og kommer Du mig oftere for Øje, slaar jeg dit Hoved i Stykker. Det hører Du paa, Herre Biskop!“

„Det hører jeg paa“, svarede Biskoppen leende. „Og saa sørger Du for, at han slipper af med det Halsbaand endnu i Kvæld. Jeg vil se ham som fri Mand i Morgen ved Gry.“

Sigurd bøjede sig, greb Biskoppens Haand og førte den taus til sine Læber.

„Tril saa af med mig for sidste Gang?“ raabte Gubben. „Hvis Du da ellers vil!“ tilføjede han arrigt.

„Saa hjertens gjerne“, svarede Sigurd og maatte smile. Derpaa tog han atter sin Plads bag Vognen og vendte paany.

„Og nu kan Du sige Holmsten i Morgen“, sagde Biskoppen til Kristjern og bøjede sig ned til Vognen, „at saa kommer Toget dog ikke til at gjælde Norge denne Gang. Naar han bliver karsk, maa han søge efter Danerflaaden under Rygen, *thi nu skal Arkon ødelæggss.*“

Ellevte Kapitel.

Det mylrede i den hele Natur med Spirer og Grøde; Basthinder sprængtes, Knopper svulmede og Myriader af nyfødte Pulse aabnede Livets Kredsløb. Hvad Frosten havde bundet, hvad Sneen havde tynget og den lange Decembernats stænget inde, det stod nu i Gjenfødelsens herlige Kraft. Friheden var vunden for alt og Alle — ogsaa for Sigurd, ogsaa for Sigurd! Det tyktes ham endnu en Drøm; men det var for ham som for hele den øvrige Skabning en lys og levende Virkelighed.

Henad den mørke, krogede Skovsti trillede han Vognen med gamle Kristjern! han trillede denne Vogn for sidste Gang. Alle de slanke, graa Stammer stode saa stille, saa højtidsfulde, alt som han skred dem forbi; det var, som undredes de over, at det var sidste Gang. Og mellem de talløse, for oven fyldende Knopper blinkede høje, venlige Stjerner ned og bragte

og hvad jeg tykkes bedst om af det alt er, at Du ikke tilsneg Dig Friheden, skjøndt Du blev fristet, men lod mig selv give Dig den. Lev vel!“

Sigurd gik ud i Ildhuset til sit Sengerum. Han pakkede sine Klæder sammen og kastede sig derefter paa sin Halmsæk for at nyde nogle faa Timers Blund. Det blev dog kun lidet bevendt med Søvn den Nat. Glæden over den vundne Frihed var for højrøstet, hans Higen imod det Ny for stor, til at Søvn med dens Glemsel kunde vinde noget Herredømme. Endnu før Daggry stod han op, tog sin Bylt og traadte ud i det Fri.

Just som han vilde lukke Døren, blev der aabnet ind til et af de andre Rum i Rækken og han hørte Bents Stemme:

„Lad mig komme med.“

Saa biede han, til Bent ved den svage Lysning af Nattebaalet paa Arnen havde banet sig Vej mellem Brændestykker, Ølkander og død-drukne Kroppe og naaet Udgangsdøren.

„Er det Dig, Sigurd? Hvorhen saa aarle?“

„Vi skulle kanske samme Vej“, svarede den Frigivne. „Saa kunne vi tale om det.“

Bent havde ogsaa sin Ransel paa Nakken; dertil var han fuldt væbnet, klædt i Brynje med Jernhat paa Hovedet, Skjold paa Armen, Sværd, Bue, Kogger og Spyd.

Kræfter filede løs, „naar Du kommer om Bord paa et af Kongens eller Biskoppens Skibe. Adlyd uvægerlig din Styrismand og svigt aldrig det Banner, der vajer fra din Lysting!

Lig stille, dit Djævels Asen!

Jeg har lært Dig at skyde, og opfører Du Dig vel, da lever Du kanske den Dag, at Du bliver Stavnbo. Og skulde Du en Gang komme paa denne Egn og jeg end være i Live, saa kunde det more mig at se, hvordan Du tager paa en Bue. Glem ikke det.

Saa, nu er Du fri. Der har Du din Lænke!

„Har Du ordentlige Klæder, Svend?“

„Saa gode som jeg kan ønske mig dem.“

„Staa saa op her i min Seng og tag den Bue, som hænger tredje i Rækken, og Koggeret derved“.

Sigurd adlød. Den Gamle tog Buen i begge Hænder, prøvede dens Spændkraft og rakte Sigurd den.

„Det kan være *din*. Og tag os dernæst de Spyd, som staar henne i Krogen. Vi maa se at ruste Dig, saa vi kunne være Dig bekjendt.“

Siden mælede den Gamle ikke mange Ord, medens hans fordums Træl klædte ham af og fik ham i Seng. Da han bredte det store, lodne Tæppe over ham, knurrede han:

„Du har været mig en flink og tro Svend,

ham Hilsen fra en Himmel saa høj og herlig som den, der nys var skabt i hans egen Sjæl.

Gamle Kristjern var tavs under Hjemkjørselen. Da han skulde hjælpes af Vognen og ind i sit Sengerum, knurrede han, men det var saa lavmælt, at Sigurd ikke forstod, hvad han sagde. Sigurd tændte den lille Tranlampe, som han plejede, og begyndte, efter at have faaet Gubben til Sæde paa Sengefjælen, at løse hans Skoremme.

„Vent lidt dermed“, sagde Kristjern og gjorde et Forsøg paa at sparke ham over Hænderne. „Gak hen til Værktøjskassen allerførst og hent mig en Fil.“

Sigurd fandt den efter nogen Søgen og rakte sin Husbond Filen.

„Læg Dig saa her paa Knæ mellem mine Ben, at vi kunne faa den Lænke af din Hals; men rør ikke mine Fødder, for saa filer jeg Halsen over paa Dig!“

„Gode Husbond“, sagde Sigurd og knælede, „vil Du selv . . . hav Tak! Tak!“

„Bøj Hovedet!“

Den Gamle stak en af sine Stokke ind mellem Sigurds Hals og Lænken; derpaa begyndte han at arbejde med Filen paa det Led, som hvilede over Stokken.

„Lad mig nu se, at Du skikker Dig vel, Sigurd!“ brummede Gubben, alt mens han af alle

i alle disse Ting og over, hvorledes han forstod at bringe Noget ud af Skov, Faarehold, Smør, Tørvejord og Gud maatte vide hvad, hvorledes Folkene nødtes til at hænge i og Alt saa prægtigt kunde slaa til. Daglig ønskede han sig til Lykke med slig klog og sindig Dattermand; med ham som Husbond var Ingeborg vel faren.

Værst var det, at Ingeborg, langt fra at dele sin Faders Syn paa Sagen, kom til at nære større og større Uvillie imod sin Fæstemand, og at just paa den Tid, da hendes Sind var allermest bevæget og derfor allermest modtagelig for Indtryk, Sigurd skulde komme til at spille en saa forunderlig Rolle, var ikke skikket til at befæste hendes Hjertefred. Allerede den første Morgen efter Fæstensgildet hørte hun af sin Farfader den sælsomme Tidende, at Sigurd hemmelig havde paataget sig at bringe Bud til Venden, men at han selv havde røbet Planen for Biskoppen. Hun maatte tænke paa sit eget Møde med ham der i Skoven og kunde ikke lade være at sætte hans strax derpaa fattede Beslutning i Forbindelse dermed, tilskrive i det Mindste for en Del dette Møde, at han i det afgjørende Øjeblik valgte at tjene sit nye Fædreland i Stedet for det gamle. Og nu var han altsaa fri. Hvem kunde vide, om ikke denne lyse, dristige Aand i et saa stærkt og fagert Legeme kunde bryde sig en glimrende Bane?

Nu søger jeg om Bord paa Ledingsskibet, som rustes af vort Herred. Kongsbryden paa Frejlev er dets Styrismand, som Du kanske ved, saa vi kunne følges ad.“

Fra Thorestad saa man henad Davretid de kongelige Langskibe og de dem ledsagende Ledingsfartøjer sejle gjennem Sundet Nord paa med alle Aarer ude, thi Vinden var ugunstig. Holmsten var efter Gildet og den dermed forbundne Anstrængelse meget lidende i flere Dage, og der gik Uger, inden han kom saa vidt, at han igjen kunde støtte paa Benet. Han opgav omsider alt Haab om at tage Del i denne Sommers Ledingsfærd, saa meget mere som Flaaden, efter hvad hans Fader fortalte og senere Efterretninger stadfæstede, ikke var gaaet til Norge, men til Venden, og Toget altsaa næppe blev af lang Varighed. Imidlertid var det uvirksomme Liv, som han nødsagedes til at føre, hans livlige og stærke Natur meget imod, og havde Ubbe fra Flintholm ikke været, havde det set ilde ud for ham. Men Ubbe kom næsten daglig over til Thorestad, ej blot for at høre til Holmstens Befindende, men tillige for ret at sætte ham ind i Alt, hvad der hørte til hans Gaards Drift, og for at give ham Raad i mange vanskelige Tilfælde, thi den bolde Hirdmand forstod sig saare lidt paa Agerbrug og vilde alligevel raade. Daglig maatte han undres over Ubbes store Indsigt

De fulgtes ad ned over Gaarden.

„Ser jeg ret!“ udbrød Bent med Forundring.
„Du er jo væbnet; hvad skal det betyde?“

„Det betyder“, sagde Sigurd fuld af en hel-
lig, navnløs Glæde, „at jeg er fri og gaar nu
om Bord paa Biskoppens Skib.“

„Det er en stor Tidende“, svarede den sin-
dige Huskarl. „Har Kristjern Kampen givet
Dig Frihed og tilladt Dig at gaa med Flaaden?“

„Kristjern og Biskoppen. De have været
lige gode om det.“

„Og Biskoppen? Der maa stikke Noget
under.“

Sigurd fortalte Bent Alt, hvad der var hæn-
det ham den foregaaende Kvæld, Alt undtagen
at nævne de to Kvindenavne: Gunild og Inge-
borg.

„Gaar Du ogsaa til Kongsgaarden?“ spurgte
han derpaa.

„Jeg fik Lov af Husbond. Thi det gik,
som jeg tænkte, Husbond maa blive hjemme
denne Sinde.“

„Og Du gaar alligevel med Flaaden?“

„Jeg bad Husbond om Forlov. Jeg har det
med Klemsel indvendigt i denne Tid og en svar
Trykken for Brystet. Den eneste Lægedom er
at komme om Bord paa en Orlogsskude og stævne
mod en fremmed Kyst. Det forklarede jeg Hus-
bond, og han gav mig strax Lov til at gaa.

Hun vidste, at det i fordums Tid var Lov i Danmark, at den, som i Kampen kom forud for sin Fører, om han var Træl, skulde han vorde fri, om han var Fri, skulde han føre Herreskjold. Hun vidste vel ogsaa, at denne Lov forlængst var ophævet, at Stormændene værnede nidkjært om deres Hæder og Rettigheder og mere og mere dannede et fast sluttet Samfund, som det var vanskeligt at bryde sig Vej til, helst for en Trællefødt, en Fremmed, uden Slægt og Venner i Landet. Men trods Alt, hvad Fornuften prækede, voxede Sigurds Billede i hendes Sjæl, og Ubbe blev hende for hver Dag, der gik, mere og mere ulidelig.

Det var kommen dertil, at Ingeborg bar paa en virkelig Hjertesorg, og den lod sig ikke uden Vidnesbyrd i blege Kinder og alvorsfulde Miner. Den friske, lystige Ingeborg lignede ikke mere sig selv. Faderen blev det va'r og en Dag, da de vare ene i Adelstuen, æskede han hende Forklaring.

„Hvorledes er det fat med Dig, Ingeborg?“ spurgte Holmsten med en noget mørk og misfornøjet Mine. „Er Du ikke karsk?“

Ingeborg svarede næppe hørligt. Det kunde ligesaa godt være et Jo som et Nej.

„Tykkes Du ikke om Ubbe?“ kom det saa, end noget stærkere.

„Aa, det bliver jo ikke anderledes alligevel“, svarede hun koldt og med sagte Røst.

„Ikke anderledes! Ja hvad skal det sige?“ Ingeborg gav intet Svar.

„Jeg vil have Rede paa dette“, udbrød Holmsten med sin Bjørnestemme. „Siden Du kom hjem fra Falster har jeg ikke set et Smil paa dit Ansigt. Du ser ud, som om Du kunde gaa i Jorden, hvad Øjeblik det skulde være. Kedes Du ved at være herhjemme?“

„Ingenlunde. Var det en Sorg, da fik den jo snart Ende.“

„Guds Død! Men kedes Du da ved at skulle herfra, ved at skulle flytte til Flintholm?“

„Det er ikke værd, Fader, at tale derom. Eller dersom jeg skal sige Dig det en Gang for alle“, vedblev hun og en fin Rødme skød sig op i hendes Kinder, „da er det Ubbe Finsøn, jeg ikke kan lide. Jeg kan ikke udholde at se ham.“

Hun rejste sig for at gaa, men hendes Fader kaldte hende tilbage.

„Sæt Dig igjen“, bød han i en ophidset Tone, medens Blodet heftigt steg op i det glubske, sortskæggede Ansigt. „Du kan ikke taale at se din Fæstemand, siger Du. Og Du skal snart drikke Bryllup med ham. Hvad skal det blive til?“

„Jeg ved ikke.“

„Jo jeg *skal*. Thi saameget kjender jeg til Kvindfolk, at det skal være stride Taarer, som blanke Ringe og Kjæder ej kunne tørre.“

Holmsten gik ind i sit Sengerum. Ingeborg saa grædefærdig efter ham. Men hvad der tykkes hende underligt var, at han ikke kom igjen, og end mere forundret blev hun, da Signil, hendes Fostermoder, en Stund efter traadte ind fra Ildhuset og sagde:

„Hvor red din Fader hen?“

„Fader?“ spurgte Ingeborg forundret. „Er han redet bort?“

„Naa, jeg tænkte, Du vidste det. Han er vel saa taget over til Flintholm.“

Med Ordet Flintholm var Signil inde paa den samme Tale som Holmsten nys. Ingeborg havde mest Lyst til at bede Fostermoder tie, og tidligere skulde hun saa let have afvist siu gamle Fostermoder, om hun havde begyndt at anslaa skurrende Strænge; men nu havde hun ikke Aandsstyrke nok til at skyde Æmnet fra sig, endskjønt det tyngede og knugede hende som en Mare. Hun havde sat alle sine Kræfter til i sin frugtesløse Enekamp mod det.

„Det kan ikke blive ved at gaa paa den Vis, Barnlille“, sagde Fostermoder. „Det fører til Ulykke for Eder Begge. Men her formaar en god Villie at udrette Meget thi din Uvillie mod Ubbe er ikke Ubbe Skyld i, men Du selv.“

„Derfor maa vi helst lade af at tale derom. Det tr just mine Ord.“

„Nej“, raabte Holmsten og stampede i Gulvet „Vi vllle netop tale derom, thi jeg vil vise Dtg, at det er ganske uden Grund, Du er uvillig stemt imod din Fæstemand. Og jeg vil give Dig den Trøst, at saa snart Du bliver hans Hustru. da skal Du for hver Dag, der gaar, ogsaa synes bedre om ham. Det er jeg vis paa.“

„Lad os haabe det“, svarede Ingeborg tonløst.

Nej, Du skal ikke haabe det“, buldrede Holmsten, „og Du skal ikke tale i denne Tone. Du skal tro det, Du skal vide det, Du skal være saa vls derpaa, som at Du ser mig for dine Øjne. Vi begyndte alt at rede til Bryllup, og Du gaar her og hænger med Hovedet, som redte vi til din Ligfærd. Se til at blive glad og munter som tilforn! Ved den volde Gud! Du tager Livet af os Alle. Saa skal jeg dog ogsaa se“, vedblev Holmsten mildere og sprang op, „om intet mere formaar at gjøre Dig glad. Jeg skal gaa ind og hente Skrinet, hvori din hele Medgift er. Der ere mange sælsomme og kostelige Stykker, kan Du tro. Jeg selv kunde have Lyst til at se dem ret en Gang.“

„Nej, nej!“ sagde Ingeborg afværgende. „Jeg vil helst ikke se den Herlighed. Du skal ikke, Fader,“

„Du ved ikke. Men hvorfor kan Du ikke lide Ubbe? Hvormed har han fortørnet Dig? Hvad har Du at udsætte paa ham?“

Ingeborg taug.

„Jeg vælger en Fæstemand til Dig, saa god og anset en Mand som nogen Anden vidt omkring, en sindig, brav og forstandig Bonde, og hele din Slægt tykkes, at det er, som det bør være, og vi drikke Eders Fæstensøl i god Tro og uden al Invending fra din Side, og saa kommer Du nu uden mindste Grund med den forbandede Snak, at Du ikke kan lide ham, ikke udholde at se ham. Den Slags Luner taaler jeg ikke.“

„Det er intet Lune, Fader.“

„Da gad jeg ved min Oldefaders Sjæl vel vide, hvad det er“, raabte Holmsten hidsig. „Hvi nævnede Du intet Ord derom før Gildet og mens det endnu var Tid? Havde Du sagt de Ord, Du nu kommer med, før Fæstensøllet, skulde jeg ikke have fristet Dig, thi Du behøver ikke at ty til Flintholm for at faa Føde og Klæder. og siden blev der vel en anden Bejler, naar saa skulde være; men nu er Du hans Fæstemø“, tordnede Holmsten. „Ikkun Kirken, som har trolovet Eder, kan hæve den Pagt, I have indgaaet med hinanden, og aldrig skal dette ske, saa længe mine Øjne se Lyset.“

vilde Du ikke kalde det taabeligt? Dobbelt taabeligt, om jeg vilde blive ulykkelig derover.“

Ingeborg kunde ikke tilbageholde et lille Smil midt i al sin Nød. „Det vil jeg indrømme Dig, gode Fostermoder, at jeg vilde blive meget overrasket, hvis den Tidende blev mig bragt; men det har Intet med min Sorg at gjøre. Jeg har ikke vilkaarlig valgt at elske Sigurd. Jeg har ikke taget denne Følelse af mig selv. Langsomt og uden mit Vidende er den voxet op, indtil den er bleven en Del af min Sjæl, som ikke kan rives ud uden at tage Livet med. Først da jeg havde givet Ubbe min Tro, blev jeg Ulykken vaer.“

„Og siden har Du trolig øget Ilden, i Stedet for at dæmpe den. Hvad ved Du eller vi Andre om, hvorledes Sigurd vilde skikke sig, om han en Gang blev Husbond paa Thorestad; man gjør ikke af enhver god Tjener en god Herre, men lige Børn lege bedst, siger et gammelt Ord. Mangen Gang kom en kold Lykke ud af hed Elskov. Elskov er en Brand; den tærer mere end den nærer.“

„Ja tære kan jeg vel mærke, at den gjør. Den tærer baade Sjæl og Legem, baade Vid og Sans. Men hvordan var det, at Ellen Svensdatter bar sig ad? Den Historie fortalte Du

Han er sund og stærk og vil glemme sin Syge, om han ikke alt har gjort det. Glem Du lige-saa din! Her er ingen anden Ulykke forhaanden end den, Du selv skaber.“

„Og hvoraf ved Du, at han glemmer mig, Fostermoder?“ udbrød Ingeborg grædende. „Jeg vil tro, at han tænker paa mig nu mere end nogen sinde før. Nu er han fri og Målet et stort Skridt nærmere?“

„Hvad er det for Afsind, der taler ud af Dig? Hvad skulde Sigurd have at haabe? Om en Maaned er Du Ubbes Brud, medens han endnu er langt herfra. Se dog paa Tingen, som den er.“

Signil blev vaer, at Højsædehyndet var faldet paa Gulvet. Hun gik hen og lagde det til Rette; derpaa tog hun atter fat.

„Du kan dog sige Dig selv, gode Ingeborg, at om han end aldrig har gjort et nok saa stort Spring i Frihed og Hæder, saa blev der ligefuldt en saa stor Kløft mellem Dig og ham, at I ingen Sinde kunde blive Ægtefolk, selv om ikke Ubbe Finsøn og Fæstensgildet stod imellem.“

„Hvad vil Du da, at jeg skal gøre, Fostermoder?“ udbrød Ingeborg fortvivlet. „Jeg er plat ulykkelig.“

„Du skal først og fornemmelig ikke attraa det Umulige. Om jeg fik i Sinde at ville ægte din Fader for at blive Husfrue paa Thorestad,

Grunden er den, at Du har en Anden kjær. Hvem er det, Du har sat din Hu til?"

„Ingen. Ingen. Lad mig have Fred, Fostermoder!“ sagde Ingeborg træt.

„Ja Fred, kjære Barn! Det er just det, Du ikke har. Men Du maa prøve paa at tilkæmpe Dig den“.

„Al Kamp er her frugtesløs.“

„Ja, hvis Kampen gaar ud paa at slippe Pligt og Løfte. Men lad os en Gang forsøge at se Ulykken lige i Ansigtet. Ikke sandt. Ingeborg! Det er Sigurd, den Frigivne, Du har kjær.“

Ingeborg saa forundret op.

„Jeg har mærket det, frygtet for det i et helt Aar. Derfor blev jeg glad, da jeg hørte, at din Fader havde fæstet Dig til Ubbe, og mest, da jeg hørte, at Fæstensgildet saa fage var bestemt. Hold kun Du Gilde, sagde jeg til Husbond. Jeg skal nok skaffe Øl og Mad, saa meget I kunne spise og drikke.“

„Sagde Du, Fostermoder?“ udbrød Ingeborg bebrejdende.

„Du trænger mest af Alt til at komme i en sikker Havn og det inden det blev for silde. Hvad skulde vel den anden Elskov føre til? Godt og vel, at Sigurd er borte. Nu tumler han sig i Orlog og Vaabenfærd paa Fjendekyst, kæmper sig Frihed og Hæder eller Døden til.

os, da vi vare Børn, Fostermoder — Sigurd og jeg.“

„Gud i Naade bevare Dig for slig Synd!“

„Hun dræbte sin Brudgom i Brudesengen, fortalte Du. Hun havde Kniven i sit Ærme. Var det ikke saaledes?“

„Men tror Du, der kom nogen Lykke for hende ud af den Gjerning? Hun angrede derpaa sit ganske Liv. Naar Alt kommer til Alt, Ingeborg lille, da beror det mindre paa, at vi vinde den Lykke, vore Sanser begjære, end at vi bevare vore Hjerter for Synd.“

„Men er det ikke en stor Synd af mig at drikke Bryllup med Ubbe? Det var fejgt og tankeløst af mig at give ham min Tro, og havde I ikke saa skammelig overrumplet mig, skulde det visseligt heller ikke være sket, og i den Henseende bære I mere Skyld end jeg. Det vil jeg sige ham før Lysningen og tvinger han mig endda, faar han selv at bøde derfor.“

„Det er en ganske usindig Tale; Du er helt forblindet af Elskov. Hvor Mangen fik den, hans Hu stod til; Livet er en Prøvestand. Skik Dig i Prøvelsen, naar den kommer, og tak din Gud, naar det ikke er de tungeste, der møde. Ingen gaar fri. Hvor ere dog ikke dine Kaar blide, naar Du betænker, hvad Skjæbne den forrige Husfrue paa Flintholm fik! Der var Kjær-

lighed og Lykke og Glæde nok at begynde med, men se, om ikke Ulykken fandt dem alligevel!”

„Men jeg springer i fuldt Skrud og med fuld Bevidsthed lige i Jammeren. Aa, den Ulykke, der ramte Erik Nielsen og Astrid, har jo ikke ringeste Lighed med min.“

„Men Du har jo godt af at mindes derom, naar Du stiller ublu Krav til Livet. Hendes Mand var Ubbes Morbrodersøn, og hun havde levet syv lykkelige Aar med sin Husbond. Deres eneste Sorg var, at de ingen Børn havde. Saa saa det ud til, at den Sorg skulde slukkes, men da kom den, som var langt værre. En Nat overfaldt Venderne Gaarden, ihjelslog hendes Husbond og førte hende i Trældom. Saalunde brast den Lykke. Ønskede Du at bytte Kaar med Astrid?”

„Jeg ved ikke, om den Trællestand, der venter mig, vil vorde lysere.“

„Saa er der og Gunild for at tage af de Næreste. Hun var født til en god Gaard, til Velstand og Lykke. Hendes Fader ødte Alt og blev tilsidt „Gævtræl“, den ringeste og foragteligste af alle Trælle, Hans Hustru døde af Græmmelse, og Datteren gaar fra Sted til Sted og sælger de Billeder, hun selv væver. — Lykken er et Glar! hun brister, naar hun skinner klar.“

Tolvte Kapitel.

Paa Halvøen Wittow, ikke fulde ti Mile fra den nærmeste danske Kyst, laa Venderfolkets stærkeste Borg Alkon, Hovedsædet for Svantevit-Dyrkelsen og derfor Sørøveriets og Hedenskabet Midtpunkt. Staden var bygget paa Toppen af den stejle Kridtklint, der mod Nord, Øst og Syd falder brat af imod Havet; den fjerde Side, altsaa den vestlige, blev værnet af en mægtig Vold, hvis nederste Halvdel bestod af Jord, den øverste derimod af Tømmer og Græstørv. Over Porten var et højt Taarn af Træ, fra hvis Tinde de hellige Bannere vajede. Midt i Byen var en aaben Plads, og her stod Svantevitts prægtige Tempel, rigt udskaaret og malet, Gjemmestedet for uhyre Skatte af Guld og Sølv, thi Tredieparten af alt Bytte tilhørte Svantevit, og ikke blot det hele Slaverland ydede Skat til Tempellet, men endog kristne Nabofyrster bragte det Gaver for at sikre sig Vendernes Bistand.

Nu laa altsaa Danerhæren for Arkon. Bisp Absalon havde afstukket Lejren, hver Landsdel havde faaet sit Sted udvist, og fra en nærliggende Egeskov hentedes Tømmer til Blider og andre Krigsmaskiner. Rygboerne havde paa den anden Side heller ikke været ledige. Saa snart de fra deres Udkigsposter havde set den danske Ledingsflaade nærme sig og fornam, at det denne Gang gjaldt mere end en regelløs Plyndring af de værgeløse Kyster, havde man udvendig fra fyldt Portkarmen med Jord og saaledes yderligere spærret den eneste Adgang til Borgen.

Saxe den Lærde har i sin prægtige Krønike om de Danske Bedrifter udførlig skildret det hele Tog og den mærkelige Maade, paa hvilken Borgen blev indtagen. Det var en blid Sommerdag lige ved Middagstid; Kongen laa i sit Telt og sov; en stor Del af Hæren har vel fulgt hans Exempel, men Nogle vare sysselsatte med at rejse Telte og slaa Boder op til Hestene, medens en Del unge Knøse, som higede efter, at Kampen skulde begynde, løb om inde under Volden med deres Slynger og havde deres Moro af at sende den ene Sten efter den anden op over det høje Værn. Vagtmændene der oppe stode og keg ud efter de hidsige Gutter og lo haant om den hele Leg, men lidt efter lidt kom flere af de unge Karle fra Lejren til, og de drillede

omsider Borgmændene saa længe, at de besluttede sig til at øve Gjengjæld, og snart begyndte Pile, Sten og Kastespyd at suse Angriberne om Ørerne.

Da var der, fortæller Saxe, en ung Knøs iblandt de Danske, som lagde Mærke til, at Jorden, med hvilken man havde fyldt Portkarmen, var sunken saaledes sammen i den ene Side, at der oppe under de Bjælkehoveder, som bare Taarnet, var bleven en stor Huling, og han fik et dristigt Indfald. Ved Hjælp af sine Stalbrødres Spyd lykkedes det ham at klavre op til Hulen; derpaa forlangte han, at de skulde række Kvas og Kviste op til ham saa meget, som var at faa. Just i det samme kom En kjørende med et Læs Halm, som var bestemt til Lejren; det var netop, hvad man her havde Brug for. Knippe efter Knippe gik det til Vejrs, og hele Kulen blev proppet. Da dette, uset og uhindret af Fjenden, var besørget, tog han Staal og Sten, fik Halmen i Brand og stod snart igjen paa Jorden under Stalbrødrenes endeløse Jubel.

Hele Lejren var vækket ved Støjen, og Kongen selv kom ud af sit Telt for at se, hvad der var paa Færde. Da havde Ilden allerede antændt Bjælkelaget, paa hvilket Taarnet hvilede, og man saa Borgens Forsvarere i fuld Gang med at slukke, medens de kjække Gutter fra Lejren angreb Fjenden med alle de Vaaben, der

stode til deres Raadighed, for at hindre dem. Bisp Absalon, alene væbnet med Hjælm og Skjold, fo'r selv i fuldt Løb hen til Porten og formandede Karlene til ikke at spille Tiden med et frugtesløst Angreb, men derimod at øge Ilden med alt det Brændsel, de kunde opdrive. Dette Raad fulgte de troligt, og snart stod det hele vældige Taarn omspændt af Flammer; gjennem Gulvet brød Ilden sig Vej til det Indre, og under et uhyre Sejrsraab fra Danerhæren sank det hellige Banner Staniz tilintetgjort i Luerne.

Nu gav Kongen Befaling til med hele Hæren at rykke frem til Storm; selv satte han sig paa en Stol midt imellem Lejren og Borgen for at iagttage, hvo der lagde den største Manddom for Dagen.

En Tid lang rasede Kampen med den største Heftighed, og Ilden var de Danske en saa fortrolig Forbundsfælle, at Venderne tilsidst opgave Haabet om sejrrigt Udfald og indlode sig i Underhandling med Biskoppen. Striden standsede da, Fjenden indrømmede Alt, hvad Sejrherrerne forlangte, og den følgende Morgen rykkede Danerhæren ind i Staden.

Det Indre af Svantevits Tempel var et eneste stort Rum. I Midten stod med nogen Afstand fire Piller, som dannede en Firkant; fra Pille til Pille var draget Purpurtæpper, og i det derved frembragte Aflukke, et indre Allerhelligste, stod

Gudens Billede, en Mandsskikkelse af uhyre Størrelse med fire Hoveder og Halse, stillede saaledes paa Kroppen, at Nakkerne vendte indad imod hverandre. Ved Siden af Støtten saa man Gudens Ridetøj og Vaaben; især maatte man beundre hans store Slagsværd, hvis Skede og Fæste var udhamret af Sølv, et saare kosteligt Arbejde. I sin højre Haand holdt Guden et stort Bæger, som en Gang om Aaret blev fyldt med Vin; den venstre Haand støttede han mod Hoften.

Det var Asbjørn Snare og Sune Ebbesøn, hans Frænde, som med deres Folk fik Befaling til at gaa ind i Templet og omhugge den store Gudestøtte. Paa Pladsen udenom stimlede Hedningerne sammen i Hundredtal for at se, hvorledes deres mægtige Gud vilde hævne sig paa disse Formastelige. Asbjørn og Sune lode først Tæpperne rive ned, hvad det faldt let nok, thi vel havde Purpuret beholdt sin Glans, men iøvrigt var det mørt og muldent, saa det brast, naar man rørte ved det; derimod var Støtten desto stærkere. Med begge Fødder var den pælet dybt ned i Jorden, og der maatte hugges hvast og længe i det haarde Egetræ. De to Høvdinge bøde deres Karle at tage sig vel i Agt, naar Støtten faldt, thi skete noget Uheld, vilde Hedningerne strax give deres Gud Æren derfor. Alt gik dog godt, og Støtten styrtede

med et Drøn over imod Væggen, saa det hele Tempel rystede.

Der blev nu hugget Hul paa Væggen og derigjennem slæbtes Billedet ud; Reb blev lagt paa og det befaledes Borgerne at drage Støtten til Lejren. At hidtil ingen Skade var sket, fandt Hedningerne vel saare mærkeligt; dog havde de endnu saa megen Ærefrygt for den faldne Guddom, at de overlod dette Arbejde til deres Fanger og en Del fremmede Stavkarle, som opholdt sig i Staden. Underligt, siger Saxe, var det at se, hvor forskjelligt Hedningerne teede sig, der disse Folk slæbte af med Gudebilledet, hvorledes Nogle græd og klynkede, medens Andre stode og lo af fuld Hals, men rimeligt er det dog, at den fornuftigste Del af Folket har skammet sig i sit Hjerte, da de saa, hvilken hjælpeløs Gud, de i deres Enfoldighed havde sat deres Lid til.

Sigurd, som ikke blot med Iver havde deltaget i Gaarsdagens Leg, men siden, da Legen blev Alvor, havde været blandt de Første paa Volden, var med en Klynge af andre Unger-svende tilstede, da Gudebilledet blev slæbt ud af Templet, og fulgte nu og Side om Side med dem, der skulde trække det, ud til Lejren. Det var et rent Trællearbejde at bevæge den tunge Træblok afsted, og Formiddagssolen brændte i al sin Vælde over Kridtklinten. Sigurd lagde

især Mærke til en af de Mænd, som trak, hvor hjerteløst han haanede og forbandede den styrtede Gud, medens han med Rebet over Skulderen og bøjet Ryg svedte under Læsset; det tyktes ham, at han havde hørt denne Stemme før under andre Forhold for meget længe siden; den mindede ham paa en uforklarlig Maade om sin første Barndom, og han betragtede flere Gange og med Opmærksomhed den stønnende og forbittrede Vende. Endelig gik der et Lys op for ham; han tiltalte Manden og spurgte:

„Er Du ikke fra Barth?“

Manden saa studsende op, saa meget mere, som han af en dansk Kriger hørte sig tiltale paa sit eget Maal, og svarede med et nyt Spørgsmaal:

„Hvorfra kjender Du mig?“

„Er dit Navn ikke Granza Jarmarsøn?“

Endnu mere forundret bejaede Venden dette Spørgsmaal.

„Saa kjender Du ogsaa mig“, sagde Sigurd, „naar Du ser rigtigt til.“

Manden gjorde sig al Flid, men rystede nægtende paa Hovedet.

„Du maa gaa en Del Aar tilbage i Tiden“, sagde Sigurd. „Du havde en Gang en Dreng i din Gaard, som Du lod binde paa Hænder og Fødder og slæbe ud i Offerlunden for at give ham til Czernebog. Midt under Festen brøde

de danske Ryttere ind i Kredsen, nedhuggede Præsten og splittede Folket. De reddede mit Liv, førte mig over Havet, og i et andet Land vedblev jeg at være Træl som før. Men hvorledes kommer Du hertil Rygen og i denne Flok?"

„En ublid Skæbne førte mig“, svarede Sigurds forrige Husbond mistrøstig. „Da vi hin Nat kom til os selv af vor Skræk over det pludselige Overfald, var det første Syn, som mødte os, vore brændende Gaarde. Vi fandt rygende Tomter, hvor vore Boliger havde staaet; al min Ejendom var røvet; jeg var bleven en fattig Mand. Saa havde vi Fred nogle Aar, ja indtil i Fjor i Høsten; da kom Saxerne og dreve os fra Hus og Hjem. Vi flygtede Øst paa, men vandt ikkun derved, at vi kom af Asken i Ilden. Her hærgede Dannerne, Mange bleve ihjelslagne, Mange fangne. Jeg reddede mig over Sundet til denne Ø og har siden maattet tjene min Føde ved alskens elendigt Slid, som ingen anden vilde udføre, og har ej haft det stort bedre end en Træl; men det er ikke at undres over, thi usle og magtesløse have de Guder været, til hvilke vi satte vor Lid. Have vi ikke kunnet skjønte det før, maa det vel idag være blevet vitterligt for de Fleste, siden denne Træklods, vi her slæbe afsted med, skal kaldes den største.“

„Underligt, at vi To skulde mødes igjen, og det her paa disse Kliner!“

„Underligt dog“, tilføjede Granza, „at Lykken har skiftet vor Lod helt om, saa at Du nu er Fri, medens jeg hartad er Træl.“

„Tykkes det Dig ej sælsomt, at jeg er Fri?“ spurgte Sigurd, „at Du ser mig her væbnet med Øxe og Skjold iblandt Danerkongens Mænd?“

„Aa nej. Jeg kan vel tænke mig, at Du har fundet dine Frænder igjen. Kanske var Du af god Æt i dit Fædreland?“

„Mine Frænder! mit Fædreland! siger Du. Hvad mener Du dermed?“

„Din Moder var jo hærtagen. Jeg købte hende i Strela, et Fjerdingaar før Du blev født. Hun led ingen Nød i min Gaard; der var Ingen, som fornærmede hende. Hun sad det meste af sin Tid ved Væven, var flittig og tro, men hun sagde ikkun lidet, og aldrig saa vi hende glad. Jeg spurgte hende mere end en Gang ud om hendes Æt, men hun vilde aldrig tale derom; sagtens havde hun forlist en stor Lykke.“

„Aldrig, aldrig har jeg drømt derom“, udbrød Sigurd i dyb Bevægelse, „at min Moder . . . at jeg . . . Ved Du med Vished, at hun var hærtagen i Danmark?“

„Det ved jeg. Det var lutter danske Fanger, der vare paa Markedet.“

„Og Du tror, hun var af god Æt? Fra hvilken Landsdel var hun?“

„Det ved jeg Intet om; men lad mig en Gang tænke efter. Før hun døde, gav hun mig — hvordan var det nu? Aa, det er saa mange Aar siden, og jeg har havt saa meget at tænke paa i Mellemtiden. Det tykkes mig, der var noget, hun paalagde mig — for hun tæredes langsomt hen. Du var nok — kan Du mindes hende?“

„Nej, nej. Ikke i mindste Maade. Jeg var tre Aar, da hun døde, har man sagt mig.“

„Det kan nok være. Bi lidt! Naar Du blev atten Aar . . . hm! hm! Nu gik det fra mig igjen. Der var noget, jeg skulde give Dig, naar Du blev atten Aar.“

„Du havde ikke tiltænkt mig saa høj en Levealder, der Du lod mig slæbe til Skoven“, sagde Sigurd i en ikke blid Tone.

„Tilgiv! tilgiv! vi vare ilde stedte. Og vi troede at kunne forsone disse hæ! disse elendige Guder. Vi troede jo paa dem, og Saxerne trængte os haardelig i den samme Tid. Hvad skulde vi gjøre? Men nu dukker det op for mig. To Dage før hun døde, din Moder, mener jeg, gav hun mig et gammelt Brystspang i Forvaring. Det var af Bronze og ikke synderligt værd; men Bagsiden kunde aabnes ind til et lidet Gjemme, og derudi var en Strimmel Pergament, hvorpaa hun havde ridset nogle Ord, sagde hun, i vort Sprog. Før hun døde, maatte

jeg sværge hende til ved Ratibor og Porevit og Svantevit — hæ! de forbandede usle Støtter —, at jeg vilde give Dig Spanget i Hænde, naar Du blev atten Aar gammel, og sige Dig, at det var fra hende, for om Lykken en Gang skulde vende sig for Dig, Du da kunde vide om din Slægt og Fædrestavn. Saaledes var det. Nu husker jeg det Hele grant, og jeg lovede Kvinden det, for hun var Døden nær — ak ja! ak ja! Det var Vinterdage og saa haard en Frost, at vi maatte have Faarene i Hus. Men hun knugedes svart af Kulden, og vi bare hende ud i Faarehuset, mindes jeg. Der var lunt og godt, og der laa hun en Morgen og var død, da en af Tøsene vilde bringe en Skaal hed Mælk ud til hende, og Du laa og sov i hendes Arm nok saa trygt. Ak ja, det var de Tider.“

Sigurd gik en Stund taus. Han var dybt greben af Fortællingen om hans Moders forladte og ensomme Død; men gennem det fjerne, sørgelige Billede brød i Lys og Glans den vidunderlige Tidende, at han ikke var en Fremmed iblandt Danerne, at han ikke var en Frigiven blot, men en Fribaaren. Og af god Æt maaske — lige meget endda, men dette Spang med Pergamentstrimler . . .

„Hvor gjorde Du saa af det Smykke, som blev Dig betroet?“ spurgte han med Heftighed.

„Saa vist som jeg her gaar, lagde jeg det

ned i min Skatkiste, et lidet Skrin, hvorudi var mange gode Penge og herlige Smykker, thi jeg var den Gang en rig Mand. Nu er jeg en fattig Træl og gammel dertil — de forbandede Guder! Alt, hvad vi ofrede, Alt hvad vi skreg og bad og dansede — lige meget hjalp det!”

„Og hvor er . . . Ej, din Skatkiste, siger Du! Den tog Holmsten Kristjernsøn. Jeg viste ham selv til den. Ja fortryd ikke derpaa, Granza; det var billig Gjengjæld, for hvad Du havde tiltænkt mig, at jeg skilte Dig af med din Rigdom. Og, da er det tænkeligt, at mit lidet Arvegods endnu er at faa.“

Under denne Samtale vare de naaede ud til Lejren, hvor Krigsfolket modtog dem med et uhyre Jubelskrig, da de saa den firhovede Gud nærme sig. De søgte strax løs paa Blokken med deres Øxer og snart blussede den frygtelige Svantevit som Spaaner og Splinter under de talrige Madgryder foran Teltene. Men Sigurd ilede ned til Ejlænderingernes Lejr for at bringe Bent den store Tidende, at han var en Fribaaren, en Dansker, Kong Valdemars og Bisp Absalons Landsmand, og Bent var god at træffe; han laa med et dybt Saar i Skulderen, et smerteligt og maaske langvarigt Minde om Gaarsdagens blodige Kamp.

Trettende Kapitel.

Det var henimod Skumring paa den samme Dag, Holmsten var gaaet ind i sit Rum for at hente Ingeborgs Medgift. Gamle Kristjern var bleven afklædt og var kommen i Seng; Tjenestesvenden, der havde afløst Sigurd, gik endnu omkring der inde i Skemmen og lagde Klædningsstykkerne til Rette, medens Gubben laa med Hænderne foldede oven paa Skindfelden og med høj Stemme framsagde sin Aftenbøn.

Vi bede Dig, Herre, everdelig,
Vær os denne Nat beskjærmelig
Vor rolige Hvile hun er til Dig!
Lad os denne Nat gange fredelig!

Vore Øjne give Du saa at sove,
At Hjertet vi altid til Dig hove.*)
Med din højre Haand skal Du os værne,
Dine Tjenere, som Dig elske gjærne.**)

*) hæve.

**) Af en Aftensang fra Midalderen.

„Amen, i Jesu, Guds enbaarne Søns Navn!“ sluttede den Gamle. „Luk saa Lugen og skrup af, din Æsel!“ tilføjede han, henvendt til Tjeneren, „at vi kunne faa Nattero.“

Just som Sigurds Efterfølger skyndte sig med at efterkomme denne venlige Opfordring, traadte Holmsten ind, aabenbart i en heftig Sindsstemning. Han gav Tjenestesvenden et barsk Vink om at gaa, stødte atter den tillukkede Luge op, saa at en svag Lysning trængte ind i Rummet, og stillede sig for Fodenden af Gubbens Seng.

„Ved Du, hvad Ubbe paa Flintholm er?“ raabte han rød og ophidset, medens de store, glubske Øjne ordentlig skinnede i Skraalysen fra Lugen.

„Naa“, brummede den Gamle vredagtig. „Hvad er der nu i Vejen?“

„Han er en Skurk! en Nidding! en æreløs Hund!“

„Hvad skal det sige?“ spurgte den Gamle mut, stemmede de stærke Arme imod Lejet og sad i et Sæt over Ende i Sengen.

„Jeg har Sort paa Hvidt for det, og man bør tro sine egne Øjne, hvor haardt det end holder. Ser Du denne Tingest?“ Og Holmsten holdt en bred gammeldags Bradse op foran sig i to Fingre.

„Nej“; vredsede den Gamle i en Tone, som

om han ikke vilde se. Ikke desto mindre stirrede han frem imod Holmstens Fingre, det bedste han kunde.

„Naa, ja det er ogsaa lige meget“, svarede Holmsten og sænkede Armen; „men det er ellers en Brystspang af den Slags, som Kvinderne bruge til deres Kaaber.“

„Hvor har Du faaet den fra?“

„Den fandt jeg i Middags i det Skrin, som Du ved jeg har bestemt til Ingeborgs Medgift. Hun sad der inde ved sit Sømmebord og hang efter Sædvane med Næbbet, og saa fandt jeg paa at ville hente Skrinet og lade hende se alle Herlighederne igjennem, for jeg tænkte, at det maaske kunde opmuntre hende. Der er vel Faa paa denne Ø, der kommer i Besiddelse af saa mange og gode Smykker som Ingeborg Holmstensdatter. Jeg gik da ind i mit Rum, fik Skrinet frem og lukkede op; men før jeg gik med det, vilde jeg lægge Smykkerne saaledes til Rette, at de bedste strax kunde skinne BARNET i Øjnene. Da er det, jeg faar fat i denne Spang. Den faldt mig i Øjne paa Grund af sit ringe Værd, thi Alt, hvad Skrinet ellers indeholder, er i det Ringeste Sølv, men denne Tingest er intet uden Bronze. Da jeg tager den op og faar drejet lidt paa den, ser jeg paa Bagsiden et lidet fladt Lukke. Jeg vristede det op med en Knivsod, og ud falder en Smule gul

Skindstrimmel, hvorpaa Noget stod skrevet. Hvad kan det nu være for Krimskrams, man her har dulgt? tænkte jeg og foldede Seddelen ud. Det løb naturligvis i et for mine Øjne, hvad jeg og havde ventet; ikke en Stav kunde jeg tyde . . .“

„Saa som Du aldrig har lært at læse“ knurrede den Gamle.

„Men nu havde jeg faaet Mistanke, eller hvad jeg skal kalde det, til disse Ridser og Snirkler; de ligge her ikke for ingen Ting, tænker jeg; i alle Tilfælde vil jeg vide, hvad her staar, og det maa Pater Johan være Mand for at kunne tyde mig. Jeg maa til Thoreby; Ingeborg kan faa sin Medgift at se, naar jeg kommer tilbage; jeg vil da i alt Fald have Noget at fortælle om denne Seddel, saa hun lettere fæster sin Opmærksomhed til det Øvrige. Desaarsag stak jeg Strimmelen i min Pung, lukkede Skrinet og satte det atter ned i min Kiste. Derpaa steg jeg til Hest og red til Thoreby, gav Patteren den Helvedes Skindlap i Hænde og fik uden megen Tøven den hele Tydning. Se den kan jeg udenad, for hvert Ord grov sig dybt ind i min Hu, og jeg behøver ikke at kunne læse for at give Dig Forklaringen ligesaa god, som jeg fik den. Paa Strimlen her staar:

„Din Fader hed Erik Nielsøn. Han ejede Flintholm paa Lolland. Skulde din Lykke en

Gang vende sig, da skal Du hævne din Faders Død og din Moders Nød paa den Nidding, Ubbe Finsøn, som gav os i Vendernes Vold for at røve din Arvejord.

Astrid, Trælkvinde.““

„Guds bitre Død og Pine!“ raabte Kristjern og hævede sig med et nyt Tag op i Lejet, saa hele Sengen knagede og skjalv. „Astrid hed Erik Nielsens Hustru. Har hun ridset den Indskrift?“

„Ja, det hører Du jo, og Meningen er ikke til at tage fejl af.“

„Saa skulde Ubbe have underkjøbt Venderne til at plyndre Gaarden . . .“

„Ubbe var Arving til Flintholm, saafremt hans Frænde Erik Nielsøn ikke efterlod sig Livsarvinger. Men Erik og Astrid havde været længe om at finde hinanden og vare noget tilaars, inden de drak Bryllup. I flere Aar var deres Ægteskab barnløst, og Ubbe styrkedes for hver Dag, der gik, i sit glade Haab. Hvert Aar gjæstede han Flintholm en eller to Gange, mindes jeg, og han teede sig i alle Maader som Arving, hvad og Alle ansaa ham for; da var det, at Erik en Dag straalende glad i Hu kom ridende herind paa Gaarden og forlangte Vin paa Bordet; han havde en stor Tidende at bringe os, thi Erik laa altid Hjærtet paa Læben. Og nu kunne vi forstaa, hvorledes det gik til, at

Venderne saa lumskelig fik udpeget *den ene* Gaard, medens de sejlede lige forbi Frejlev og Thøiestad. Meningen har sagtens været den, at baade Erik og hans Hustru skulde miste Livet, men enten nu Vikingerne have undset sig ved at lægge Haand paa hende, eller hvordan det dermed forholder sig, saa maatte hun dele Skjæbne med saa mangen anden Danerkvinde før og efter, og enten vi nu ville kalde det et sælsomt Tilfælde eller som Pater Johan en Guds Dom og Styrelse, saa er i min Haand Vidnesbyrdet om Ubbe Finsøns Niddingsdaad, og det skal ikke forblive dulgt, hvilken æreløs Misdæder han er.“

„Kunde dog være, at det Hele er Løgn“, mumlede den Gamle. „Helst farer Du med Lempe i denne Sag og huske, at han er din Datters Fæstemand.“

„Alle Ulykker ramme ham, om han nogen-
sinde skal ægte Ingeborg, den arge Skurk og
Hylker han monne være. Jeg blues i mit In-
derste ved at tænke paa, at han her har gaaet
ud og ind med sine stille Lader, sin sindige
Snak og pillet og fingret ved Alt, at vi have
drukket hans Fæstensøl her i dette Hus og for
Alvor haft i Sinde at give Ingeborg til den Nid-
ding, alt imens Vidnesbyrdet imod ham har
været i vort Eje samfulde ni Aar. Men Gud

ske Pris, at det endnu er Tid. For det Bryllup skal Ingeborg ikke mere nære nogen Sorg.“

„Men Du ved jo ikke“, sagde Kristjern, i hvem Modsigelsesaanden steg op, „om denne Anklage er sand. Hvad Magt ligger der paa slig en Strimmel Skind? Astrid kan have indbildt sig alt dette udi sin Græmmelse over, at hendes Søn træller i Venderland, medens Ubbe sidder i hendes Gaard. Hun kan have skrevet det i Vildelse — dette Vidnesbyrd er slet Intet at bygge paa.“

Er det din Agt at tage denne lumpne Forræder i Forsvar, da vil jeg sige Dig det forud, at alle Ord ere spildte paa mig. Vil ingen Anden tage Eftermaal efter Erik Nielsøn, saa vil jeg.“

„Da handler Du og aldeles usindigt. Betænk, at intet Ting i Danmark vil fælde Ubbe, saa længe der ej gives andre Vidnesbyrd. En saadan Sag vil ende med Spe og Spot for Dig, og Ingeborgs Rygte vil Du forspilde. Brænd denne usle Lap og te Dig ganske, som om den aldrig var kommen Dig for Øje, thi stor Ulempe vil flyde af dette.“

„Og give Ingeborg til en Mand, hvem saadan Mistanke klæber ved; Er Du fra Vid og Samling?

„Det er ikke jeg, men det er Du“, svarede den Gamle heftigt, „om Du vil lade denne gode

Gaard gaa fra sin Datter for en opdigtet Fortællings Skyld.“

„Jeg giver ikke Ingeborg til en Nidding, om han saa ejede ti saadanne Gaarde“, sagde Holmsten. „Desuden er Flintholm ikke Ubbes; Eriks Søn kan en Gang komme tilbage.“

„Du ved ikke, om det er en Søn.“

„Det slutter jeg mig til deraf, at Astrid opfordrer sit Barn til at tage Hævn.“

„Og hvordan skulde han og nogen Sinde faa Kundskab om, at Flintholm er hans? Sikkerlig er denne runkne Strimmel Skind hans eneste Adkomst. Nu er den i dit Værge, og han eller hun er Træl et Sted fjærnt herfra, om ikke længst død. Hvor skulde Du kunne finde ham eller han Dig? Jeg siger endnu, at det eneste Rette er at tilintetgjøre denne Skrift og lade Alt gaa sin vante, gode Gang.“

„Siger Du det en Gang til“, udbrød den ærlige Holmsten forbitret, „da er Du ej bedre end Niddingen derovre“.

Den Gamle kastede sig arrigt tilbage paa sit Leje og svarede Intet dertil, men Holmsten lagde med Fingre, der rystede af Ophidselse, sit lille Dokument ind paa dets Plads i Spændet og forlod sin Faders Rum.

Holmsten gik et Par Gange frem og tilbage i Adelstuen og maalte den fra Væg til Væg med store Skridt! han førte endnu den højre

Fod noget stift. Derpaa aabnede han Nedredøren og tog Vejen imod Ildhuset.

De fleste af Huskarlene vare samlede; nogle vare i Færd med at gaa til Sengs. Holmsten gik hen til Arnen og sagde højt:

Skuden skal gøres klar. I Morgen ved Daggry sejle vi.“

Der blev livligt i det store halvmørke Rum efter den Meddelelse. Kvindfolk og Karle sprang halvt paaklædte ud af deres Rum; hele det talrige Tyende kom paa Benene. Huskarlene havde vel for saavidt deres Vaaben i Orden og Skibskisterne kunde snart gøres i Stand, men paa Snekken var fuldt Arbejde i flere Timer, og for Signil, som havde den vanskelige Opgave at skaffe de fornødne Levnetsmidler, var Fristen stakket. Holmsten var imidlertid strax gaaet ned til Bryggen for selv at lede Arbejdet. Han havde allerede i flere Dage omgaaedes med Tanken om at komme afsted, om end han havde anset det for rettest at holde sig hjemme endnu denne Uge til Ende. Men nu var han bleven betagen af Tanken om at finde Erik Nielsøns rette Arving, være sig Svend eller Mø, iblandt Venderne; det var Holmstens Natur at tage glubsk paa enhver Ting, især naar han blev ægget ved Modstand, og derfor maatte han ufortøvet afsted, ud paa en Rejse, der ikke kunde give ham nogetsomhelst Haab om at finde, hvad

han søgte, thi Danerflaadens Tog gjaldt Rygen, vidste han, og for ham at vove sig ene ind i Vendlands Skove og Ufører, selv om hans Huskarle vilde indlade sig paa noget saa halsløst som at følge ham, vilde være den rene Undergang. Men noget saadant overvejede Holmsten aldrig, naar han blev optagen af en Tanke. Kunde det ikke bære, kunde det briste; men det gik her, som saa mangen Gang før og siden, at Gud er Daarernes Formynder, og Holmsten fandt den han søgte, endnu inden han blev sig bevidst, hvor umuligt et Maal han sigtede imod.

Til sine Huskarle nævnede han Intet om sin lønlige Bagtanke; til dem hed det foreløbig end, at han vilde opsøge Flaaden under Rygen og at de skulde se til at indhente, hvad de havde forsømt. Da Vinden var stik Sønden, valgte Holmsten at gaa Nord om Falster; første Nat ankrede han op i Grønsund og stod tidlig den anden Morgen ud i Østersøen for en strygende Kuling at Syd-Sydvest. Allerede skimtede Holmsten fra sin Lyfting, hvor han stod til Rors, de hvide Kridtklinter forude, da først et, saa endnu et, saa tre, saa Sejl ved Sejl dukkede i Synskredsen, indtil det blev til en hel Flaade paa Hundereder af Snekker. Det maatte vel være Danerflaaden; det var ikke muligt andet. Men hvad skulde han saa gjøre? Kunde han overtale Folkene til at følge sig paa sit fortvivlede Fribyt-

tertog? „Nu faa vi at se“, brummede Holmsten for sig selv. „Allerførst maa vi have at vide, om disse mange Langskibe og Kogger have faaet Noget ud af deres Rejse. Sikkerlig dog, siden de saa hurtigt vende hjem efter.“

Nærmere og nærmere kom de med voxende Sejl og duvende Stavne. Mere og mere skjelnede man de kongelige Farver paa det forreste Langskib: Sejlenes gule, blaa og røde Stave; man saa de høje Taarne over For- og Agterstavn lue af Guld og blanke Nagler i Middagssolens Glans. Andre hartad ligesaa prægtige Skibe fulgte det med høje Master og vajende Vimpler. Holmstens Huskarle søgte frem i Saxen for med Skjoldegny at hilse Kongeskibet, naar det skød dem forbi. De udpegede imidlertid nu et, nu et andet af de andre Skibe, hvis Fører de kjendte snart paa Farven af de malede Skibsskjolde, snart paa det Dyre- eller Fuglehoved, der kronede de vældigø Snabler over Stavnene. Nu kom Kongeskibet; med let krængende Styrbords-side strøg det tæt forbi i Læ af Holmstens Snekke. Kongen selv stod i Lyftingen. Et vældigt Hærraab, ledsaget af dundrende Vaabenlarm, var de brave Huskarles Hilsen, hvilken ej mindre kraftigt blev givet tilbage fra Stavnboerne paa Kongeskibet. Ved Roret stod Holmsten og svang sin Hat. Kongen blev ham vaer og tilraabte ham muntert i Forbisejlingen:

„Vend om, Holmsten! Du kommer for første Gang for silde.“

„Just som Holmsten vendte Blikket fra det allerede et godt Stykke fjærkede Kongeskib, strøg Asbjørn Snares Knor ham forbi lige i det førstes Kølvand. Den muntre Herremand bøjede sig frem med Haanden krummet som en Raaber for Munden og tilraabte Holmsten:

„Hørte I Bulderet, der Svantevit faldt?“

„Er Arkon taget?“ skreg Holmsten.

Asbjørn svingede med sin Hat til Svar, medens nye Skibe gled frem. Det var hele den jyske Ledingsflaade med Bisp Sven i Spidsen. Dem fulgte i nogen Afstand Fynboerne.

Nu kom Gnemer Falstring med Ejlandenes Banner vajende fra sin Lyfting.

Ude til Øst saas en Afdeling, som nys havde skilt sig fra Hovedflaaden. Det var Skaaningerne, som under Erkebisp Eskils Banner satte Kaas efter Hjemmet. Men nu gled den sjællandske Ledingsflaade frem og endelig kom duvende op det stolte Langskib, som førtes af Roskildebispen; thi det var altid saa, at Absalon Asgersøn var i Spidsen, naar Flaaden drog ud, men bagest, naar de vendte hjemad.

Fra Langskibet blev der vinket og viftet; Sejlene faldt. Holmsten lagde Roret i Læ og strøg tæt ind paa Langskibets Bagbordside. I samme Nu sprang en Ungersvend fra den høje

Skibsbord ned paa Holmstens Snekke, idet han med et Greb omfattede Mastens Støttetove; Holmsten fik en Hilsen af Biskoppen, som selv stod til Rors; saa hejsedes Sejlene atter, og i næste Nu laa Hundrede af Bølger mellem de tvende Skibe.

Den raske Ungersvend, de saa uventet havde faaet indenbords, skyndte sig op paa Lystingen til Holmsten.

„Nu i Guds Navn!“ raabte denne sin Gjæst i Møde. „Er det Dig, Sigurd? Hvordan smager saa det nye Liv Dig? Nu kunne vi da ret faa Underretning om, hvad Bedrifter I have øvet.“

„Store Bedrifter har jeg ikke at melde for mit eget Vedkommende“, svarede Sigurd „men tillad mig, inden jeg fortæller noget Nærmere om vor Ledingsfærd, at forelægge Dig et Spørgsmaal, som saare ligger mig paa Hjærte at faa Svar paa: Har Du ikke i den Skatkiste, Du for ni Aar siden tog i Wilzernes Land, blandt de mange Smykker ogsaa en Broncespang? Den er af ringe Værd for Dig, men for mig af desto større, thi den har tilhørt min Moder.“

„Alle Uvætter! Er det ikke netop for den Spangs Skyld, jeg har gjort denne Rejse. Saa er det *Dig*“, vedblev han og gjorde et ikke ringe Forsøg paa at knuse Sigurds Haand i sin, „der er Eriks og Astrids Søn. Hvor hestedumt, at det ikke strax faldt mig ind! Og saa har

Du gaaet der i ni Aar og været Træl paa Thorestad, medens det er Dig, der er eneste rette Ejer af Flintholm og Næs. Ja det gaar tidt sælsomt til her i Verden.“

„Er det muligt? udbrød Sigurd. „Erik Nielsøn, som blev dræbt af Venderne, var min Fader! Hvor mangen Gang har ikke Signil fortalt den ulykkelige Tildragelse! Saa kan jeg tænke, at Du har fundet Spangen, Holmsten Kristjernsøn, eller rettere, at Du først nylig er bleven var den Skindstrimmel, den indeholdt. Hvad stod der at læse paa den?

„Du skal ret strax faa den at se“, svarede Holmsten, „thi jeg bærer den hos mig. Men nu ville vi først have Snekken vendt og sat Kaasen hjem efter. Jeg har udrettet mit Ærinde i Venden, og Folkene finde det sagtens underligt, at vi ikke alt have søgt Kølvandet paa Bispeskibet“.

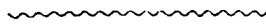
„Dog endnu først Et“, bad Sigurd. „Har Ingeborg . . . har Ubbe Finsøn . . .“

„Nej, ved min Oldefaders Sjæl!“ raabte Holmsten, „har Ubbe Finsøn ikke drukket Bryllup med Ingeborg og skal aldrig gjøre det. Den Nidding er det, som har underkjøbt Venderne til at overfalde Flintholm, og det er det Allerførste vi nu skulle tale om, hvorledes det bør os at hævne din Faders Død, om vi skulle

stævne Ubbe for Landsting, eller hvad der er kortere og bedre: slutte Mandring om Gaarden og brænde ham inde.“

Dermed kastede Holmsten Roret i Læ og raabte ud over Skuden:

„Klar til at vende!“

Fjortende Kapitel.

Det rygtedes til Frejlev og de omliggende Byer, at Herredsskibet var under Opsejling i Sundet, og ad alle Veje og Stier ilede Mænd, Kvinder og Børn til Kongsgaardens Brygge for at tage imod de Hjemvendende. Strandbredden var allerede sort af Mennesker, da den høje Skibssnabel, fulgt af det stærkt buede Raasejl, gled frem bag Skovhovedet, der begrænser Bugten mod Syd, og hundredfoldige Hurraraab rullede hen over den krusede Vandflade, da man saa det dybtgaaende Fartøj, der næsten dyppede Skibsskjoldenes Underkanter i Søen og saaledes i Afstand viste, at man ikke vendte tomhændede hjem. Paa Strandbredden blev der holdt ivrig Raadslagning om, hvorledes man paa bedste Maade skulde modtage de brave Krigsmænd, hvis Madposer sagtens vare dygtig slunkne og Øldunke forlængst tomme; Mændene skød i Hast sammen, ridende og kjørende Bud gik afsted

til Kjettinge og de nære Gaarde, og da Skibet omsider lagde ind til den lille Pælebro, blussede Ilden lystigt under Gryder og Kjedler inde paa Strandbredden mellem de store Graastene, og Kvinderne vare i fuld Virksomhed med at koge Øl, stege og rede til Nadver under aaben Himmel. Atter rullede fra Strandbredden et rungende Hurra ud over Søen; denne Gang vendte det ikke ubesvaret tilbage; Hatte og Kabudser svingedes i Luften, Hovedklæder viftede og Navnene Arkon, Svantevit, Absalon og Kareuz hvirvlede fra Mund til Mund mellem Tusinde Velkomsthilsener og glad Ordvexel. Imidlertid vare Landgangsbroerne lagte ud fra Skibet; de første Mænd gik fra Borde. De førte sig saa stivt med stramme, lige Arme og alvorlige Miner. Der gled ligesom en Skygge over Alles Ansigter, og der blev stille i et Nu. Det var de Saarede, som bares i Land. Efter den forreste Baare kom en anden, en tredie. En stærk bølgende Uro opstod; Mange trængte sig frem for at se, en eller to Kvinder hørte man græde. Men saa begyndte Jubelen paany; de Saarede vare førte bort, og de Bedrøvede havde fulgt Baarerne; nu var det alle de friske, djærve Karle, som mylrede i Land, Alle belæssede med deres rige Del af Byttet, foruden det Læs af Nyheder, Bedrifter og Oplevelser, som tyngede mangan. En endnu haardere end Tværsækken.

Derpaa skete Indbydelsen til Nadvermaaltidet, til at samle sig i Grupper om de forskjellige Baal, saa Mange som kunde faa Plads, og Solen sank og Skumringen bredte sig, inden Nogen tænkte paa at bryde op. Saa droge de flokkevis bort under munter Sang, Latter og højroset Tale, indtil lidt efter lidt Stemmerne tabte sig i Skovene og ad den krumme, hvide Strandbred.

Ogsaa Gunild fra Næs havde været der; hun vidste, at Bent var gaaet ud med Herredsskibet, og det havde ikke huet hende, der hun hørte, at Holmsten, hans Husbond, var hjemme og Bent taget i Leding. Det var ikke godt at vide, hvad slig stille, dyb Natur som Bent kunde finde paa. Nu havde han i de mange Aar gaaet med sin tavse, trotaste Kjærlighed, og da han endelig fik Mod til at aabne Munden, gav hun ham et Nej; Gunild nagedes svart af den Tanke, at Bent havde søgt Døden og at hun aldrig mere fik ham at se. Ak, det var endda ikke hendes eneste Nag. Ene som altid var hun kommen til Frejlev; ene stod hun i den store Mængde, thi de, som ved Fødsel og Slægt vare hendes Lige, skyede hun at slutte sig til, for ikke at blive overset af dem, og de, som af Vilkaar vare hendes Lige, ansaa Gunild for stolt. Hun holdt sig derfor ogsaa tilbage. Paa Hjørnet, som dannedes af Vejen op til Gaar-

den og Strandgjærdet, stod hun blandt de Bageste og saa Skibet lægge til. Hun stod højt og alligevel saa langt fra Bevægelsens Midtpunkt, at hun kunde se hvert Ansigt, som kom over Landgangsbroen, uden selv at blive bemærket. Allerede inden Skibet var fortøjet havde hun mønstret over Halvdelen af Besætningen, thi saa mange, som havde kunnet faa Plads, trængte sig frem i Stavnen; men iblandt dem var han ikke. Saa kom de Første over Broen, dem med Baarerne. Det gav et Gys i hende, der hun blev den Første vaer, og i den indtrædende Stilhed troede hun at høre sit eget Hjerteslag. Der var et Navn, som summede fra Mund til Mund, et kort Navn. Det blev mumlet ikke langt fra hende, og hun behøvede blot at have spurgt de nærmest Staaende for at faa at vide, hvad det var for et Navn; men hun vovede det ikke. Aa Gud! Det var og uforment; nu saa hun dem komme bærende op fra Stranden ad Vejen til Kongsgaarden; de vilde komme lige forbi hende. Der traadte den forreste Bærer ud af den mylrende, til Siderne vigende Mængde. Hvor var det Ansigt alvorligt, hvor bare de strakte Arme tungt! Var det en Saaret eller en Død, der laa paa Baaren; hun vovede næppe at hæve Blikket, saa hun kunde faa at se, om Ansigtet var tildækket eller ikke. Det var Bent. Deres Øjne mødtes, da de bare ham forbi, Det

var, som skulde hendes Hjærte briste; de mylrende Folk, Skibet, Strandbredden: Alt løb i et for hendes Øjne. Mekanisk fulgte hun efter Baaren og kom ind ad Borgeleddet lige bag efter den. Medens de passerede Udhusene, kom den anden og tredie Baare forbi hende, thi hun dvælede af Undseelse noget, medens det Spørgsmaal krævede Løsning, hvad hun skulde svare, naar de spurgte hende, og hvad Adkomst hun skulde fremføre. Dog tabte hun ikke den første Baare af Syne.

Der vare mange Mænd og Kvinder omkring den anden og tredie; der blev talt højt, grædt og løbet frem og tilbage. Hun forstod, da hun atter gik forbi, at de skulde føres videre samme Aften til deres Hjem; det var to Karle længer Vest fra. Der var ingen Frænder ved Bents Baare, Ingen, som tænkte paa at føre *ham hjem*. Saa fremskyndede hun atter sin Gang og naaede op til Døren, ad hvilken Mændene havde bragt ham ind. Hun mødte dem i Fremhuset, som de vendte tilbage.

„Er det til Døden?“ spurgte hun med al den Ro i sin Stemme, hun evnede at byde over.

„Ingenlunde“, svarede den ene af Karlene. „Det er et dybt og svært Saar, som han sagtens vil mindes al den Tid, han lever; dog er han i god Bedring.“

„Kan jeg se ind til ham?“ spurgte hun med lettet Hjærte.

„Det kan Du godt. Der ere Folk hos ham.“

Gunild gik ind i Stuen. Hendes Knæ rystede under hende, saa hun næppe kunde bære sig det korte Stykke hen til den lukkede Seng, paa hvilken hendes Ven var bragt til Hvile. Hun traadte ind ad Sengedøren; en gammel Kone og Husfruen selv stode derinde og saa deltagende paa den Saarede, som af Udmattelse atter havde lukket sine Øjne.

Da Gunild traadte ind, aabnede han dem, kjendte hende og hviskede mat:

„God Kvæld, Gunild!“

Saa faldt han i Søvn.

„Er Du i Slægt med ham?“ spurgte Husfruen og saa paa Gunild.

„Jeg er hans Søster“, svarede Gunild. „Kan jeg blive hos ham i Nat?“

„Det kan Du godt. Nu skulle vi bringe Dig noget Vin og lidt varm Suppe herind. Han er saare mødig af Rejsen. Karlene sagde, at Saaret var ikke saa slemt.“

„Den gamle Kone og Husfruen gik stille ud af Døren. Gunild satte sig paa Sengefjælen og saa Bent i Ansigtet med tungt Sind.

Noget efter kom den Gamle igjen. Da Gunild hørte hende i Frammerset, listede hun

hende i Møde og tog Suppen og Vinen af hende.

„Er Du ikke Gunild fra Næs?“ spurgte hun.

„Jo“, hviskede Gunild.

„Jeg mente nok, at have set Dig før. Du gaar lidt omkring og sælger Billeder, eller gjør Du ikke det mere?“

„At og til.“

„Her er nogle Klude, jeg tog med, hvis Saaret trænger til ny Forbinding, og lidt Olie. Forstaar Du at lægge det om?“

„Tak! Tak! Jeg tænker nok.“

„Giv ham nu Suppen, mens den er varm, saa sover han desto bedre. God Nat! Jeg skal høre herover i Morgen tidlig.“

Gunild gik tilbage til Sengen og vakte med Blide den Sovende. Hun førte Skeen til hans Mund og havde den Glæde, at han tømte Skaalen. Der blev Intet talt imellem dem, og inden Gunild havde sat den tomme Skaal fra sig, sov Bent igjen. Gunild lukkede saa Lugen og satte sig paany ved hans Leje.

Hun vaagede en Time eller to, men da den Saarede vedblev at sove trygt og fast, kom der ogsaa lidt efter lidt Ro og Stilhed i Gunilds Sind; hun lænede sit Hoved mod Panelet og faldt selv i Blund. Da hun vaagnede, var den korte Sommernat til Ende, Morgenlyset trængte

som fine, skarpe Soltraade ind ad Sprækkerne ved den lukkede Luge. Bent laa vaagen og saa paa hende. Da deres Blikke mødtes, smilede han.

„Har Du siddet der den ganske Nat?“

Hun nikkede.

„Det var uforfødt, kjære Gunild! Jeg trængte ikkun til Søvn, til Hvile og Ro. Og jeg har sovet som aldrig før, tror jeg.“

„Ja, Gud ske Lov! Føler Du ikke Smerte?“

„Aa, jeg kan mærke det“, svarede Bent og smilede paany til hende.

„Skulle vi nu ikke lukke lidt Lys og frisk Luft ind og se til Saaret?“

Lidt Lys og frisk Luft har jeg intet imod, men Saaret tror jeg ikke der skal røres ved. Du har vel ikke Noget, Du kunde give mig at drikke?“

„Vil Du have noget Vin?“

Hun rakte ham Bægeret, og han drak med Begjærlighed.

„Tak, Gunild! Hvor jeg har det godt nu: Jeg vil snart blive karsk, føler jeg.“

Gunild havde aabnet Lugen og atter taget Sæde paa Sengefjælen. Han laa stille og saa paa hende.

„Saaledes have vi aldrig før siddet sammen“, sagde han og tog hendes Haand.

Hun lod ham beholde den og sad taus og

saa ned for sig. Han begyndte flere Gange paa en Samtale, men hun gav kun korte Svar, og hver Gang hun aabnede Munden for at tale, bævede hendes Læbe som til Graad.

„Gunild!“ sagde han. „Ser jeg ret, da er der Noget, som ligger Dig paa Hjærte, Noget, som Du ønsker at sige mig.“

Hun sank ned paa sine Knæ foran Sen-gen, skjulte sit Ansigt i Skindfelden og hulkede højt.

Bent forsøgte med megen Anstrængelse at hæve sig op fra sit Leje; men da Gunild mærkede hans Bevægelse, løftede hun hastigt sit Hoved i Vejret og udbrød med Angst: „Nej, nej! Lig stille, Bent! Jeg skal sige Dig Alt — o, Gud! Om Du end støder mig fra Dig i Vrede og med Haadingsord, skal Du vide det. Hvor har jeg ikke længtes efter at knne skrifte for Dig!“

Hun begyndte at fortælle ham om det store Maal, der i saa mange Aar havde optaget al hendes Tanke, for hvilket hun havde kjæmpet og arbejdet, og sluttede med at fortælle Samtalen med Ubbe og Mødet med Sigurd.

„Gunild! Gunild!“ udbrød Bent med saa dyb en Hjærtesorg i sin dumpe Stemme, at den skar hende gjennem Marv og Ben. „Nej, nej! Det kunde jeg aldrig have troet om Dig, fortalte Du det ikke selv. Nej, nej! Forraadte

Du vort gode Land til de nedrigste af alle Fjender, Kristne til Hedningerne . . .“

„O, ti og hør mig til Ende! Ti, allerkjæreste Bent! Jeg holder ikke ud, at Du taler saaledes til mig. Aa, Du ved ikke, hvor jeg har lidt, hvor jeg har bødet derfor siden!“

„Og Ubbe paa Flintholm! Da skal aldrig den Nidding ægte Ingeborg — ha! men det er vel alt sket Er det?“

„Nej, endnu ikke; men hør videre, Bent! Afbryd mig ikke . . .“

„Saa var det derfor, Sigurd ikke vilde nævne, hvem han gik Bud for. Aa, han vidste nok, hvordan jeg havde taget mod slig en Tidende.“

„Forskyd mig ikke uhørt“, bad Gunild og løftede de vaade, uimodstaaelige Øjne i tryglende Bøn. Men Bent vendte Hovedet bort, fæstede Blikket paa den aabne Glug og svarede mørkt:

„Hvad taler Du om at forskyde? Vi have jo Intet saadant med hinanden at gjøre. Det har Du en Gang sagt mig. Havde jeg den Kvæld haft Anelse om, hvor højt dine Tanker gik — og hvor dybt Du skulde ned for at virkeliggjøre dem —! Aa, Gud; jeg sad der og snaktede om to Skovlodder!“

„Du har Ret, Bent“, sagde Gunild lavmælt og med Græmmelse. „Du bød en Lykke større,

end jeg skjønnede, og jeg viste den bort med Hovmod. Jeg tror ikke, at Du mærkede den Gang noget Hovmod i mit Svar, men det var alligevel i mit Hjærte. Tykkes Dig ikke og, at det var dristigt, veldristigt, Bent, af saadan en ringe Svend, som Du er, at bejle til en god Bondedatter! Du burde jo dog vide, at jo mere arm, saadan Mø er, desto mere hoffærdig. Og kunde Du ikke skjønne det, uden det skulde siges Dig, at hun nærede en eller anden afsindig Drøm om at vinde hele Herligheden igjen! Ved Du ikke, at i det Stykke ere de Alle ens?“

Bent vedblev at se op imod Lugen og svarede ikke.

„Det gjør ingen Ting, at slig en Mø kommer fattig og hjælpeløs til Smaakorsfolk, som tager sig af hende, giver hende baade Hus og Føde og Klæder; hun er dog i sine egne Tanker større end nogen af dem og viser dem i Grunden en Ære ved at bo hos dem. Hun tager ikke Del i deres Sorger og Glæder; hun bøjer sig ikke ned til det, som angaar dem, har Intet at skaffe med deres ringe Stræben, deres fattige Sejre i den daglige Livskamp; hun gaar sin egen høje Vej alene, og kommer en trofast Ven, men en af Smaakorsfolkene, og byder en hjælp-som Haand, fordi han i sin Uforstand tror, at det er Noget, han evner at række, saa takker

hun mildt, ryster blidt paa Hovedet og lader ham gaa. Og saa gaar hun med sine høje Tanker — hvordan var det, Du sagde Bent? — saa dybt ned, som hun kan komme, rækker Haand og laaner Øre til selve Forbrydelsen, døver hver Følelse af Pligt og Ære . . .“

Bent havde fæstet sine Øjne paa Gunild; der var en saa bitter Selvhaan i Klang af hendes Stemme og i hvert Ord, at han forundret vendte sit Blik imod hende. Han havde fra sin Barndom af været vant til at betragte sig som hendes naturlige Værge i alle Forhold, saa han uvilkaarlig følte Trang til at maatte tage hende i Værn mod denne skaanselløse Anklage. Gunilds Blik var fæstet paa hans Ansigt, men det var alligevel, som om hun ikke saa paa ham, som om hun kun stirrede paa sit eget Skyldbræt og kun ventede paa, at det i næste Nu skulde styrte knusende over hende.

„Gunild! Gunild!“ afbrød Bent hende. „Hvor kunde Du dog gjøre det?“

Det var den eneste Stræng, hans Smerte havde, den eneste Tone, som uophørligt vedblev at klinge.

„Hvor kan man styrte sig i Afgrunden, naar man bliver svimmel?“ svarede hun heftigt. „Naar Du vidste, hvilken Svimmel, der greb mig, da Ubbe tog Vægten og begyndte at veje alt det Guld og Sølv, for hvilket jeg kunde købe

Næs tilbage! Jeg kunde i den Stund have solgt min Sjæls Salighed. Og den ene Dag gik efter den anden. Hvert ulmende Nag blev kvalt ved Tanken om det store Skridt imod Maalet. Alle-rede Morgenen efter, at jeg om Aftenen havde faaet Løfte af Sigurd, samlede jeg de Billeder, jeg havde og gik ind i Landet. Den ene Rejse til, og saa aldrig mere! Saa Næs, egen Gaard og Grund, Fædrene-Gaard og Grund, aldrig mere. Slid og Trældom, og de utallige Ydmygelser, den Krammen ud og ind, Ramsen op. Jeg vidste ej Andet, end at Sigurd var sejlet til Venden, jeg mente endog, at den gode Gjerning, jeg havde øvet mod ham, vejede fuldt og vel op imod det, som kunde være Uret i min Færd. Var ikke jeg gaaet, vilde han have faaet en Anden. Han kunde faa Ti for En, sagde han. Men saa da jeg var paa Hjemvejen, og jeg begyndte at kunne vente paa Frugterne af mit Forræderi, kom der nu og da en jagende Angst og Uro over mig. Hyppigere og hyppigere kom den igjen; naar jeg bag Skoven saa Røgen fra en Arne, fo'r det igjennem mig med Rædsel: der ere de! Alt nu gaar det løs hele Landet over med Brand og Mord. Det vilde være kommen alligevel, sagde jeg til mig selv; men ihvor ofte jeg gjentog disse Ord, de formaaede ikke at dæmme for Angsten og Naget. Jeg fo'r op ved hver Lyd om Natten, min Søvn var et

Mareridt, myrdede Kvinder laa over mit Bryst, blodige Barnelig væltede sig ved min Side. Hvor tænkte jeg da mangen Gang paa den Forræder Judas, og mangen Gang paa, at jeg maatte vel ende som han. Nej, Bent! Du fatter ikke, hvad det vil sige at slæbe om med en Syndebyrde, hvor den har Evne til at voxer, saa liden den fra først af tykkes! Hvor bad og tryglede jeg dog Vorherre om at tage den fra mig, om at frelse mig fra Fortvivlelse om at standse min Synd i sine Følger, om det var muligt. Ja, hvor skulde det være muligt? For Gud ere alle Ting mulige, hviskede jeg til mig selv; Venderflaaden kunde omkomme paa Havet. Saa vilde Du dog have Sigurds Blod over Dig — aa, jeg øjnede ingen Redning!“

„Stakkels Gunild!“ sagde Bent mildere. „Det var dog ogsaa grueligt, at Du kunde lade Dig lokke til saadan Handel. Jeg kunde have troet det om mig selv, om enhver Anden — kun ikke om Dig, Gunild.“

„Saa husker jeg ogsaa en Nat, jeg var saa knuget og ulykkelig, og jeg bad saa hardt og inderligt til Gud, og mindede ham om, at Peter, hans store Discipel, var saa svag, at han svor dyre Eder paa, at han ikke kjendte sin Herre. Han fik dog fuld Tilgivelse, kunde da ikke jeg, en enlig, vejløs Kvinde, finde Bod for min Vaande, finde Tilgivelse for min Skyld!“

Jeg solgte alle mine Sager og kom hjem. Ikke et Ord havde jeg under Vejs hørt om Ledingsflaaden, og jeg vovede ikke at føre det Æmne paa Tale. Men det Første, jeg gjorde, da jeg var kommen ind i min Stue, var at tage frem den Forræderløn, Ubbe havde givet mig, og gaa til Flintholm med den. Ubbe fo'r forbitret imod mig, da jeg traadte ind i Stuen, hvor han var.

„Taabeligt handlede jeg, der jeg betroede Dig at gaa Bud og betalte det i dyre Domme.“

Jeg stirrede forundret paa ham. Da han saa min Uvidenhed, fortsatte han uopfordret:

„I Stedet for at aflægge sin Hilsen paa rette Sted, løb Knøsen til den Roskilde-Bisp og plaprede Alt ud til ham. Alene tyktes han at have fortiet dit Navn; men det kan han røbe naarsomhelst. Han fik Friheden til Løn og er paa Biskoppens Skib. Og hele Flaaden gik ad Venden til i Stedet for til Norge.“

Da var det, som et Læs blev væltet fra mit Bryst, og jeg lo højt af Glæde ved den Tidende.

„Ja, Du kan maaske le, din forbandede Kvinde!“ skreg Ubbe; men ikke blot er en stor Fordel sluppen os af Hænde, men tillige en Lejlighed, som sent kommer igjen, til at vise Hertugerne en Tjeneste, og det vil gaa ud over mig, naar Venderne atter sætte Fod paa vor Ø.

Thi det ender dog en Gang med, at Vore komme hjem med braadne Pander, og da kunne vi tage Følgerne. Danerne vide ej, hvorledes de skulle brovte af deres Sejre, fordi de nogle Aar paa Rad have set Lejlighed til at snige sig op ad Floder og Indløb og brænde nogle Gaarde og Huse. Som om det nyttede det Mindste! Venderne ere et saa stort og mægtigt Folk, at det er Daarskab at begynde Ledingstærd mod dem. Hvad Øjeblik de finde paa at samle sig og styre hertil, kunne de i en Haandevending tage hele Riget fra Kong Valdemar. Men saa ville vi faa at se, hvad Vinding vi faa deraf. Har Du ikke tænkt paa, at jeg skal have mine Penge igjen? Dem mener Du vel ikke at have fortjent?"

Ingenlunde, svarede jeg. Længe nok har det angret mig, at jeg lod mig overtale til at gaa i Ledtog med slig en Forræder, og Gud være priset og takket, at Sagen har taget den Vending!

Saa satte jeg Pengeposen paa Bordet foran ham, saa det raslede i hvert Stykke, og føjede til: Her er hver Mark og Øre af disse Judaspenge. Det var just mit Ærind hid i Dag, at bringe Dig dine Pendinge igjen, Thi selv Næs, mærker jeg, vil blive mig for dyrt til den Pris.

Men da skulde Du have set, hvor hvid han blev af Skræk.

„Du tænker dog ikke paa at angive mig? Du indbilder Dig vel ikke, at Du gaar fri, fordi Du bringer Pengene igjen?“

„Jeg har ikke i Sinde at angive Dig eller Nogen. Jeg kan have nok i min egen Del; men aldrig kan jeg noksom takke og love Herren, at dette onde Anslag naadig blev afvendt, og aldrig nogen Sinde oftere skal Du henvende Dig til mig, naar Du sender slige Bud.“

Da førte Bent sin usaarede Arm frem og strøg med Haanden blidt og kjærtegnende over begge hendes, som laa knugede fast i hinanden paa Felden.

Der var stille imellem dem en Stund. Om-sider sagde Bent deltagende:

„Saa har Du endnu en lang Vej til Næs, stakkels Gunild! Bliver den kun ikke *for* lang!“

„Jeg er færdig paa den Vej“, svarede hun sagte. „Jeg har faaet Øjnene op for, at den Vej, jeg troede førte til Næs, gik lige imod Helvedes Afgrund.“

„Det er dog stort alligevel, Gunild, at Du har kunnet samle saa mange Penge, Du alene. Jeg tror nok, at jeg har nogle faa Mark paa Kistebunden, som vi kunne lægge til. Vi kunne jo prøve, naar vi stræbte begge To jeg

har dog ingen Brug for dem, og dersom Du“

„Nej, nej, allerkjæreste Bent! Jeg har ikke mere Næs i mine Tanker. Du kan vel vide, at et Forsæt, som har slaaet saa dybe Rødder i en Sjæl, som dette i min, ikke er blevet opgivet paa en Gang eller uden alvorlig Kamp og nogen Smerte. Men jeg har haft Tid til at overveje, og det er ikke et løst Ord, naar jeg siger Dig, at jeg er færdig paa den Vej.“

„Det kom dog aldrig i mine Tanker“, sagde Bent grundende, „at det var til at løse Næs, din Hu stod.“

„Men tror Du ikke“, sagde hun og saa inderligt og alvorligt paa ham, „at Vorherre visselig har tilgivet mig? Hvor forunderligt hørte han ikke min Bøn, da jeg bad om, at al Ulykke maatte afvendes, og jeg ikke selv øjnede noget Raad!“

„Det tror jeg, han har. Det tror jeg saa vist, han har.“

„Og saa vil ogsaa Du, kjære Bent“, vedblev hun med sagtere Røst og sænkede Blikke, „ikke aa, jeg har foragtet mig selv saa dybt for dette Fald, jeg har handlet saa lavt og ringe, at det tyktes mig, jeg aldrig mere stod til at rejse. Vil Du ogsaa tilgive mig, Bent?“

„Jeg har jo Intet at tilgive.“

„Jo, den Sorg og Smerte, jeg har voldet Dig. Jeg saa nok, hvor uendelig sorgfuld og vred Du blev paa mig.“

„Allerkjæreste Gunild! Hvem kan være vred paa Dig? Og Du har altid staaet saa ene i Verden, dine Tanker, dine Idrætter, dine Sorger, al din Gang har været ensom. Det er ikke godt for Nogen, især for en ung Kvinde, at være ene. Enhver kan staa for Fald; havde Du haft Nogen til at støtte Dig, En, Du ret af Hjærtet kunde fortro Dig til, saa havde Du aldrig gaaet Ubbes Ærinde.“

„Aa, kjæreste Bent!“ hviskede hun og saa saa uimodstaaeligt, tryglende op med de brune, angergivne Øjne. „Vil Du? Vil Du?“

Bent fattede ikke ret, hvad hun mente; dog var det, som om han anede, at noget usigelig Helligt og Velsignet kom ham nær. Han saa spørgende paa hende; men som dragen af en stærkere Magt hævede hun sig op imod ham og nærmede sit Ansigt til hans. Da forstod Bent, at det var hans længe drømte Lykke, som kom ham nær; han slyngede sin usaarede Arm om Gunilds Nakke, og — deres Læber mødtes, langt og længe for første Gang.

Femtende Kapitel.

Naar det hænder, at Nogen fra ringe Kaar pludseligt løftes op i en høj og anset Stilling, ere vi vante til at se et Misforhold indtræde, idet den aandelige Udvikling ikke formaar at tage Springet med, som i ydre Henseende er gjort. Denne almindelige Regel var saa langt fra at gjælde for Sigurds Vedkommende, at det meget snarere var, som om der først nu var tilvejebragt den rette Ligevægt. Hans Frihedstørst havde været saa stor, at han evnede at tømme det gyldne Bæger til Bunden uden at beruses deraf, uden at vakle ved noget eneste Trin. „Saadant gjør Byrden“, vilde Bent sige; i alt Fald gjorde „Byrden“, at fra den Stund af, at Holmsten kunde hilse Sigurd som Sønnen af sin fordums Ven og trofaste Nabo Erik Nielsen paa Flintholm, antog den stærke, trohjærtede Hirdmand fuldt ud Sigurds Sag som sin egen; i Løbet af faa Timer var Sigurd bleven

ham som en kjødelig Søn, gjenfunden og vunden uden forud at have været tabt.

Noget før Aften naaede de med Snekken op under Skovhovedet, der imod Syd slutter sin Arm om Prierskovbugten. Holmsten lagde Roret op og holdt ind efter Lollandssiden, indtil han fandt Ankergrund, saa bød han Sejlet falde og lod kaste Anker.

Sigurd havde været forude og givet sine gamle Kjendinge. Huskarlene, som han nu saa uventet var voxet over Hovedet, en lille Meddelelse om Arkons Indtagelse og Svantevits Sønderlemmelse. Hvor tænkte han ikke paa de mange Gange, han havde siddet bag Aske-dyngen og med Andagt lyttet til, naar disse samme Huskarle fortalte om Vendland og Plyndringerne derovre! Hvor var der ikke nu vendt op og ned paa Alt!“

Da Holmstens vældige Røst fra Lystingen bød Sejlet falde og derpaa Ankeret, gik Sigurd agter ud og steg ad den lille Trappe op til Høvdingen.

„Hvad har Du nu til Hensigt, Holmsten Kristjernsøn?“ spurgte Ungersvenden. „Skulle vi raste her i Nat?“

„Det er min Agt“, brummede den gjæve Herremand, der alt havde sluppet Roret og havde Hoved og Arm dybt nede i den store Højsædekiste, hvis Laag var lukket tilbage mod

Stavnens høje Opstander. Endnu i samme Stilling rakte han en Haand bag ud imod Sigurd med tvende Bægere.

„Kan Du tage imod dem!“

Sigurd tog Bægrene, og Holmsten dukkede paany ned i Kisten og bragte som Bytte for Dagens Lys en stor Træbimpel. Derpaa lukkede han Kistelaaget, slog et Par Lemme op paa Siderne af Højsædets Armstød, saa at de kunde gjøre Tjeneste som Smaaborde, og satte et Bæger paa hvert.

„Ser Du nu, Søn!“ sagde Holmsten og skjænkede af Bimplen i de to Bægere. „Nu ville vi allerførst drikke et Bæger paa din Faders og Moders Minde og dernæst et paa din Fremtids Lykke, og derimellem skulle vi tale med hinanden om, hvorlunde vi bedst kunne udføre din Moders sidste Villie og komme den Nidding Ubbe Finsøn til Livs. Alt dette maa vi have paa det Rene, før vi sejle videre, og derfor har jeg ankret op her bag Pynten, for at ingen skal sladre om, at vi ere i Farvandet.“

Stavngjemmeren kom agter ud til Lyftingen for at høre Besked.

„I kunne gjøre Jer til Gode, Folk, med et af de smaa Ankere og derefter lægge Jer til at sove. Inden vi selv gaa til Køjs, skulle vi nok give Kuren Bud om, til hvad Tid vi lette, og hvorhen vi styre. Du kan blot lade Karlene

vide, at det første Sted, vi gaa i Land, næppe bliver ved Thorestad.“

Stavngjemmeren gik, og Holmsten satte sig op i Højsædet ved Siden af Sigurd. Solen var allerede gaaet i Skjul bag de store Skove paa Lollandssiden; Vinden var løjet stærkt af, men den sydlige Kuling fra om Dagen havde sat nogen Sø ind i Sundet. Det var med en Følelse af inderligt Velvære, at Holmsten lænede sig tilbage med høj Skammel under Fødderne, med det duftende Vinbæger ved sin Side og alle de aabne Skibsrums i Perspektiv under sig ud til Forstavnen, der i jævn, regelmæssig Takt hævede sig og sank i Dønningen, medens de grønne Skove inde paa Kysten uafbrudt vedbleve at neje sig imod Rælingen.

Holmsten havde krænget Brynjen af for ret at gjøre sig det mageligt og sad med Benet over Knæet i sin snævre, udstoppede Pansertrøje, sorte Læderhoser og bart Hoved. Det sorte Haar laa i tætte Krøller over den lave, røde Pande og de stærkt hvælvede Øjne med deres store, skinnende Øjenhvider gik uroligt frem og tilbage i Synskredsen som et Udtryk for de brydsomme Tanker, der gjærede indenfor.

„Ser Du, Søn!“ begyndte Holmsten. „Det gjælder om at tage med fast og sikker Haand paa Flintholmmanden, thi ellers slipper han os af Næverne. Har han ikke gaaet ud og ind i

min Gaard og andre Steder paa sine Listesko, uden at Nogen har kunnet se paa ham, hvor sort en Sjæl, der boede i ham, og er der Nogen, der har kunnet drømme om, at den Mand har Frændeblod paa sin Samvittighed? Nu er Thingfærd og Rettergang en forbandet lang og besværlig Vej; heller ikke have vi saa mange og fuldgyldige Beviser i vore Hænder, som der muligen kræves; Lovens Krogveje kjender Ubbe, men hverken Du eller jeg, og det kunde derfor hænde, at Ingen vilde erkjende vor soleklare Ret, og at vor Sag vil ende med Spe og Spot for os Begge. Derfor er det *mit* Raad, at vi gaa den lige Vej. Ved Ottesangstid sejle vi med Skuden ind ad Aagabet og omringe i Stillehed Gaarden. Derefter gaa Du og jeg ind til Ubbes Seng, og naar vi have faaet ham lys vaagen, fortæller Du ham, at Du er Erik Nielsøns Søn, og underretter ham om, at Du er kommen for at hævne din Fader. Dernæst trækker Du dit Sværd og støder ham ned. Naar dette er sket, gjøre vi Hærraab, Du nævner dit Navn, vi sætte Ild paa Gaarden og sejle bort. Det kribler mig i Fingrene efter en Gang igjen at blusse op, og megen herlig Vaabenleg maatte jeg gaa Glip af for en lumpen Fods Skyld. Men nu er denne Tanke kommen mig paa, og det helt brat, som det altid gaar med de bedste Tanker.“

„Og hvor sejle vi saa hen?“ spurgte Sigurd og havde Møje med at dølge et Smil. „Vi ere jo ikke i et fremmed Land, men i dit eget nærmeste Nobolav, og saa er der en Ting til. Kunne vi ikke undlade at brænde Gaarden? Det vilde tykkes Folk underligt, om jeg hjalp til at sætte Ild paa mine egne Huse.“

„For min Herre og Gud! Ja, Ja!“ udbrød Holmsten ærgerlig og vuggede utaalmodigt med sin Fod. „Men saa lad os finde paa noget Andet. Lad os tale derom med hinanden. Jeg ræddes for Thingfærd. Aldrig ført nogen Sag, Sigurd.“

Og saa talte de med hinanden, tømte deres Bægre til Slutning paa et lykkeligt Udfald og gik ned for at tage et kort Blund. Men der det gryede ad Dag, var alt Mandskabet forsamlet agter ude om Skibshøvdingen for at høre, hvad der nu skulde gøres. Derpaa steg Holmsten op til Roret, og Folkene gik til deres Pladser paa Rorbænkene. Det var blikstille. I den graa Morgendis skød Skibet langsomt frem gjennem det blege Vand under det hule Drøn af de mange og tunge Aarer, naar de rullede i deres Lejer og alle paa en Gang førtes i Tag tilbage. I Løbet af en Time havde de naaet Aagabet foran Flintholm, og ikke længe efter laa Skibet ved Broen. Fulgt af ti Mand steg Holmsten og Sigurd i Land og toge Vejen op

til Gaarden. De vare alle hærlædte, og det var ved Solens Opgang.

Ubbe traadte just ud af sin Sengedør, da Holmsten med sine mange Ledsagere traadte ind i Adelstuen. Flintholmmanden studsede ej lidet ved at se de mange Gjæster saa aarle og mest ved at se Sigurd ved Siden af Holmsten som dennes Jævnlike. End mere undrede det ham at se flere af sine egne Folk i Troppen, og at alt dette ikke var for det Gode, stod tydeligt nok prentet i Holmstens barske Aasyn. Mange Tanker løb ham rundt i Hovedet, men den rette Grund var han langt fra. Det maatte være hans Ledtog med Venderne, der var bleven forraadt paa en eller anden Maade. Gunild maatte have ladet Ord falde hin Kvæld til Sigurd, som havde ført Kongens Mænd paa Sporet, eller maaske var Gunild selv krævet til Regnskab og havde røbet ham! I hvorledes det hang sammen dermed, havde de ingen Vidner, Gunilds Udsagn kunde gøres til Løgn; der var ingen Grund til at tabe Modet.

Medens Ubbe tumlede med disse Tanker, rømmede Holmsten sig vældigt og begyndte med et stærkt Mæle, der var dygtig rustent af den lange Morgensejlads:

„Vi have et Regnskab at opgjøre med hinanden, Ubbe Finsøn! Jeg har ønsket at det

skulde ske i Overværelse af dine og mine Folk ;
derfor komme vi saa mange.“

Holmsten rømmede sig paany.

„Jeg ved ikke, hvad Du sigter til“, sagde Ubbe sindigt, roligt og lavmælt, medens han med sjokkende Fjed gik dem nærmere og lod et aabent Blik glide hen over Halvkredsen. „Er det Bryllupet, Du tænker paa? Er der noget i Vejen med Ingeborg? Jeg var efter Sædvane ovre hos Eder i Gaar og hørte da, at Du var afsejlet hel brat. Ligesaa uformodet kommer Du tilbage. Hvad er Hensigten med dette?“

„Det skal Du ret nu faa at vide, din æreløse Hund!“ raabte Holmsten dirrende af Harme. „Saa Du tror, at her er Tale om Ingeborg, om Bryllup! Ja, jeg skal baade vie og salve Dig, din falske Blakke! Nu hjælper Dig ingen Udflugter.“

„Du taler om Regnskab“, udbrød Ubbe, og hans tørre, rolige Stemme begyndte at zitre. „Du skal komme til at staa mig til Regnskab for de Ord. Ved Du, hvad det betyder, at overfalde en fribaaren, god Bonde i hans egen Gaard med Haadingsord?“

„Ved Du, hvad det betyder, at gaa i Ledtog med Landets Fjender, med Hedninger og Højemænd, kort sagt: med Venderne for at lade myrde . . . “

„Ti med den Galmandstale ;“ afbrød Ubbe,

„eller bevis paa Stand, at jeg har gaaet i Ledtog med Venderne! Dette skal komme Dig dyrt til at staa.“

„Her staar Vidnesbyrd nok!“ raabte Holmsten og slog Sigurd paa Skulderen, „og vil Du have mere end, da høre Du godt efter, medens jeg læser op, hvad her staar skrevet.“

Holmsten trak i Hast den lille Skindstrimmel op af sin Pung. „Hør nu godt efter, Folk!“ raabte han og foldede den ud med begge Hænder.

Med Øjnene fæstede paa det sære Krimskrams, som lærde Folk kalde Bogstaver, foredrog Holmsten atter Seddelens Indhold, nøjagtig med samme Ord som første Gang. Det maatte undre Alle, saa stor en Færdighed Manden paa Thorestad havde i at tyde Runer. Ingen Klerk i Kristenheden kunde have gjort det bedre.

„Forstaa I det, Folk? Astrid, Trælkvinde, forhen Husfrue paa Flintholm, giver ved disse Ord tilkjende, at Ubbe Finsøn har kjøbt en vendisk Høvding til at indebrænde Erik Nielsøn, sin Frænde, og hans Hustru, for at han kunde rane deres *endnu* ufødte Søns Arv. Og Sønneren staar her“, raabte Holmsten og gjentog sit Næveslag. „Sigurd Eriksøn, rette Ejermand af denne Gaard.“

En Mumlen gjennemløb Kredsen; men Ubbe

stod askegraa i sit Ansigt og evnede ej at faa en Lyd over sine Læber.

„Vi ville nu give Dig tvende Kaar at vælge imellem, din æreløse Nidding!“ sagde Holmsten, medens han med et bistert Øjesyn gjennemborede det lamslaaede Skrækkens Aasyn. „Enten kæmper Du en ærlig Tvekamp paa dette Sted og i denne Stund udi Overværelse af vore Karle med Sigurd, eller og vorder Du fredløs og sætter aldrig mere dine Fødder i Danmarks Rige. Nu vælger Du flux! Kaarene ere blide, og at de ere saa, kan Du takke Sigurd for.“

Ubbe syntes alt Døden nær, og det varede end lidet, inden han kunde samle sig. Omsider sagde han med klaprende Tænder:

„Det er en skjændig Løgn, et ugudeligt Opspind. Lad mig se den Seddel!“

„Det er uforfødt, at Du ser den. Din Brøde staar skrevet i dit Ansigt ligesaa grant som her. Dette Vidnesbyrd skal komme frem paa rette Sted, men Du har Intet at gjøre dermed.“

„Og ser Du da ej“, stammede Ubbe, „at denne Sigurd, din fordums Træl, har med Sned opspunden denne Løgn og faaet denne Strimmel beskrevet derovre, hvor han hører hjemme. Han tilhører en træsk Stamme, og det kjendes, af hvad Rod han er. Først daarer han den Roskilde-pisp og lokker din gamle Fader til at give

sig Friheden, og det første Slag, han slaar med Vingen i fri Luft, er saa dette nedrige Rænke-spind. — Hvorledes vover Du, usle Træl“, raabte Ubbe med voxende Mod, „at gribe min ulykkelige Frændes Skjæbne som et Bytte, som et Rov? Du har hørt om hans ynkelige Død, mens Du var paa . . .“

„Nej, nu gaar det for vidt!“ raabte Holmsten, blodrød i Ansigtet af Harmen, da han endelig fandt Traaden i Ubbes snilde Vævning. „Denne Strimmel, hvorpaa din Brøde staar skrevet, har i ni Aar ligget gjemt i min Skatkiste, og Du vil paalyve Sigurd, at han har hentet sig den i Vendland. — Træk din Klinge, Sigurd! Vi skifte ej længer Ord med den arge Nidding!“

„Det er Hærværk“, mælede Ubbe og skjævede angst til Sigurds Sværd. „Bære I Vaaben paa mig, skulle I selv blodigt komme til at undgjælde.“

„Du skal dø paa Stedet!“ brølede Holmsten med sin Tyrerøst og trak selv sin Klinge, da Sigurd nølede. „Vil Eriks Søn ikke unde Dig de faa Tommer Staal, Du har behov, saa vil jeg.“

„Nej, nej!“ bad Ubbe og veg tilbage. „Saa gaar jeg, saa drager jeg herfra, men uskyldig, ved den levende Gud uskyldig. Jeg kalder Eder, alle mine Folk, til Vidner paa, at her øves Vold

imod mig. Hør mig, Morten Bryde! Du skal stævne . . .“

„AlleUvætter!“ raabte Holmsten og hævede sit Sværd. „Nu taler Du mig for længe. — Bind ham, Karle!“

„Nej, nej“, klynkede Ubbe. „Jeg gaar godvillig. Hvad faar jeg Lov til at føre med mig?“

„Ikke store Ting“, svarede Holmsten. „Du udredede ikke Sigurds Moder saa rundeligt, der Du sendte hende bort.“

„Jeg har ingen Del i det, I beskylder mig for. Hav Miskundhed med mig, Holmsten! For vort gamle Kjendskabs Skyld. Jeg har været Dig en god Nabo . . .“

„En Nidding og Usling har Du været alle Dage, men jeg har først nylig faaet det at vide“, svarede Holmsten. „Og dermed skal denne Forhandling være til Ende. Hør mine Ord, Folk! Fra i Dag af er Sigurd Eriksøn Eders Husbond. Hvad Tillysning og Oplæsning angaar, da vil alt Sligt blive ordnet første Thingdag, ske kan. — Gak saa fort!“ bød han Ubbe, „at vi kunne komme om Bord. Vi agter selv at føre Dig sikkert af Lande.“

End tiggede og tryglede Ubbe om Skaansel, men forgjæves. Snart vare de om Bord med deres Fange, og for den opfriskende Morgenbrise stod Holmsten atter Syd paa gjennem Sundet.

De landsatte Ubbe Finsøn paa det Sted, som nu kaldes Warnemünde, men i den Tid af Dannerne bar Navnet Gudagersaa, og hvor den Stamme, som kaldtes Warnerne, boede. Da de forlode ham, gave de ham Fødevarer for tre Dage og nogle Klæder. I sidste Øjeblik, da Skibet atter skulde støde fra Land, tilkastede Sigurd ham en Pung, som indeholdt nogle faa Mark Sølv, og var hans Del af Byttet fra hans første Ledingsfærd. Derefter sejlede Holmsten og Sigurd ud fra den vendiske Kyst og kom hjem til Thorestad uden nogen Hændelse, som fortjener at nedskrives. Men om Ubbe Finsøns senere Skjæbne ved Ingen at melde.

.

Sextende Kapitel.

Det var aarle Morgen med stille Sommervej og straalende Sol. Den store Adelstue paa Thorestad laa i hele sin Længde med aabne Luger, nyskurede Bordskiver og udbankede Hynder, frisk, lys, indbydende ved sin ejendommelige Hygge af Rummelighed, Simpelhed, FormaaIs-tjenlighed. Holmsten kom ud fra sin Sengedør, klarøjet og hjemglad; han saa sig tilfreds om i sin store, endnu folketomme Stue og gik med et lunt Smil i det dybe, sorte Skjæg frem paa Gulvet. Han indaandede Sommermorgenens i fulde Drag, lagde Hænderne paa Ryggen og begyndte en Vandring op og ned, hvorhos han med falsk Stemme brummede en gammel Yndlingsvise.

Nogle Øjeblikke efter aabnede Ingeborg sin Burdør og traadte ud i Stuen. Et straalende Smil fløj over hendes lyse Ansigt og hun ilede med aabne Arme imod sin Fader.

„Tyktes ikke jeg nok, at jeg hørte Dig synge, allerkjæreste Fader! God Morgen! god Morgen! og velkommen hjem!“ hilste hun og slog sine Arme om hans Hals. „Vi sadde saa længe oppe i Kvæld og ventede paa, at I skulde komme. Fostermoder og jeg gik i Skumringen ned til Stranden for at se efter Eder, men der var intet Skib at øjne, og saa troede vi at maatte opgive alt Haab for den Dag. Naar kom I?“

„Aa, saadan ved Midnatstide omtrent“, svarede Holmsten og kyssede sin slankvoxne Datter med stor Kjærlighed. „Lad mig nu en Gang —nej se, se!“ vedblev han og holdt hende i sit Favntag ud fra sig. „Hvor Du har faaet røde Kinder og glade Øjne, min Ingeborg lille! Har Du spurgt Tidende fra Flintholm kanske?“

„Ja“, svarede hun og mødte Faderens Spørgsmaal med et barnligt, sjæleglad Aasyn. „Og sælsomme Tidender tilvisse.“

„Og Du er ikke en Smule vred paa mig, fordi jeg har ført din Fæstemand af Lande?“ spurgte Holmsten med et skjælmsk Lys i sine prægtige, glubske Øjne.

„Ikke en Smule“, svarede Ingeborg og begravede sin Kind i Faderens Skjægmasse. „Ja havde det nu ikke været forfærdeligt, min allerkjæreste Fader, om jeg have drukket Bryllup med saadan en Mand?“

Signil var under dette traadt ind med en Skaal dampende Øl, hendes Husbonds sædvanlige Morgendrik. Hun satte Skaalen paa Bordet foran Højsædet og bød god Morgen.

„Ja nu kunne vi takke Vorherre og hans gode Engle“, sagde den Gamle, „at en stor Ulykke blev afvendt fra os Allesammen. Og nu kan jeg ogsaa fortælle Dig, Husbond, hvad din Datter havde i Sinde, om det var kommen saa vidt, at hun var bleven Ubbes Brud.“

„Ti nu stille dermed, din gamle Sladderhank!“ sagde Ingeborg.

„Nej, din Fader maa nok vide, hvad Angst jeg har gaaet i, og hvad Nød jeg havde med at bringe Dig til Fornuft, uden at det dog frugtede.“

„Naa, lad os kun høre da“, sagde Holmsten og lo højt. „Hvad havde min kjære Pige i Sinde?“

„Intet mindre end at følge Ellen Svendsdatters Exempel og dræbe sin Brudgom, Gud frelse og bevare os! selve Brudenatten maaske. Det sagde hun, det ulykkelige Barn!“

„Ved min Oldefaders Sjæl!“ raabte Holmsten og brast i Latter. „Han havde fortjent slig Skjæbne, den arge Misdæder! Dog nu ville vi ikke tænke mere paa ham.“

„Men vil Du love mig Et, Fader!“ bad Ingeborg og satte to lette Smaakys paa hans Kind.

„Vil Du love ikke at fæste mig bort en anden Gang mod min Vilje!“

„Det vil jeg, min store Pige! Og om Du forlanger det, vil jeg sværge min dyreste Ed paa, at aldrig skal nogen Flintholmsmand, ihvo det end bliver, faa mit Samtykke til at føre Dig hjem.“

„Gud fri os for saadanne Eder!“ mumlede den gamle Kone, idet hun forlod Stuen. „Da blev nok det Sidste værre end det Første.“

Ingeborg tog Honningkrukken og sødede Holmstens Morgendrik, saaledes som hun altid plejede, og gik derefter ud i Ildhuset til sin Syssel. I Døren mødte hun Bent.

„Er Husbond inde?“ apurgte Huskarlen.

„Her er *jeg*!“ raabte Holmsten til Svar. „Kom ind og lad os se Dig, Bent! Vi have været skilte fra hinanden en Tid lang.“

Bent traadte ind med ombunden Skulder og Armen i et Klæde.

„Ja, der har Du Følgerne af at gaa paa egen Haand“, sagde Holmsten og satte sig i sit Sæde med Ølskaalen foran sig. „Du skulde nu endelig afsted, enten nogen Anden kom med eller ej. Hvordan staar det sig ellers?“

„Aa, det staar sig ej værre“, svarede Bent med et tørt Smil, „end at jeg nu tænker paa at gifte mig.“

„Alle Uvætter“, udbrød Holmsten med op-

rigtig Forbauselse. „Jeg troede, at Du længst havde slaaet alt saadant af Tankerne.“

„Hm, ja det havde jeg ogsaa en Tid, men vi fik saa alligevel i Sinde at gjøre Alvor af det.“

„Ja, det skal vel være med den Rigtige, vil jeg haabe. Ellers sætter jeg mig imod med Hænder og Fødder.“

„Hvem kalder Du den Rigtige?“ spurgte Bent lunt.

„Naa ja, Gunild fra Næs, naturligvis.“

„Jo det er hende“, svarede Bent. „Jeg har aldrig tænkt paa nogen Anden. Og nu var det, jeg vilde spørge Husbond, om Du endnu staar ved dit Ord og vil hjælpe mig til at sætte Foden under eget Bord?“

„Det nødes jeg vel til, enddog jeg nu kan tænke, at jeg mister min bedste og ældste Vaabendrager.“

„Husbond talte en Gang om de Skovlodder ovre ved Tokesorp.“

„Ja, kan Du bruge dem, staa de til Tjeneste, og Tømmer til et Ildhas og en Lade skal Du faa oven i Kjøbet.“

„Saa have Du stor Tak, Husbond. Og vilde Du have imod, at jeg forlod din Tjeneste strax efter Høst? Vi vilde gjerne have bygget, inden Vinteren kommer.“

„Du skal fra i Dag af have Frihed til at

komme og gaa, naar Du selv vil, og kan altsaa begynde paa din Bygning, hvad Dag det skal være. Jeg gaar nu“, vedblev Holmsten og rejste sig, „et lidet Løb ned til Stranden. Du kan imens gaa ind og sige god Morgen til Sigurd. Den Syvsover har ikke ladet sig se endnu. Og saa kan Du komme mig i Møde. Jeg skal da gaa med Dig til Tømmerpladsen, at vi kunne undersøge, hvad Du skal bruge.“

Holmsten tog sin Hat og forlod Adelstuen. Han havde næppe lukket efter sig, før Sigurd traadte ud fra sin Sengedør. Med hjærtelig Glæde hilste han paa Bent.

„Du har vel hørt den sidste store Tidende, at jeg har faaet min Herkomst at vide?“

„Jeg ønsker Dig til Lykke!“ sagde Bent og trykkede Sigurds fremrakte Haand. „Nu vil Alt nok blive godt, og jeg under Dig af et oprigtigt Sind det Bedste. Og saa er der to Andre, som det nu ogsaa bliver rigtig godt for, og det er Gunild og mig. Vi drikke Bryllup til Efteraaret, og Husbond overlader mig en god lille Gaard i Fæste ovre bag Skoven ved Toketorp. Hvad siger Du dertil?“

Men Sigurd mindedes sit sidste Møde med Gunild og stammede i sin Lykønskning.

„Jeg ved, hvad Du tænker paa“, sagde Bent. „Jo Gunild har Intet fortiet for mig.“ Og Bent fortalte om Gunilds haarde, ihærdige

og fortvivlede Kamp for at oprette sin Slægts Ære og vinde Næs tilbage, hendes Fristelse, Fald og inderlige Bod. „Og Gud ske Lov for det Altsammen!“ tilføjede Bent. „Det, som skilte os, uden at jeg ret vidste, hvad det var, er forsvundet. Der er kommen Fred og Ro i hendes Sind, Nøjsomhed og Ydmyghed. Hun er en herlig Kvinde, Sigurd — altfor god for slig arm Svend, som jeg er.“

Bent gik ud for at møde Holmsten og ud-søge sig Tømmer til sine Huse, og saa kom Ingeborg ind. Hun bar Sigurds Morgendrik paa en lille Træbakke med Sølvrand, og da den unge Flintholmmand gik imod hende og deres Blikke mødtes, rødmede hun helt op i Tindingen under det lyse Haar, uagtet hun forud havde foresat sig at hilse paa Sigurd som en kjær Broder.

„God Morgen!“ sagde hun med sagte Røst „Velkommen, Sigurd!“

„Tak, Ingeborg!“

„Fader er nok gaaet ud. Du kommer til at drikke dit Morgenøl alene.“

Hun satte Bakken paa Bordskiven og vendte sig bly imod ham.

„Bent fortalte Dig vel, at han og Gunild nu endelig have fundet hinanden? Det er morsomt at se, saa lykkelig han er.“

Ingeborg følte sig med Tanken paa deres sidste Møde saa forlegen overfor Sigurd og der-

hos saa bevæget ved at se ham igjen, at hun maatte holde Samtalen hen paa Andre. Hun havde en Følelse af, at hun maatte forraade sit Hjertes Tilstand, overgive sig paa Naade og Unaade, om hun vovede sig ind paa det, der optog dem Begge. Og det tyktes hende umuligt at faa Flintholm over sine Læber.

Men Sigurd svarede ikke paa hendes Udenomstale; han tog hendes Haand i sin og saa hende med et tavs Blik spørgende ind i Øjnene.

Ingeborg rødmede paany og trykkede let hans Haand.

„Vil Du selv søde dit Øl“, sagde hun og tog Haanden med Lempe. „Og vil Du saa drikke det, mens det er varmt!“ tilføjede hun med et Smil.

„Jeg skal prøve derpaa“, sagde han og frigjorde sig. „Det er nok ellers første Gang, jeg sidder til Højbords i Adelstuen paa Thorestad.“

„Nej det er ikke. Husker Du en Sommerdag for nogle Aar siden, en Helligdag — jeg tror St. Hans. Fostermoder bagte Kager; vi vare ene hjemme, og saa fandt jeg paa, at vi skulde spise sammen her i Adelstuen ene To. Og alle Fostermoders Indvendinger hjalp ikke“, sagde Ingeborg med et lyst Smil. „Hun maatte brede Dug til os.“

„Det var her“, sagde Sigurd muntert og

skød Bakken et Stykke hen ad Bordet. „Her vil jeg sidde og drikke mit Øl.“

Samtalen faldt efterhaanden mere utvungent. Ingeborg satte sig hen ved Siden af Sigurd. Hun vilde høre udførligt om Toget mod Arkon, alle Enkelthederne ved Kampen, ved Templets Ødelæggelse, ved Sejladsen hjemad og Mødet med Holmsten.

„Og nu har jeg bedet din Fader følge mig til Antvorskov, hvor der skal holdes Hird Høsten over. Jeg tænker, at Holmsten vil tale min Sag saa vel, at jeg kan blive optagen i Kongens Huskarlefølge.“

„Aa, jeg troede . . .“

„Jeg er endnu ung, og jeg trænger til at lære meget. Hirten vil være mig en god Skole, tænker jeg.“

„Hvor svært dog Mænd have ved at blive i Ro paa deres Gaarde“, sagde Ingeborg med nedslagne Øjne. „Naar Fader først kommer til Hirten, saa vil det vare en Stund, inden vi atter faa ham hjem.“

„Jeg skal minde ham om, at han har en Datter, som længes efter ham, tænker meget paa ham.“

„Det vil ikke nytte meget, frygter jeg.“

„Du kan vikle ham om en Finger, Ingeborg.“

„Somme Tider.“

„Jeg gad vide, naar Du ikke kunde det

altid“, sagde Sigurd leende. „Kan Du nævne mig en Gang, hvor Du ikke fik din Villie?“

„Ja. Og det var, da det havde mest at betyde.“

„Aa, jeg ved, hvad Du mener“, udbrød Sigurd med pludselig Alvor. Derpaa føjede han til: „Men det skete dog ikke, som Holmsten havde i Sinde. Gud være lovet derfor!“

„Ja, Gud være lovet!“ sukkede Ingeborg og knugede Hænderne haardt i hinanden over Knæet.

„Kjære Ingeborg!“ sagde Sigurd og bøjede sig frem imod hende. „Blev Du ikke gruelig rystet, da Du hørte om vort Besøg paa Flintholm og om Aarsagen dertil?“

Ingeborg saa næsten forundret paa ham. „Rystet? Aa jo . . . aa, jeg blev saa . . . saa fri, saa taknemmelig mod Gud. Jeg blev egentlig ikke rystet, thi jeg var kommen til at hade ham saa inderligt, at jeg kunde tro ham i Stand til enhver Niddingsdaad. Han var bleven mig en Gru, en Rædsel, Sigurd!“ vedblev Ingeborg gysende.

Hun hævede langsomt sine Øjne mod hans, og de kom til at se længe paa hinanden, *han* forskende med et eget voxende Mod, *hun* forunderlig tryllebundet af hans mørke Øjne. Der var intet Tyngende, intet Pinligt i denne tause Skuen; det var to unge, varme, efter Forstaaelse tørstende Sjæle, som læste i hinanden.

Sagtelig sneg hans Arm sig om hendes Liv;

deres Øjne slap hinanden, og hendes Hoved gled ind imod hans Skulder. Langsomt, endnu ligesom spørgende nærmede han sine Læber imod hendes. Da tyktes det ham, at der var en Følelse, saligere endnu end Friheden . . .

„Husker Du, hvad Du sagde, Ingeborg, da vi sadde under Pilene i Tordenvejret? Du kunde aldrig blive min Kone, saadan som Eva var Adams!“

„Husker Du, hvor Du sukkede efter Frihed, kjære Sigurd? Næppe har Du vundet den“, skjæmtede hun, „før Du atter kaster den bort.“

De sadde og spøjte og elskede og legede med hinandens Fingre, og hendes Hoved laa stadig ind imod hans Bryst, og hans Arm sluttede lige fast om hendes Liv. Saa kom de paa Tale om Gunild og Bent.

„Jeg tager saa inderlig Del i deres Lykke“, sagde Sigurd. „Jeg skal aldrig glemme, hvor Gunild kom mig i Møde, da jeg var Træl, hvor hun forstod min Frihedstrang og talte opmuntrende til mig. Og saa en Samtale, jeg havde med Bent en Middag paa Halmloftet. Hvor faderligt ogsaa han tog sig af mig i Lejren foran Arkon! Jeg har hidtil ikke haft saa mange Venner, saa jeg kan vel overkomme at mindes dem og skjønne paa dem. Og ved Du saa, min Ingeborg, hvad mit første Foretagende paa Flintholm skal være?“

„Nej!“

„At skille Næs fra og give Bent Skjøde derpaa. Det er Gunilds Fædrenegaard, ved Du.“

„Det var bravt tænkt, Sigurd! Hvor Gunild vil blive lykkelig!“

„Det er fortalt mig, at Fader har vundet den Gaard i Tærningspil fra Gunilds Fader. Det tykkes mig ikke, at jeg har Ret til den.“

„Aa, Du kjære, gode Sigurd!“ sagde Ingeborg og slyngede sine Arme om hans Hals. „Men blot ikke Fader vil tykkes, at det er lidt, saadan lidt overilet.“

„Det venter jeg næsten, og derfor maa Du staa mig bi. Jeg ved, hvor dejligt Du forstaar at give din Fader det Syn paa en Sag, som Du selv har.“

„Ja, jeg skal gjerne yde Dig al den Hjælp, jeg formaar.“ Ingeborg rejste sig og lagde en Haand paa hver af hans Skuldre. „I den Sag, som i enhver anden, skal jeg hjælpe Dig“, vedblev hun, bøjede sig frem og lagde sin Pande mod hans. „Hvor gildt at tænke paa, at vi fra nu af skulle hjælpes ad i alle Ting indtil...“

Saa mødtes de igjen, de fire Læber, og det sidste Ord forblev usagt. Men Seglet, som bandt det paa Tungen, blev ikke brudt; Pagten havde Evighedsspiren i sig.

End e.

